

**MYNDIGHETER I SAMVERKAN
MOT DEN ORGANISERADE
BROTTLIGHETEN**

2022

Arbetsförmedlingen
Ekobrottsmyndigheten
Försäkringskassan
Kriminalvården
Kronofogdemyndigheten
Kustbevakningen
Migrationsverket
Polismyndigheten
Skatteverket
Säkerhetspolisen
Tullverket
Åklagarmyndigheten

Utgivare: Polismyndigheten, 106 75 Stockholm
Datum: 2023-03-28
Dnr: A615.858/2022
Saknr: 429
Grafisk form: Blomquist Communication
Upplaga: 300 ex
Foto: Most Photos sid 7, 45.
Pexels sid 9.
Polismyndigheten sid 15, 21, 33, 34, 36, 41, 46.
Unsplash sid 39, 48.
Illustration: Erik Nylund sid 42.
Tryck: Polismyndighetens tryckeri, Stockholm mars 2023

Ett bra resultat och en fortsatt utvecklad verksamhet

Den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet har haft ett framgångsrikt år. Under 2022 utdömdes den längsta sammanlagda fängelsetiden i satsningens historia. Även värdet av utmätta tillgångar och förverkande av brottsutbyte var det högsta som hittills noterats.

Brottsvinster är motorn i den kriminella världen. Det handlar inte bara om investeringar i nya brottsupplägg, utan också om att brottsvinster exempelvis döljs i företag eller att kriminella utnyttjar välfärdsystemen. Satsningen har under året vässat sin förståelse mot företag i brottslig verksamhet och kriminell ekonomi.

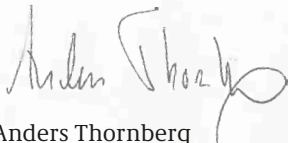
Samtidigt var 2022 ett betungade år. Det grova våldet, med många skjutningar och sprängningar i den kriminella miljön, innebar en påfrestning för samhället. För att bidra i arbetet mot grov våldsbrottslighet ska satsningen fortsätta utveckla sina arbetsätt och se över hur de samlade resurserna kan utökas.

Den organiserade brottsligheten utnyttjar sårbarheter i samhället och utvecklar ständigt nya brotts-

upplägg. Därför stärker satsningen sitt brottsförebyggande fokus och engagerar allt fler myndigheter, kommuner, regioner och andra aktörer i brottsbekämpningen.

Internationell samverkan blir allt viktigare. Brottsbekämpande åtgärder som sker utomlands kan ha lika stor betydelse för att förhindra brott i vårt land – och vice versa. Det blir tydligt i den internationella operativa samverkan som pågår med andra länder avseende krypterad information.

Sammantaget har myndigheterna i satsningen höjt sin förmåga och levererat goda resultat under 2022. Arbetet med att bekämpa den organiserade brottslighetens utbredning i det svenska samhället fortsätter.

Anders Thornberg

Rikspolischef och ordförande samverkansrådet

Innehåll

1. Sammanfattning	6
2. Inledning	10
2.1 Läsanvisning	10
2.2 Disposition	11
2.3 Att följa upp och värdera verksamhet och utfall	11
2.3.1 Utmaningar i arbetet med uppföljning	12
2.3.2 Mål och effekter	12
2.4 Förutsättningar för verksamheten	13
2.4.1 Vad innebär myndighetsgemensam operativ verksamhet?	13
2.4.2 Inriktningarna för verksamheten	13
2.4.3 Särskilda beaktanden i arbetet	14
2.4.4 Ett ökat fokus på brottsförebyggande arbete och fenomen	14
2.4.5 Uppdrag och initiativ i satsningens närhet	14
3. Operativt utfall	16
3.1 Förhållandevis höga utfall i förvaltningsprocessen	16
3.2 Högsta beloppet för höjning av skatt under redovisningsperioden	16
3.3 Ökat antal brottsanmälningar och skattebeslut	17
3.3.1 Oförändrad nivå för bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring	17
3.4 Fortsatt högt återkravsbelopp för Försäkringskassan	18
3.5 Stor ökning av antalet ärenden för Arbetsförmedlingen	19
3.6 Klart högsta värdet för utmäta tillgångar rapporterades av Kronofogdemyndigheten	19
3.6.1 Oförändrad nivå för säkrade tillgångar	20
3.7 Migrationsverket meddelade 69 utvisningsbeslut i en insats	20
3.8 Längden på utdömd fängelsestid fortsätter att öka	21
3.8.1 Bedömningen görs utifrån tingsrättsdomar	22
3.8.2 Domarna 2022 är resultatet av tidigare års operativa aktivitet och prioriteringar	22
3.8.3 Insatserna med de högsta utfallen	22
3.8.4 Brottstrukturen	23
3.8.5 Domar och åtgärder utomlands	23
3.8.6 Lagföringen för ekonomisk brottslighet fortsätter att öka	24
3.9 Värdet av förverkat brottsutbyte det högsta någonsin	24
3.9.1 Relativt höga belopp även efter hovrättsdom	25
3.9.2 Mycket högt skadestånd utdömdes av hovrätten	25
3.10 Ålder och kön för de åtalade	25
3.11 Två hovrättsdomar som medförde reduktion av utdömd fängelsestid	26
3.11.1 Stor reduktion avser dom utifrån den stora nationella insatsen i region Mitt	26
3.11.2 Viss reduktion avser domen som omfattat grovt penningtvättsbrott genom finansiellt institut	26
3.12 Stora beslag av cannabis	27
3.13 Många pistoler i beslag	27
3.14 Ingen ökning av beloppet för beslagtagna kontanter och andra tillgångar	28
3.15 Exempel på andra utfall	28
3.16 Fler stränga påföljder för de strategiska personerna	28
3.16.1 Utfall av bedömningen	29
3.16.2 Många domar avser arbete med inriktningen strategiska personer och deras nätverk	30
3.17 En stor del av utfallet för regionalt operativt arbete avser utsatta områden	30
4. Operativ verksamhet	32
4.1 Informationsdelning är en del av den operativa verksamheten	32
4.2 Fält för operativ verksamhet samma som föregående år	32

4.3 Oförändrat antal insatser och underrättelseärenden	32
4.4 Myndigheternas deltagande i underrättelseärenden och operativa insatser	32
4.4.1 Kriminalvården och Kronofogdemyndigheten	33
4.4.2 Polismyndigheten, Skatteverket, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten	33
4.4.3 Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	34
4.4.4 Migrationsverket	34
4.4.5 Tullverket	34
4.4.6 Kustbevakningen och Säkerhetspolisen	34
4.5 Brottskategorier som varit föremål för aktiviteter och åtgärder	35
4.5.1 Ekonomisk brottslighet	35
4.5.2 Bedrägeri- och bidragsbrott	36
4.5.3 Narkotika- och dopningsbrott	36
4.5.4 Vålds- och vapenbrott	37
4.5.5 Människosmuggling, människohandel, människoexploatering och utpressning	37
4.6 Internationell verksamhet ökar i betydelse	38
4.7 Ökad verksamhet mot företag i brottslig verksamhet och mot kriminell ekonomi	38
4.8 Fortsatt ökad verksamhet mot penningtvätt genom finansiella institut	39
4.9 Ökad verksamhet kopplad till arbetslivskriminalitet	39
4.10 Ekonomiska bidrag och stöd som utnyttjas illegalt	40
4.11 Vanligare med nekade, indragna eller ifrågasatta tillstånd	40
4.12 Operativ verksamhet mot strategiska personer och deras nätverk	40
4.13 Operativ verksamhet i utsatta områden	41
4.14 Kriminalvården	41
4.15 Uppföljning av tre nationella insatser	42
5. Strategi- och innovationsarbete i samverkansforumen	44
5.1 Samverkansrådet	44
5.1.1 Den myndighetsgemensamma lägesbilden – ett viktigt strategiskt underlag	44
5.2 Operativa rådet	45
5.2.1 Ökad och breddad innovativ förmåga i brottsbekämpningen	45
5.2.2 Mer resurser till aktionsgrupperna	47
5.3 Nationellt underrättelsecentrum	47
5.3.1 Bred ambition att minska förutsättningarna för penningtvätt	47
5.4 De regionala samverkansråden och de regionala underrättelsecentren	48
5.4.1 Ett ökat innovationsarbete i de regionala underrättelsecentren	49
5.4.2 Närmare samverkan med satsningen mot arbetslivskriminalitet	49
5.5 Expertnätverken	49
5.6 Nätverket för utökad myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet	50
5.7 Samverkansforum nära satsningen	51
5.7.1 Närmare koppling mellan satsningen och Empact	51
5.7.2 Bekämpning av välfärdsbrottslighet i tre samverkansforum	51
Bilagor	
Bilaga 1. Regeringsuppdragen	52
Bilaga 2. Den myndighetsgemensamma inriktningen	53
Bilaga 3. Organisation och verksamhetsprocesser	55
Bilaga 4. Kvantitativa resultatmått och kvalitativa källor	57
Bilaga 5. Operativt utfall	59
Bilaga 6. Nationella insatser	66
Bilaga 7. Regionala operativa insatser	68
Bilaga 8. Underrättelseärenden	71
Bilaga 9. Mer om redovisad arbetstid i nationella insatser	73
Bilaga 10. Grafisk presentation av de åtalades kön och ålder	76
Bilaga 11. Tabell över effekten av hovrättsdomar (utdömd fängelsestid)	78

1. Sammanfattning

Det operativa arbetet i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet 2022 visar överlag på höga operativa utfallsnivåer inom såväl förvaltningsprocessen som brottmålsprocessen.

Både i monetära termer och i ljuset av verksamhetens bredd var utfallet högt för Skatteverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Kronofogdemyndigheten.

Både i monetära termer och i ljuset av verksamhetens bredd var utfallet högt för Skatteverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Kronofogdemyndigheten. Exempel på detta är följande:

- Skatteverket rapporterade högsta nivån för skatteköning inklusive skattetillägg, 184 miljoner kronor, och ökat antal skattebeslut och brottsanmälningar.
- Försäkringskassan rapporterade fortsatt hög nivå för återkrav, 83 miljoner kronor, samt ökning av antalet ärenden (återkrav eller indragen ersättning).
- Arbetsförmedlingen rapporterade det största antalet ärenden (återkrav, stoppade utbetalningar eller avbrott av stöd) till följd av arbetet och relativt höga monetära utfall.
- Kronofogdemyndigheten rapporterade högre utfall än något tidigare år i fråga om värdet av utmäta tillgångar, 73 miljoner kronor.

Lagföringen för ekonomisk brottslighet ökade klart, också detta utifrån en redan förhållandevis hög nivå 2021.

Dessutom rapporterades åtgärder från Migrationsverket som bland annat omfattade 69 utvisningsbeslut som fattades utifrån en enskild insats.

Till detta kommer den längsta utdömda fängelse-tiden utifrån rapporterade tingsrättsdomar. Sammanlagt utdömdes 473 års fängelse, vilket är fler år än den tidigare högsta nivån 2021. Grova narkotikabrott och grova våldsbrott stod för de längsta utdömda fängelse-tiderna. Den sammanlagda utdömda fängelse-tiden för 2021 och 2022 utgjorde nästan hälften av tiden för hela redovisningsperioden (2017–2022).

Lagföringen för ekonomisk brottslighet ökade klart, också detta utifrån en redan förhållandevis hög nivå 2021. Detta medförde även de högsta nivåerna som hittills noterats för näringsförbud och företagsbot. Operativt arbete och domar om grova bokföringsbrott och grova penningtvättsbrott bidrog tydligast till detta utfall.

Till detta kommer den längsta utdömda fängelse-tiden utifrån rapporterade tingsrättsdomar. Sammanlagt utdömdes 473 års fängelse, vilket är fler år än den tidigare högsta nivån 2021.

Det var särskilt långa utdömda fängelse-tider per dömd person under 2022. Antalet åtalade, dömda och fängelse-dömda var lägre än de närmast föregående åren. Underlag till åtalen som omfattade information från dekrypterade chattjänster bidrog även under 2022 till det höga utfallet. Dock vilade flera domar med omfattande påföljder på andra underlag och annan utredningsverksamhet av mer traditionell karaktär.

Bland de som åtalades var fler i åldrarna 25–35 år än vad som vanligtvis brukar förekomma. Tidigare under redovisningsperioden var en större andel 21–25 år. Skillnaden bedöms bero på att det var förhållandevis

Värdet av förverkat brottsutbyte blev det högsta som noterats.

många som dömdes för kvalificerade och grova narkotikabrott samt många som dömdes för grov ekonomisk brottslighet under 2022.

Sammantaget görs bedömningen att arbetet mot företag i brottslig verksamhet och kriminell ekonomi var särskilt framträdande under året.

Värdet av förverkat brottsutbyte blev det högsta som noterats. Framst beror detta på utfallet i en omfattande dom som avsåg grovt penningtvättsbrott och grova narkotikabrott. Värdet uppgick sammanlagt till 51 miljoner kronor i tingsrätt, och en relativt stor del återstod efter hovrättens efterföljande domar.

Beslag av narkotika och vapen utgjordes främst av cannabis och pistoler, i båda fallen de högsta beslagsnivåerna för redovisningsperioden.

Arbetet mot de strategiska personerna inom organiserad brottslighet bedöms övergripande vara ungefär lika framgångsrikt som under de närmast föregående åren. Flera av de mest tongivande personerna dömdes till lång tids fängelse.

En stor del av det operativa utfallet inom förvaltningsprocessen gällde arbete med huvudinriktningen utsatta områden. Det var stora variationer mellan

vad regionerna rapporterade som ett utfall av arbete i satsningen för operativ verksamhet med primär inriktning utsatta områden.

Den operativa verksamheten fokuserade på samma fält inom organiserad brottslighet och samma kategorier av brott som de närmast föregående åren, det vill säga bland annat penningtvätt, illegalt utnyttjande av bidrag eller av skattesystemet, annan ekonomisk brottslighet, arbetslivskriminalitet samt narkotikabrott (i samtliga fall främst grova brott). Mer specifikt avsåg den operativa verksamheten under året bland annat arbete mot penningtvätt genom finansiella institut (växlingskontor) och annan finansiell verksamhet (både repressivt och brottsförebyggande), förbättring av situationen i utsatta områden samt

Mer specifikt avsåg den operativa verksamheten under året bland annat arbete mot penningtvätt genom finansiella institut (växlingskontor) och annan finansiell verksamhet (både repressivt och brottsförebyggande).

arbete mot strategiska personer inom organiserad brottslighet. Preventivt arbete genom att dra in eller ifrågasätta olika typer av tillstånd, eller att avregistrera verksamhet, var också en viktig del av den operativa verksamheten. Nätverksmyndigheterna i satsningen var betydelsefulla för detta arbete.

Myndigheterna hade olika roller i arbetet och olika möjligheter att bidra. Polismyndigheten, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Åklagarmyndigheten utgjorde kärnan i det brottsbekämpande arbetet i brottmålsprocessen. Skatteverket hade också en stor betydelse för arbetet i förvaltningsprocessen. Till detta kommer Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen som hade stor betydelse för arbetet med att motverka bidragsbrott och bedrägerier inom respektive bidragstyp och stöd. Övriga myndigheter och nätverksmyndigheterna deltog aktivt inom sina respektive förmågor och uppdrag. Kriminalvården och Kronofogdemyndigheten är så att säga slutstationer för arbetet i respektive process, och deltog av den anledningen i mycket av arbetet.

Ett ökat fokus på innovation för att motverka brottsfenomen och främja ett brottsförebyggande skedde under året.

Kriget i Ukraina präglade flera av de samverkande myndigheterna under året, dock mest indirekt inom ramen för satsningen. En lägesbild togs fram. Ett ökat fokus på innovation för att motverka brottsfenomen och främja ett brottsförebyggande skedde under året utefter flera beslut inom satsningen, bland annat efter rekommendationer i den myndighetsgemensamma lägesbilden. En tydlig viljeriktning fanns att arbetet ska ske i alla satsningens forum och mer av arbetet i underrättelseärenden och insatser förväntas ha en prägel av brottsfenomen och brottsförebyggande

Vidare beslutades att aktionsgrupperna ska växa från 200 till 300 medarbetare över hela landet de närmaste åren, vilket skapar förutsättningar för en slagkraftigare brottsbekämpning.

inslag. Arbetet riktades mot till exempel oseriösa vård och omsorgsföretag, illegal avfallshantering, bedrägerier och bidragsbrott genom folkbokföringen, att stärka sex kommuners förmåga att arbeta brottsförebyggande samt att utforska ett närmare samarbete med tre sjukvårdsregioner.

Förmågan att arbeta brottsförebyggande såväl som repressivt i flera underrättelsecenter ökade under året. Vidare beslutades att aktionsgrupperna ska växa från 200 till 300 medarbetare över hela landet de närmaste åren, vilket skapar förutsättningar för en slagkraftigare brottsbekämpning. Säkerhetschefsnätverket arbetade med att stärka medarbetarskyddet för satsningen och myndigheterna generellt. Ett förstärkt arbete med lägesbilder kopplat till säkerhetsskydd genomfördes också. Lantmäteriet anslöts som ny nätverksmyndighet och fyra av nätverksmyndigheterna fick ökade förutsättningar till informationsdelning.

Ett viktigt närmande mellan satsningen och den myndighetsgemensamma satsningen mot arbetslivskriminalitet skedde genom en ökad samordning genom att arbetslivskriminalitetscenter ska placeras vid de regionala underrättelsecentren. Arbetslivskriminalitetscenter etablerades under året vid underrättelsecentren i Nord respektive Väst. Vidare skedde ett tydligt närmande mellan satsningen och det myndighetsgemensamma arbetet inom EMPACT vilket bedöms öka förutsättningarna till att stärka den myndighetsgemensamma brottsbekämpningen på europeisk nivå.

2. Inledning

Denna redovisning är en återrapportering enligt förordningen (2022:1718) med instruktion för Polismyndigheten.

”Myndigheten ska senast den 31 mars varje till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) redovisa uppgifter från föregående år om den verksamhet som har bedrivits i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten.”

I juli 2008 gav regeringen uppdrag om en myndighetsgemensam satsning mot den grova¹ organiserade brottsligheten. I december 2015 beslutade regeringen att utveckla uppdraget. Arbetet i båda dessa regeringsuppdrag benämns framöver som satsningen. För mer information om regeringsuppdragen, se bilaga 1.

Under 2022 ingick följande myndigheter i satsningen: Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten. I denna redovisning benämns dessa myndigheter sammantaget som de samverkande myndigheterna. Sedan 2018 finns en struktur med nätverksmyndigheter, under 2022 var de tio².

Organisationen för satsningen består av samverkansrådet, operativa rådet, åtta aktionsgrupper, nationellt underrättelsecentrum med styrgrupp och sju regionala samverkansråd med sju tillhörande regionala underrättelsecenter. Till satsningen finns dessutom fyra expertnätverk kopplade.

2.1 Läsanvisning

Målet med rapporten är att ge en bred bild av satsningen och myndigheternas arbete i den. Det rekommenderas att läsa de kapitel och avsnitt som är av intresse.³ Därför förekommer många hänvisningar till andra avsnitt i texten så att det blir lättare att få all

Målet med rapporten är att ge en bred bild av satsningen och myndigheternas arbete i den. Det rekommenderas att läsa de kapitel och avsnitt som är av intresse.

väsentlig information i redovisningen om en specifik företeelse. Det hänvisas ofta till tidigare års redovisningar av arbetet i satsningen. Orsaken är främst att vissa generellt viktiga aspekter av arbetet beskrivits tidigare och därför inte upprepas i denna redovisning, eftersom rapporten då skulle bli för omfattande.

Arbetet i satsningen sker i huvudsak i två verksamhetsprocesser: förvaltningsprocessen och brottmålsprocessen. Det kvantitativa utfallet av den operativa verksamhet som myndigheterna utför faller inom någon av dessa processer.

Den verksamhet som sker i den myndighetsgemensamma satsningen utgör enbart en delmängd av myndigheternas samlade verksamhet mot organiserad brottslighet. Andelen av arbetet som sker inom satsningen bedöms variera mycket över tid och mellan myndigheterna.

Mycket av den operativa verksamhet som bedrivs i satsningen är av underrättelsekaraktär eller avser pågående förundersökningar alternativt annan utredning. I hög grad är informationen om detta arbete sekretessbelagd. Av det skälet görs endast en övergripande beskrivning av verksamheten i pågående ärenden och insatser.

Satsningen delas in i operativ respektive strategisk verksamhet. Den operativa verksamheten bedrivs genom nationella insatser, regionala insatser samt

1 Sedan 2015 avses organiserad brottslighet, inte enbart grov.

2 Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Finansinspektionen, Inspektionen för vård och omsorg, Lantmäteriet, Pensionsmyndigheten, Statens institutionsstyrelse, Transportstyrelsen och Länsstyrelsen i Stockholms län.

3 Vi har bland annat tagit fasta på hur myndighetshandläggare på Regeringskansliet använder årsredovisningar i Ekonomistyrningsverkets rapport *Behovsanpassad resultatredovisning – Förslag till regeländringar för att synliggöra resultat*. Ekonomistyrningsverket 2017, ESV 2017:72.

i den regionala underrättelseverksamheten genom underrättelseärenden. Den strategiska verksamheten skapar förutsättningar för den operativa verksamheten och utvecklar det brottsförebyggande arbetet. Den operativa verksamheten står för majoriteten av resurserna och för samtliga kvantitativa utfall.

2.2 Disposition

Det operativa utfallet inklusive utfallet av arbetet mot strategiska personer respektive arbetet i utsatta områden finns i kapitel 3. Fördjupad kunskap om den operativa verksamheten presenteras i kapitel 4.

Årets strategi- och innovationsarbete vid satsningens samverkansforum redovisas i kapitel 5. Här presenteras även det arbete som faller utanför det som redovisas om operativt utfall och den operativa verksamheten.

I bilaga 1–3 finns de två regeringsuppdragen (bilaga 1) som ligger till grund för satsningen, den myndighetsgemensamma inriktningen (bilaga 2) och satsningens organisation och verksamhetsprocesser (bilaga 3).

I bilaga 4 återfinns huvudmått för den kvantitativa uppföljningen samt redogörelse för de frågor som ingått i de enkäter som ligger till grund för återrapporteringen.

Redovisningen omfattar fyra bilagor med statistik (bilaga 5–8):

- operativt utfall (bilaga 5)
- de nationella insatserna beslutade av operativa rådet (bilaga 6)
- de regionala insatserna beslutade vid de regionala samverkansråden (bilaga 7)
- underrättelseärenden beslutade av regionalt samverkansråd eller styrgrupp (bilaga 8).

I bilagorna 9–11 finns en kort beskrivning, och fördjupade illustrationer, av utvecklingen för redovisat arbetstid i nationella insatser (bilaga 9), de åtalades ålder och kön (bilaga 10) samt utfallet för utdömd fängelsestid i tingsrätt respektive efterföljande hovrättsdom (bilaga 11).

2.3 Att följa upp och värdera verksamhet och utfall

Primärkällorna till denna återrapportering består av kvantitativa och kvalitativa underlag: statistik, beskrivande skriftliga kommentarer samt erfarenhetsinhämtning genom främst enkäter. De samverkande myndigheterna besvarade en enkät med frågor om den nationella verksamheten. Den regionala verksamheten fångades upp genom en enkät till de regionala samverkansråden. Även nätverksmyndigheterna fick besvara en enkät. De expertnätverk⁴ som skapats inom satsningen fick också besvara en enkät. Detta, tillsammans med relevanta rapporter, var de huvudsakliga kvalitativa källorna. När det beskrivs att en myndighet eller annan aktör i satsningen uttrycker en uppfattning avses, om inte annat anges, det som framfördes i enkäterna.

Uppföljningen av det kvantitativa utfallet av det operativa arbetet sker utifrån:

- operativa insatser, nationella sådana beslutade av operativa rådet och regionala beslutade vid de regionala samverkansråden
- underrättelseärenden beslutade vid de regionala samverkansråden eller av styrgruppen för nationellt underrättelsecentrum.

Uppföljningen av det regionala operativa utfallet bygger på uppgifter som samordnarna samlar in genom myndighetsrepresentanterna i handläggargrupperna. Verksamheten i de nationella insatserna som beslutades av operativa rådet följdes upp via kontaktpersoner vid myndigheterna.

Det finns jämförbara utfall i den kvantitativa uppföljningen sedan 2013. I denna redovisning utgör perioden 2017–2022 redovisningsperiod, med särskilt fokus mot perioden 2020–2022 som bedöms vara den period som återspeglar ett aktuellt sätt att arbeta i satsningen. I vissa fall görs även jämförelser med tidigare perioder. Stora variationer mellan utfallet för enskilda kalenderår är förväntade för de flesta av de kvantitativa resultatmått. Utfallet behöver därför värderas utifrån en tidsserie baserad på längre tidsperiod. Enskilda höga utfall kan påverka det sammanlagda utfallet på ett oproportionerligt vis. Ett sammanlagt utfall behöver därför även värderas åtminstone utifrån verksamhetens bredd, som i redovisningen i huvudsak bedöms utifrån antalet insatser, ärenden eller domar med ett visst utfall.⁵

4 Juridiska expertnätverket, Kommunikationsgruppen, Säkerhetschefs nätverket och Utvecklingsgruppen.

5 Det finns emellertid brister i detta sätt att se på utfallets bredd. Det beror främst på att insatserna, ärendena och domarna är av olika omfattning och karaktär.

Verksamheten inom det brottsförebyggande området är av utforskande karaktär vilket gör uppföljningen utmanande då bra mått på verksamhetens utveckling är svåra att ta fram. Det tillsammans med andra utmaningar, vilka belyses i följande avsnitt, gör att uppföljningen av brottsförebyggande arbete var i en utforskande fas under året.

Det finns skäl att fokusera analysen på utfall som över flera år utvecklas i samma riktning eller av andra skäl avviker från det som bedöms förväntat.

Utfallet för 2022 är till stor del en konsekvens av arbete som skett under tidigare år. Det betyder att effekterna av en förändrad inriktning, lägesbild eller omfattning inte syns tydligt i utfallsstatistiken förrän efter något, eller i vissa fall några, år.

Syftet med arbetet i satsningen kan beskrivas vara brottsbekämpande eller brottsförebyggande eller en kombination av båda. Majoriteten av de uppföljningsmått som finns avser primärt det repressiva arbetet. Detta arbete kan även ha en brottsförebyggande effekt. Det görs årligen en uppföljning av det brottsförebyggande arbetet mot de strategiska personerna. Däremot saknas uppföljning som berör övriga hot, sårbarheter eller brottsfenomen. Primärt redovisas verksamhet som har sådana syften i form av aktiviteter och exempel. Verksamheten inom det brottsförebyggande området är av utforskande karaktär vilket gör uppföljningen utmanande då bra mått på verksamhetens utveckling är svåra att ta fram. Det tillsammans med andra utmaningar, vilka belyses i följande avsnitt, gör att uppföljningen av det brottsförebyggande arbetet var i en utforskande fas under året.

2.3.1 Utmaningar i arbetet med uppföljning

Uppföljningsprocessen är beroende av ett stort antal personer och deras förutsättningar att samla in uppgifter.

Det finns skillnader i de uppföljningsmetoder som används och den organisation för uppföljning som byggts upp vid respektive myndighet, region och underrättelsecenter. Dessutom finns det ett ganska stort utrymme för subjektiva förhållningssätt i olika led av uppföljningen vad gäller bedömningen av uppgifternas relevans. Uppföljningsprocessen omfattar dels att få tillgång till relevant information, dels att bedöma informationens relevans i förhållande till satsningens syfte och mål. Det är en svår uppgift att i uppföljningen av det operativa arbetet bedöma vad som är relevant.⁶ Utmaningen bedöms successivt ha blivit större under senare år eftersom arbetet inom eller i anslutning till satsningen har breddats för varje år.

Statistiken över utfallet för meddelade domar avser hela domar, vilket kan innebära att en delmängd av personerna respektive brotten som ingick i åtalet inte på ett tydligt sätt kan kopplas till insatsernas mål och syfte.

Det är många gånger otydligt om ett utfall ska bedömas som en utkomst av nationella insatser eller av regionalt operativt arbete. Principerna för hur arbetet delas upp och bedrivs varierar mellan de olika regionerna. Det visar på det väsentliga i att se satsningens verksamhet och utfall som en helhet. Dessutom är överlappning med operativ verksamhet i andra länder allt mer vanlig.

En annan utmaning är att sära på regionala underrättelseärenden och regionala insatser. Begreppet regional insats tolkas olika, och det finns varierande sätt att organisera ett ärende eller en insats.

Den skeva fördelningen sett till antalet underrättelseärenden och regionala insatser som rapporterades från respektive region skapar svårigheter med att proportionerligt återge verksamhetens omfattning utifrån mått som är kopplade till respektive insats eller ärende. Vissa regioners insatser och ärenden får ett oproportionerligt genomslag i statistiken.

Vad avser den redovisade tiden för nationella insatser, som ska omfatta tiden för operativt arbete, fanns inte någon enhetlig definition av vad som ingick i operativ verksamhet. Varje myndighet beslutade om vilka funktioner och aktiviteter som skulle omfattas av tidredovisning. Tiden som redovisas per myndighet i bilaga 6 tabell 21 ska ses i ljuset av att det är en miniminivå för den arbetade tiden med operativ verksamhet i nationella insatser. En felkälla i redovisningen av arbetad tid i nationella insatser är att delar av det operativa arbetet skedde i linjearbete som inte redovisades som tid i satsningen.⁷

⁶ För en utförlig beskrivning av detta, se *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2013*, bilaga 3, s. 31. Rikspolisstyrelsen 2014, dnr A269.375/2013.

⁷ Arbete som utfördes av myndighetspersonal som inte var medvetna om att de arbetade med operativ verksamhet som avsåg en insats eller ett ärende inom satsningen, eller arbetstid som inte var möjligt att följa upp för viss personal.

2.3.2 Mål och effekter

Det är svårt att göra en värdering av det operativa arbetet, särskilt när bedömningen är avgränsad till årlig återrapportering. I de mål och delmål som satts upp för det operativa arbetet anges:

- hur vi ska bekämpa brottslighet i utsatta områden
- strategiska personer, andra målpersoner samt kriminella nätverk och grupperingar
- brottsupplägg
- fenomen.

Målformuleringarna varierade mycket avseende typ och grad av konkretisering. Dessutom täckte det som konkret målsatts oftast enbart en del av det arbete som skedde och de utfall som redovisades, speciellt om insatsen pågick under lång tid. Uppföljningen omfattar därmed inte en strukturerad bedömning av måluppfyllelsen utöver det som redovisas utifrån den uppföljning som skett av de nationella insatser som avslutats (se avsnitt 4.15).

Ytterst syftar satsningen till samhällsnytta. Detta har behandlats i flera av de föregående redovisningarna.⁸

2.4 Förutsättningar för verksamheten

Med många myndigheter inblandade finns det olika förutsättningar som styr verksamheten i satsningen. Med lagar, förordningar, regleringsbrev, instruktioner och uppdrag styr riksdag och regering vilken verksamhet som myndigheterna ska bedriva. Var tillgängliga resurser sätts in är en prioriteringsfråga för den enskilda myndigheten. Satsningen styrs också indirekt av dessa förutsättningar. Förvaltnings- respektive brottmålsprocessen är tydliga huvudprocesser som präglar satsningen eftersom dessa överbrygger den enskilda myndighetens uppgift. De två regeringsuppdragen som nämndes inledningsvis i kapitlet (se även bilaga 1) låg till grund för verksamheten och utgör en grundläggande förutsättning för den myndighetsgemensamma organisationen och styrningen.

En gemensamt framtagen lägesbild och en inriktning för verksamheten är specifikt framtagna för att styra satsningen. Lägesbilden tas fram av nationellt underrättelsecentrum och fastställs genom beslut av samverkansrådet. Den strategiska inriktningen beslutas av samverkansrådet och revideras vid behov. Satsningens lägesbild har reviderats flera gånger, i regel vartannat år. För att förstå vilken verksamhet som bedrivits bör man utgå från lägesbilden och inriktningen som gällde när ett underrättelseärende eller en insats initierades.

Verksamheten styrs även av vilka brottstyper som prioriteras i underrättelsearbetet och i insatserna. Det ska finnas goda förutsättningar för myndighetsgemensam brottsbekämpning. En viktig förutsättning för samverkan och informationsutbyte mellan myndigheterna är lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet. Brottsligheten ska vara organiserad och det är i sig en förutsättning. Den definition som tagits fram för organiserad brottslighet styr arbetet.

Myndighetsgemensam definition av organiserad brottslighet:

- (1) minst två personer som
- (2) varaktigt över tid
- (3) begår allvarliga brott i samarbete
- (4) i syfte att uppnå ekonomisk vinning.

Vidare sker organiserad brottslighet i nätverk där personer har olika roller och funktioner som ofta bygger på viss kompetens.

2.4.1 Vad innebär myndighetsgemensam operativ verksamhet?

Att operativ verksamhet inom satsningen var myndighetsgemensamt grundar sig på att det skedde utifrån beslutade underrättelseärenden eller operativa insatser i satsningen. Det finns utöver detta inget särskilt kriterium för det myndighetsgemensamma arbetet. En riktlinje för arbetet är dock att det löpande sker myndighetsgemensam avstämning, planering och koordinering av den operativa verksamheten. Behovet av att arbetet ska vara myndighetsgemensamt ska också vara stort.

I praktiken varierade graden av myndighetsgemensam samverkan mycket inom operativ verksamhet i satsningen. Arbete bedrevs ibland med ett fåtal samverkande myndigheter som agerade förhållandevis självständigt med ett gemensamt övergripande mål. Det kan också vara så att myndigheterna bedrev arbetet parallellt eller i olika faser av den operativa verksamheten. En annan skillnad avser typen av operativ verksamhet som bedrevs inom de olika regionerna. Både avseende operativt utfall och redovisningen av underrättelseärenden och operativa insatser ger vid handen att verksamheten till viss del bedrevs och administrerades på olika sätt i regionerna.

⁸ Se särskilt *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2015*, s. 7, 36ff.

2.4.2 Inriktningarna för verksamheten

Det finns tre inriktningar för verksamheten i satsningen:

- strategiska personer (inklusive deras nätverk)
- utsatta områden (inklusive riskområden⁹)
- aktörs- eller fenomenbaserad organiserad brottslighet¹⁰.

Arbetet mot strategiska personer

Strategiska personer nomineras av de regionala samverkansråden, kvalitetsgranskas av nationellt underrättelsecentrum och beslutas av operativa rådet. Enligt inriktningen ska de strategiska personerna anses utgöra ett samhällshot genom sin kapacitet att agera inom tre olika områden. Arbetet mot de beslutade strategiska personerna har bedömts årligen. Under 2022 genomfördes för sjätte gången en sådan bedömning. Syftet med den var att ge operativa rådet en aktuell bild av hur arbetet påverkar de strategiska personerna. Bedömningen byggde på uppföljningen av det operativa arbetet och enkäter till de som arbetat närmast med respektive strategisk person.

Arbetet i utsatta områden

Satsningen ska inrikta sig mot de geografiska områden som myndighetsgemensamt bedömts som utsatta områden. Satsningen har valt att använda sig av Polismyndighetens rapporter¹¹ över utsatta områden för att utifrån dessa myndighetsgemensamt identifiera områden som arbetet bör inriktas mot. Under 2022 tillkom även arbete i riskområden inom denna inriktning.

Arbetet av särskilda skäl/mot aktörs- eller fenomenbaserad organiserad brottslighet

Arbetet utifrån den tidigare inriktningen särskilda skäl, eller den nya inriktningen mot aktörs- eller fenomenbaserad organiserad brottslighet, handlar ofta om brottsfenomen som myndigheterna vill bekämpa och som inte avser strategiska personer eller utsatta områden.

2.4.3 Särskilda beaktanden i arbetet

Det fanns utöver inriktningen även beaktanden som arbetet i satsningen skulle ta särskilt fasta på. Det handlar om möjligheterna till att:

- stödja samhällets samlade åtgärder att motverka våldsbejakande extremism och bekämpa terrorism
- bekämpa penningtvätt
- förebygga, förhindra samt upptäcka brott mot välfärdssystemet.

Dessa tre benämns i fortsättningen som beaktanden mot (1) terrorism, (2) penningtvätt och (3) välfärdssystem.

2.4.4 Ett ökat fokus på brottsförebyggande arbete och fenomen

Ambitionen att arbeta mer brottsförebyggande och med brottsfenomen har ökat de senaste åren i satsningen. Det uttrycktes bland annat som ett nytt fokus i inriktningen, slutrapporten från det så kallade innovationsprojektet¹² samt i risker och sårbarheter som uttryckts i den myndighetsgemensamma lägesbilden. Operativa rådet fattade under 2022 beslut baserat på innovationsprojektet med stöd av bland annat den myndighetsgemensamma lägesbilden att mer verksamhet och att det innovativa arbetet i satsningen bör ske utifrån ett fokus på att arbeta brottsförebyggande och med brottsfenomen. Hur det tog sig uttryck under året beskrivs på flera ställen i rapporten.

2.4.5 Uppdrag och initiativ i satsningens närhet

Det pågick under 2022 flera samverkansuppdrag och initiativ som låg nära satsningens fokus och som inbegrepp de samverkande myndigheterna i olika omfattning. Av mer permanent struktur fanns motsvarigheten till satsningen på EU nivå i form av EMPACT¹³. Nära i form och upplägg, men med fokus på arbetslivet, fanns satsningen mot arbetslivskriminalitet¹⁴. På området brott mot välfärdssystemet fanns Ekonomistyrningsverkets uppdrag¹⁵ att ge förslag på åtgärder som ska säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. Samt MUR-initiativet¹⁶ vid Försäkringskassan. Till det fanns ett flertal temporära

9 Områden som i Polismyndighetens rapporter bedömts kan vara på väg att bli utsatta eller särskilt utsatta områden om inte adekvata åtgärder vidtas och situationen förbättras i dessa områden.

10 Ny inriktning som ersätter särskilda skäl som den tredje inriktningen. Beslut vid samverkansrådet, 2022-03-29.

11 *Utsatta områden – sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser*. Polismyndigheten 2015, dnr HD5800-61/2015 och *Utsatta områden – Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen*. Polismyndigheten. 2017, dnr HD 44/14 A2013.023/2016 och *Kriminell påverkan i lokalsamhället. En lägesbild för utvecklingen i utsatta områden*. Polismyndigheten 2019, dnr A309.000/2018.

12 Se bland annat: *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2021*, s. 44 f. Polismyndigheten 2022, dnr A644.668/2021.

13 European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats.

14 Uppdrag att inrätta regionala center mot arbetslivskriminalitet och om varaktigt myndighetssamverkan. Regeringen. Arbetsmarknadsdepartementet. 2022-02-24. Dnr. A2022/00333.

15 Se Rapport. *Säkerställ korrekta utbetalningar från välfärdssystemen – förslag på åtgärder*. Ekonomistyrningsverket. ESV 2022:26.

16 <https://www.forsakringskassan.se/myndigheter-och-samarbetspartner/samarbeten-och-samarbetspartner/initiativet-mur>. 2023-01-10.

överenskommelser där myndigheter i satsningen bedrev underrättelsearbete mot organiserad brottslighet utanför satsningen med stöd av lagen om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet. Att samordna de olika uppdragen och initiativen var en utmaning då de ofta är samma resurser som delas mellan uppdragen. Samverkansrådet har vi flera tillfällen diskuterat denna utmaning och slutsatsen var att det hellre bör finnas en överlappning mellan de olika uppdragen och initiativen då motsatsen, att något område för brottsbekämpningen faller mellan stolarna, är sämre.

Att samordna de olika uppdragen och initiativen var en utmaning då de ofta är samma resurser som delas mellan uppdragen. Samverkansrådet har vi flera tillfällen diskuterat denna utmaning och slutsatsen var att det hellre bör finnas en överlappning mellan de olika uppdragen och initiativen då motsatsen, att något område för brottsbekämpningen faller mellan stolarna, är sämre.

3. Operativt utfall

I detta kapitel redovisas utfallet av den operativa verksamheten i den myndighetsgemensamma satsningen mot den organiserade brottsligheten, i första hand utifrån huvudmåten för uppföljning (se bilaga 4). Först i kapitlet redovisas utfallet av arbetet i förvaltningsprocessen. Sedan följer utfallet av arbetet i brottmålsprocessen. Sist i kapitlet redovisas utfallet av arbetet mot strategiska personer respektive i utsatta områden.

Återkallande av tillstånd, och många andra administrativa åtgärder som myndigheterna utför, är exempel på viktiga operativa åtgärder som till stor del ännu inte återrapporteras med standardiserade utfallsmått. En del av dessa åtgärder belyses i nästa kapitel om operativ verksamhet.

Generellt sett är ett högt utfall ett besked om en bra verksamhet. Ökar dessutom verksamhetens bredd är detta en ytterligare indikation på en positiv utveckling. Det är dock inte ett mål i sig att öka den kvantitativa nivån för utfallet. Att en högre nivå än tidigare ändå i stort sett tolkas som ett bättre resultat, och vice versa, grundar sig i antagandet om att inriktningen och målsättningen med arbetet varit ungefär densamma under åtminstone de senaste åren.

I de fall då en operativ insats eller ett underrättelseärende beskrivs anges inriktningen enbart i de fall som det är utsatta områden eller strategiska personer. Resterande inriktning var därmed särskilda skäl alternativt aktör eller fenomen. När utfallet beskrivs som relativt eller förhållandevis högt eller lågt är det alltid i relation till tidigare i satsningen.

3.1 Förhållandevis höga utfall i förvaltningsprocessen

Skatteverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Kronofogdemyndigheten stod för de flesta redovisade utfallen i förvaltningsprocessen och de högsta

redovisade monetära beloppen.¹⁷ Det finns dock ytterligare myndigheter i satsningen med utfall inom denna process, till exempel Migrationsverket. Dessutom finns det utfall av annan karaktär än monetära belopp, såsom antal ärenden och administrativa åtgärder.

Det samlade utfallet i förvaltningsprocessen för 2022 visar att flertalet utfall var på en hög kvantitativ nivå i förhållande till tidigare år, och dessutom konstateras en ökad utfallsbredd. Under 2022 redovisades en ovanligt stor del av utfallet utifrån arbetet i nationella insatser, det vill säga operativa insatser beslutade av operativa rådet.

3.2 Högsta beloppet för höjning av skatt under redovisningsperioden

De 184 miljoner kronorna för beslutade höjningar av skatt inklusive skattetillägg¹⁸ var ett högre belopp än de föregående åren under redovisningsperioden (se figur 1).

Antalet insatser och ärenden med operativt utfall har varit ganska oförändrat under de senaste åren. Under 2022 var bredden, det vill säga antalet ärenden och insatser med utfall, stor. Höjningar av skatt inklusive skattetillägg förekom i 12 nationella insatser och i 49 regionala insatser eller underrättelseärenden. De högsta beloppen avsåg drygt 58 miljoner kronor som rapporterades i en nationell insats under ledning av polisregion Stockholm, med inriktningen strategiska personer, samt över 30 miljoner kronor utifrån en regional insats i region Väst. Dessa båda utfall stod för något över 45 procent av det totala utfallet.

Beloppet för beslutade betalningssäkringar ökade mycket under 2021, till 63 miljoner kronor. Framst avsåg utfallet den nationella insatsen ledd av polisregion Stockholm som under 2022 genererade det högsta beloppet för skattehöjning inklusive skattetillägg.

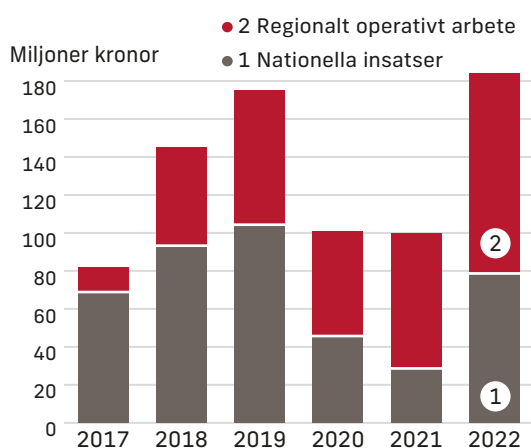
¹⁷ Utdömda skadestånd till Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen ingår i förekommande fall i redovisningen av utfallet i förvaltningsprocessen, trots att de utdömts i brottmål.

¹⁸ Att skattetillägg ska inkluderas förtydligades inför 2019. Tidigare års redovisningar omfattar sannolikt en viss underrapportering av detta. Skattetillägg är en avgift som kan tas ut vid oriktig uppgift i en deklaration eller vid skönsbeskattning.

Insatsen gällde ett företag som låtit bli att betala mervärdesskatt till ett värde av nästan 50 miljoner kronor. Något sådant enskilt högt utfall för betalningssäkring fanns inte under 2022, varför det sammanlagda beloppet var betydligt lägre.

Sammanlagt under redovisningsperioden har det redovisats närmare 800 miljoner kronor i höjning av skatt och 160 miljoner kronor i betalningssäkring.

Figur 1. Utvecklingen av beloppet (miljoner kronor) för höjning av skatt inklusive skattetillägg 2017–2022 fördelat över nationella insatser och regionalt operativt arbete

Från och med 2022 fanns det ett ökat antal utfallsmått som avser Skatteverkets verksamhet. Dessa redovisas i bilaga 4 och utfallet i bilaga 5. Enbart ett av dessa mått har funnits med sedan 2017. Några är nya från och med 2022, medan andra tillfördes redovisningen 2019.

För de mått som tillkom under 2019 finns en varierande sannolikhet för underrapportering under de inledande åren. Detta konstaterades också vara fallet för inrapporteringen av brottsanmälningar inom ramen för samverkan liksom för bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring. Av den anledningen är det svårt att dra några mer bestämda slutsatser om utvecklingen över hela den rapporterade perioden.

Sammanlagt under redovisningsperioden har det redovisats närmare 800 miljoner kronor i höjning av skatt och 160 miljoner kronor i betalningssäkring.

3.3 Ökat antal brottsanmälningar och skattebeslut

Under 2022 förekom skattebeslut¹⁹ i sammanlagt 54 insatser eller ärenden, vilket var fler än under 2021. De största antalen skattebeslut avser en nationell insats under ledning av polisregion Väst och ett underrättelseärende vid Nationellt underrättelsecentrum. Antalet skattebeslut uppgick till 270, att jämföra med 235 under 2021.

Brottsanmälningar från skattebrottsenheten rapporterades under 2022 i sammanlagt 50 insatser eller underrättelseärenden, något fler än 2021. Flest anmälningar avser samma nationella insats under ledning av polisregion Väst som hade det högsta antalet skattebeslut. Därefter följde ett underrättelseärende vid region Mitt, med syftet att upptäcka och bekämpa brott i näringsverksamhet, och en regional insats i region Öst med inriktningen utsatta områden. Det totala antalet brottsanmälningar 2022 uppgick till 283, vilket innebär en ökning med över 40 procent jämfört med 2021.

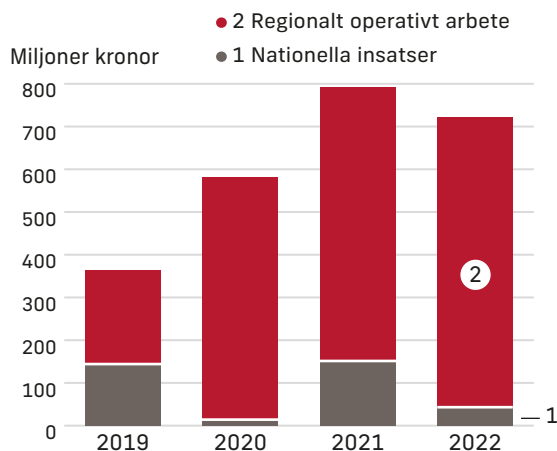
3.3.1 Oförändrad nivå för bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring

Antalet bosättningskontroller som resulterade i beslut om ändrad folkbokföring förekom i sammanlagt 70 insatser eller underrättelseärenden, vilket var något fler än året innan. Liksom tidigare gjordes det klart största antalet kontroller utifrån ett underrättelseärende med inriktningen utsatta områden i region Väst – sammanlagt under perioden 2020–2022 rapporterades nästan 750 kontroller av detta slag utifrån ärendet. Arbetet har även under 2021 framställts i en rapport²⁰. Det näst största antalet för 2022 redovisades utifrån en regional insats i region Mitt. Totalt minskade antalet kontroller av denna typ något i förhållande till 2021, till 722 under 2022. Huvudskälet till minskningen var att en nationell insats som tidigare haft huvudfokus mot denna typ av kontroller inte längre hade det under 2022.

19 Skattebeslut efter skrivbordsutredning eller revision.

20 *Taket 2.0*. Regionalt underrättelsecenter Väst, 2021-05-12.

Figur 2. Utvecklingen av bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring 2019–2022 fördelat över nationella insatser och regionalt operativt arbete

Av de övriga måtten inom folkbokföringsverksamheten var det vanligast med ärenden (36 stycken) som resulterade i avslag på ansökan om, eller borttag av, skyddade personuppgifter.

Totalt utgjordes den redovisade arbetstiden i nationella insatser för Skatteverket under 2022 till största delen av beskattningsverksamheten följt av skattebrottsutredningsverksamheten. Enbart en mindre del av arbetstiden avsåg folkbokföringsverksamheten. Emellertid rapporterades de allra flesta kontroller som resulterade i beslut om ändrad folkbokföring inom det regionala operativa arbetet, vilket betyder att Skatteverket hade betydligt mer arbetstid för folkbokföringsverksamheten i det regionala arbetet.

3.4 Fortsatt högt återkravsbelopp för Försäkringskassan

Under 2020 ökade beloppet för återkrav rejält, till drygt 90 miljoner kronor. Under 2021 blev beloppet 62 miljoner kronor och för 2022 blev utfallet 83 miljoner kronor (se figur 3). Nivån för utfallet under dessa tre år överstiger åren dessförinnan rejält. Utvecklingen betyder att utfallet i satsningen överensstämmer med utfallet för återkrav totalt för Försäkringskassan, i den meningen att det för 2020–2022 noterades betydligt högre belopp än tidigare år.²¹ Ett utfall om cirka 36 miljoner kronor avsåg en nationell insats under ledning av polisregion Bergslagen, med inriktningen strategiska personer. Nästan 14 miljoner kronor avsåg

ett arbete utifrån ett underrättelseärende i region Syd med inriktningen utsatta områden. Arbete utifrån det ärendet har också historiskt genererat stora utfall för återkrav från Försäkringskassan. De höga utfallen härrör från flera så kallade assistanshärvor.

Även om det totala beloppet för återkraven var lägre än 2020, var antalet återkravsärenden under 2022 betydligt fler än både 2020 och 2021. Ökningen indikerar att fler personer och företag var föremål för återkrav. Sett till antalet underrättelseärenden och insatser med beslut om återkrav var de ungefär lika många som de två närmast föregående åren. Ett arbete utifrån det tidigare nämnda underrättelseärendet i region Syd stod för det största antalet (63) återkravsärenden. Därefter (28 återkravsärenden) följde det arbete utifrån underrättelseärendet i region Väst som omfattade flest bosättningskontroller med ändrad folkbokföring.

Även om det totala beloppet för återkraven var lägre än 2020, var antalet återkravsärenden under 2022 betydligt fler än både 2020 och 2021.

Antalet ärenden med indragen ersättning ökade under 2022 i ungefär samma utsträckning som antalet återkravsärenden. Summan av förhindrade felaktiga utbetalningar (besparingsbelopp) uppgick till drygt 60 miljoner kronor, vilket var det näst högsta utfallet för redovisningsperioden. Det höga besparingsbeloppet 2018 tillskrivs främst en omfattande assistanshärva som ledde till åtal och fällande dom samt ett mycket stort besparingsbelopp. Ett sådant utfall påverkar det sammanlagda utfallet på ett mycket påtagligt vis.

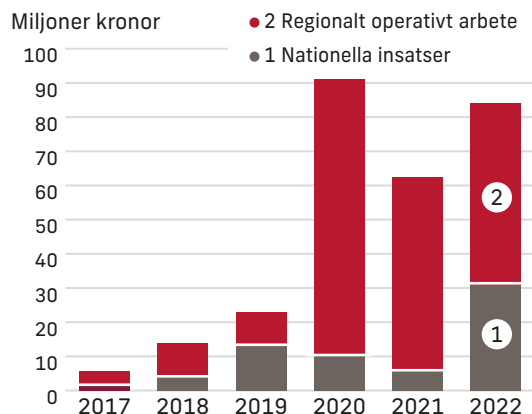
En ovanligt stor andel av utfallet både för återkrav och besparingsbelopp avsåg nationella insatser, vilket framförallt kan härledas till insatsen under ledning av polisregion Bergslagen. Annars brukar en klar merpart av beloppet för Försäkringskassans återkrav och besparingsbelopp avse regionalt operativt arbete. Det var samma två underrättelseärenden som stod för de flesta ärendena med förhindrade felaktiga utbetalningar och återkravsärenden.

Utfallsbredden för antalet insatser och underrättelseärenden var under åren 2020–2022 större än tidigare år, främst avseende regionalt operativt arbete.

21 Försäkringskassans årsredovisning 2022, s. 108 ff. Försäkringskassan 2023.

Sammanlagt för hela redovisningsperioden har det sammanlagda besparingsbeloppet till följd av förhindrade felaktiga utbetalningar uppgått till nästan 270 miljoner kronor. Beloppet för återkrav har uppgått till närmare 280 miljoner kronor under denna period.

Figur 3. Utvecklingen av beloppet (i miljoner kronor) för återkrav av Försäkringskassan 2017–2022 fördelat över nationella insatser och regionalt operativt arbete

3.5 Stor ökning av antalet ärenden för Arbetsförmedlingen

Det är svårt att bedöma utvecklingen och nivån för Arbetsförmedlingens utfall utifrån tillgängliga tids-serier. Det har historiskt förekommit underrapportering för flera av åren under redovisningsperioden. Av den anledningen är det enbart perioden 2019–2022 som ligger till grund för bedömningen av utfallet 2022.

Det är en mycket tydlig ökning av antalet ärenden under 2022. Det gäller såväl ärenden med beslut om avbrott av stöd till stödmottagare, som ärenden med stoppade utbetalningar och ärenden med återkrav. För samtliga tre typer av ärenden var det också det största antalet som redovisats under perioden 2019–2022.

Högsta antalet (21) ärenden med beslut om avbrott av stöd till stödmottagare rapporterades utifrån samma regionala underrättelseärende i region Syd, med inriktningen utsatta områden, som även hade det största antalet för Försäkringskassans ärenden. För ärenden med stoppade utbetalningar var det istället två regionala insatser i region Stockholm med inriktningen utsatta områden som stod för de högsta antalen (51 respektive 36). I fråga om ärenden med återkrav var det ett underrättelseärende och en regional insats i region Väst med inriktningen utsatta områden som stod för flest ärenden (52 respektive 28).

En förklaring till ökningen som framfördes från en region var att coronapandemin inte påverkade arbetet under 2022, vilket gjorde det möjligt att genomföra fler åtgärder. Emellertid är årets antal ärenden även tydligt större än 2019, det vill säga före pandemins utbrott. Beloppet för återkrav ökade från 8,2 till 11 miljoner kronor mellan 2021 och 2022. Besparingsbeloppet ökade från 5,5 till 10 miljoner kronor. Det beloppet var högre under 2020, främst på grund av några höga utfall som rapporterades utifrån regionalt operativt arbete med inriktningen utsatta områden i region Syd.

Återkrav och besparingsbelopp redovisades 2022 i ungefär lika många insatser och underrättelse-ärenden som de närmast föregående åren. I mycket hög grad var utfallen för Arbetsförmedlingen kopplade till det regionala operativa arbetet. Det förekom dock även några nationella insatser med operativt utfall.

3.6 Klart högsta värdet för utmätta tillgångar rapporterades av Kronofogdemyndigheten

Utfallet för värdet av utmätta tillgångar uppgick till 73 miljoner kronor. Det innebär det högsta beloppet under redovisningsperioden och det högsta beloppet som redovisats under de år som satsningen följts upp i sin helhet, det vill säga från och med 2013. Det innebär också att den minskande trenden sedan 2017, tydligt upphörde, se figur 4. Sett över hela redovisningsperioden uppgår värdet av utmätta tillgångar till 294 miljoner kronor.

Till skillnad mot 2018, då beloppet för nationella insatser också var högt, var det betydligt fler insatser med höga utfall under 2022. I fem insatser rapporterades utfall över 5 miljoner kronor.

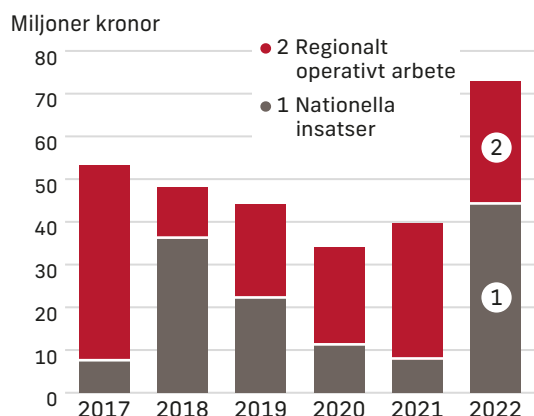
Det höga beloppet för 2022 förklaras främst av utfallet i de nationella insatserna. Till skillnad mot 2018, då beloppet för nationella insatser också var högt, var det betydligt fler insatser med höga utfall under 2022. I fem insatser rapporterades utfall över 5 miljoner kronor. De högsta beloppen rapporterades i fem nationella insatser under ledning av polisregion

Syd, Noa²² samt polisregionerna Väst, Stockholm respektive Öst. En av insatserna hade inriktningen strategiska personer. De fem insatserna stod för drygt 32 miljoner kronor av värdet för utmäta tillgångar, vilket är främsta anledningen till att värdet totalt för nationella insatser var dubbel så högt som värdet för de flesta år under redovisningsperioden. Sammanlagt rapporterades värden för utmäta tillgångar i 23 nationella insatser, vilket är det största antalet hittills i satsningen.

Även för regionalt operativt arbete var antalet insatser eller underrättelseärenden med rapporterade utmäta tillgångar det största (63). De 29 miljoner kronor som blev utfallet av regionalt operativt arbete var ett något över genomsnittligt utfall under redovisningsperioden. Det var arbete i region Stockholm som i likhet med de senaste åren stod för de högsta beloppen. Av den redovisning som inkom från Kronofogdemyndigheten för verksamheten 2022 kan utläsas att det sammanlagda skuldbeloppet i enbart en operativ insats kan uppgå till hundratals miljoner för alla de personer som är föremål för intresse. Utifrån detta kan slutsatsen dras att det handlar om att få tag på tillgångar som kan knytas till dessa gäldenärer.

Sammantaget var 2022 ett år med ett tydligt trendbrott. Den minskande tendensen för värdet av utmäta tillgångar som kunde uttydas för de tidigare åren under redovisningsperioden avbröts. Det återstår att se om årets utfall var en ansamling som utföll under kalenderåret, och som därmed kommer att vara svårt att upprepa under nästkommande år, eller om det kan upprepas eller förstärkas.

Figur 4. Utvecklingen av beloppet (i miljoner kronor) för värderade utmäta tillgångar 2017–2022 fördelat över nationella insatser och regionalt operativt arbete

22 Nationella operativa avdelningen vid Polismyndigheten.

Kronofogdemyndigheten fortsatte att vara den myndighet som redovisat den mest stabila arbetstiden i nationella insatser. Under 2022 ökade den redovisade arbetstiden dock för tredje året i följd.

3.6.1 Oförändrad nivå för säkrade tillgångar

Sammanlagt minskade värdet för säkrade tillgångar i mål om kvarstad eller förvar eller i mål om betalningssäkring från 38 miljoner kronor 2021 till 36 miljoner 2022. Att detta bedöms som en i stort sett oförändrad nivå hänger samman med att beloppet för de flesta övriga år under redovisningsperioden varit betydligt lägre.

Värdet för de redovisade säkrade tillgångarna i mål om kvarstad eller förvar ökade under 2021 till 31 miljoner kronor, vilket var det högsta beloppet som hittills noterats i satsningen. Under 2022 var utfallet något lägre, 27 miljoner kronor. Beloppet för säkrade tillgångar i mål om betalningssäkring var cirka 9 miljoner, att jämföra med 7 miljoner kronor 2021.

Sett över hela redovisningsperioden har värdet av säkrade tillgångar i mål om kvarstad/förvar uppgått till 100 miljoner kronor och för säkrade tillgångar i mål om betalningssäkring 70 miljoner kronor.

Viktigt att påpeka är att utfallen för säkrade tillgångar normalt är beroende av utfall i ett fåtal insatser eller underrättelseärenden med höga rapporterade belopp, och därför kan förändras snabbt.

3.7 Migrationsverket meddelade 69 utvisningsbeslut i en insats

Migrationsverkets deltagande var framförallt i det regionala operativa arbetet. Utifrån de nationella insatserna redovisades 20 åtgärder rörande missbruk av regelsystemet och 27 administrativa åtgärder i ärendehandläggningen, att jämföra med 50 respektive 226 i det regionala operativa arbetet.

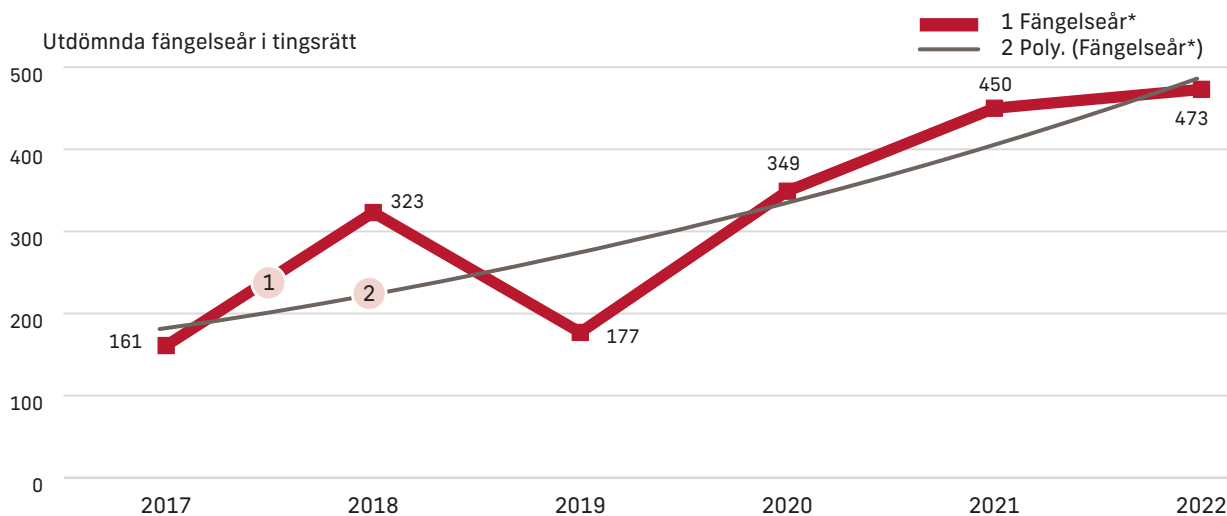
Antalet administrativa åtgärder ökade med cirka 30 procent jämfört med 2021. Arbetet ledde bland annat till att ansökningar om arbets- och uppehållstillstånd avslogs eller att tillstånd återkallades och att identiteter fastställdes.

Det största antalet ärenden är knutna till en regional insats i region Bergslagen där Migrationsverket fattade 69 utvisningsbeslut som sedan fastställdes av migrationsdomstolen

Ett förhållandevis stort antal åtgärder avsåg två underrättelseärenden i region Nord. Åtgärderna vidtogs för att motverka illegal användning av utländsk arbetskraft i olika typer av brottsupplägg.

Figur 5. Utvecklingen av antalet utdömda fängelseår 2017–2022 samt en trendlinje.*

* Förverkad tidigare utdömd villkorlig frigivning samt samhällstjänst som missköts och omvandlats till fängelse ingår inte. Det betyder att den faktiska utdömda fängelse tiden är längre än det som anges i figuren.

I en nationell insats under ledning av Noa och i ett underrättelseärende vid nationellt underrättelsecentrum var ett internationellt brottnätverk i fokus. I detta sammanhang vidtog Migrationsverket åtgärder.

Migrationsverket återkallade även ett permanent uppehållstillstånd för en strategisk person.

3.8 Längden på utdömd fängelse tid fortsätter att öka

Det var under perioden 2010–2020 förväntat med stora årliga variationer för utfallet av arbetet i satsningen bland annat avseende utdömd fängelse tid. Det var enskilda domar med mycket höga utfall som återkom med viss periodicitet och därför gav upphov till denna typ av vartannat år-utfall. 2021 var det första året som antalet utdömda fängelseår ökade för andra året i rad, och detta utifrån den hittills högsta nivån 2020. Nivån för den utdömda fängelse tiden 2022 visar på en fortsatt ökning från 2021. Det innebär att den tidigare tendensen med tydliga upp och nedgångar kan sägas vara tydligt avbruten. Det innebär också att nästan hälften av den utdömda fängelse tiden under redovisningsperioden avsåg åren 2021 och 2022.

Utvecklingen under redovisningsperioden för antalet utdömda fängelseår redovisas i figur 5 tillsammans med en trendlinje.²³ Under 2022 utdömdes 473 års fängelse i tingsrättsdomar som rapporterats utifrån arbetet i satsningen.

Den utdömda fängelse tiden (310 år) under 2022 för domar utifrån nationella insatser var den högsta sedan satsningen inleddes. För regionalt operativt arbete var den utdömda tiden (160 år) den näst högsta efter 2021.

Utöver påföljd i form av fängelse utgjordes de flesta övriga påföljder dömda i tingsrätt under 2022 av villkorlig dom med samhällstjänst, följd av dagsböter.

Den utdömda fängelse tiden (310 år) under 2022 för domar utifrån nationella insatser var den högsta sedan satsningen inleddes. För regionalt operativt arbete var den utdömda tiden (160 år) den näst högsta efter 2021.

3.8.1 Bedömningen görs utifrån tingsrättsdomar

Uppföljningen av lagföringen i satsningen vilar främst på domar i tingsrätt, inte nödvändigtvis lagakraftvunna domar²⁴. Många tingsrättsdomar överklagas och prövas sedermera i hovrätt och i vissa fall i Högsta domstolen. För att ta hänsyn till detta görs en övergripande jämförelse mellan utfallet i hovrättsdomar

²³ Polynom.

²⁴ Slutligt domstolsbeslut efter eventuella överklaganden.

och utfallet i tingsrättsdomar (se avsnitt 3.11 och bilaga 11). I vissa fall används också kunskap om hovrättsdomar som meddelades under inledningen av 2023. Dessa ingår dock inte i statistiken som redovisas.

3.8.2 Domarna 2022 är resultatet av tidigare års operativa aktivitet och prioriteringar

Det slutliga utfallet av arbetet i brottmålsprocessen i form av meddelade domar kommer ofta ett eller flera år efter det att den huvudsakliga operativa verksamheten pågick. Utfallet återspeglar därmed i många fall huvudsakligen tidigare års operativa verksamhet och hur tidigare års resurser disponerats. Detta är särskilt tydligt för meddelade tingsrättsdomar om ekonomisk brottslighet.

3.8.3 Insatserna med de högsta utfallen

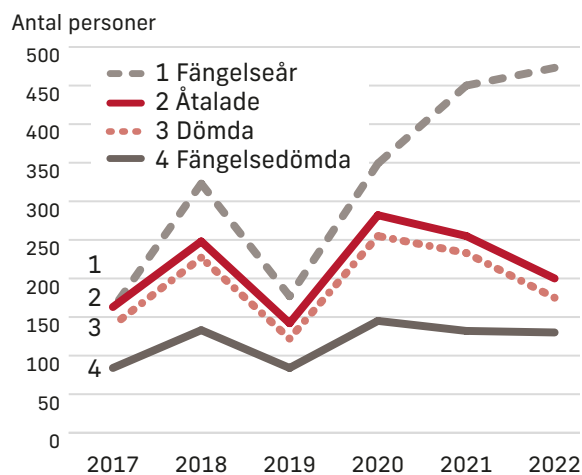
Den ovanligt höga lagföringen kan främst förklaras av insatser och domar med grova narkotikabrott och brott kopplade till dödligt våld (se även avsnitt 4.5.3 och 4.5.4), exempelvis:

- Över 80 års utdömd fängelsestid i den näst största insatsen i satsningens historia.²⁵ Insatsen skedde under ledning av Noa och hade inriktningen strategiska personer.
- Nästan 60 års utdömd tid utifrån en regional insats i region Väst med inriktningen utsatta områden.
- Exakt 55 års fängelse utifrån domar i den stora nationella insats, med inriktning strategiska personer, som pågått sedan början av 2018 under ledning av polisregion Mitt. Utifrån den insatsen har det sedan starten redovisats sammanlagt nästan 210 års utdömd tid i tingsrätt, vilket innebär den sammanlagt längsta utdömda tiden för någon insats i satsningen. Insatsen hade också tydlig bäring på utsatta områden.

Cirka 60 procent av den utdömda fängelsestiden avser 10 domar – 7 utifrån nationella insatser och 3 utifrån regionalt operativt arbete.

Figur 6. Utvecklingen av antalet utdömda fängelseår 2017–2022 samt en trendlinje

* Förverkad tidigare utdömd villkorlig frigivning samt samhällstjänst som missköts och omvandlats till fängelse ingår inte. Det betyder att den faktiska utdömda fängelsestiden är längre än det som anges i figuren.

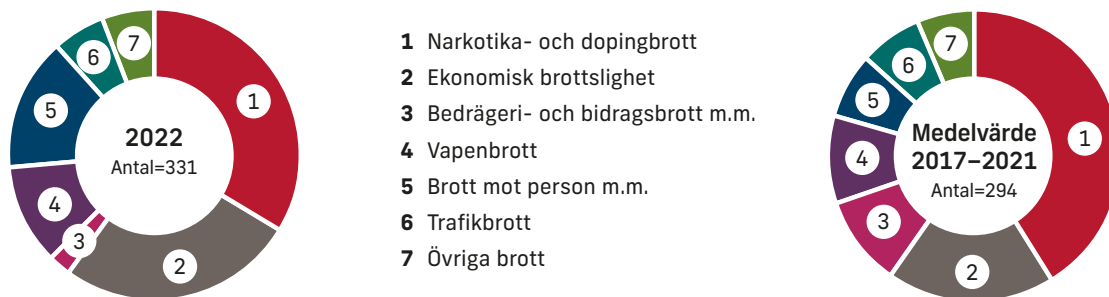
Som det går att utläsa i figur 6 var den utdömda fängelsestiden 2021 och 2022 den längsta medan antalet åtalade, dömda och fängelsedömda minskade. Under 2022 dömdes 66 procent av de åtalade till fängelse, att jämföra med 53 procent för perioden 2017–2021. I förhållande till antalet dömda var andelen fängelsedömda 75 procent, att jämföra med 59 procent för 2017–2021.

Den utdömda genomsnittliga fängelsestiden per fängelsedömd under 2022 var 3,8 år, vilket är längre tid än för något av de övriga åren under redovisningsperioden.

Den utdömda genomsnittliga fängelsestiden per fängelsedömd under 2022 var 3,8 år, vilket är längre tid än för något av de övriga åren under redovisningsperioden.

25 Den största insatsen är den så kallade Södertäljeinsatsen, som pågick under perioden 2010–2019.

Figur 7. Andelen rubricerade brott i kategorier med fällande dom i tingsrätten 2022 respektive medelvärdet för åren 2017–2021 (maximalt en specifik brottstyp per dömd person)

Det var 52 åtalade som dömdes till fängelse i 4 år eller mer under året. Sammantaget stod de för 70 procent av den utdömda fängelsestiden, medan de enbart utgjorde 26 procent av antalet åtalade. Den långa sammanlagda fängelsestiden 2021 och än mer 2022 är främst en konsekvens av de många långa utdömda fängelsestiderna. Dessa beror i sin tur delvis på utredningar, åtal och domar som baserats på dekrypterad chattinformation som lett till att tongivande kriminella aktörer kunnat lagföras för grov brottslighet. Dock fanns även utredningar baserade på annat underlag som ledde fram till flera fällande domar för grov brottslighet under 2022.

Sammanlagt under redovisningsperioden har 1 290 personer åtalats i tingsrätt och 708 av dessa har dömts till fängelse i sammanlagt 1 933 år – de allra flesta under de tre senaste åren. För 146 av de åtalade har åtalet ogillats i sin helhet av tingsrätten.

3.8.4 Brottstrukturen

I tidigare redovisningar har alla de rubricerade brottstyperna i domslut från tingsrätten, till exempel narkotikabrott och penningtvättsbrott, räknats med i statistiken över antalet rubricerade brott med fällande dom. Under 2022 inkom några domar med en mycket större mängd rubricerade brott än tidigare. I de nya domsluten rubricerades varje brottstillfälle, vilket inte varit fallet tidigare. Bedömningen är att de brottstyper som beskrevs med varje brottstillfälle i domslutet skulle få ett oproportionerligt stort genomslag i statistiken. Av det skälet ändrades metoden för att räkna antalet rubricerade brott i domarna. Det bedömdes vara mer rättvisande att enbart räkna en rubricerad brottstyp av viss typ per dömd person. Om en person dömts för tre rubricerade narkotikabrott, bidragsbrott eller annan typ av brott räknas bara en av dessa.

Sammantaget för redovisningsperioden innebar detta att det har redovisats färre rubricerade brott än tidigare för främst brottskategorierna bedrägeri och bidragsbrott fyra, narkotika och dopningsbrott

och ekonomisk brottslighet. Även historiska utfall under redovisningsperioden har räknats om.

Det finns sannolikt inget riktigt bra sätt att återge frekvensen för olika brottsrubriceringar så att det blir ett helt tillförlitligt mått på omfattningen av brott och brottstyper som förekommit i lagföringen. Sättet som används i denna redovisning ger dock en grov bild av detta.

Av figur 7 kan man utläsa att brottsstrukturen 2022 avvek från den genomsnittliga för perioden 2017–2021, främst på så vis att andelen:

- ekonomisk brottslighet var större
- brott mot personer m.m. var större
- bedrägeri- och bidragsbrott m.m. var klart mindre
- narkotika- och dopningsbrott var mindre (andelen grova eller synnerligen grova narkotikabrott för 2022 var dock betydligt större än normalt).

De domar som meddelades utomlands med bäring på arbetet i satsningen var en dom i England som avsåg dödligt våld. Dessutom dömdes flera personer i Spanien för sprängningar.

3.8.5 Domar och åtgärder utomlands

I flera av insatserna fanns kopplingar till utlandet. Målpersoner för arbetet både vistades i andra länder och begick brott utomlands. Vissa gärningar som utreddes innebar brott både i Sverige och i något annat land. Lagföringen kunde då ske i båda länderna – bland annat beroende på var bevisningen fanns, var brottsoffren fanns och var den misstänkte vistades.

De domar som meddelades utomlands med bäring på arbetet i satsningen var en dom i England som avsåg dödligt våld. Dessutom dömdes flera personer

i Spanien för sprängningar. Domarna har kopplingar till en pågående respektive en tidigare pågående nationell insats under ledning av polisregion Syd. Påföljderna var i samtliga fall mycket långa fängelse-tider. Ingen av dessa domar är dock inkluderade i statistiken över lagföring utifrån arbete i satsningen.

Under året frihetsberövades även en huvudperson för en nationell insats under ledning av polisregion Väst med anledning av brottsmisstankar i Norge.

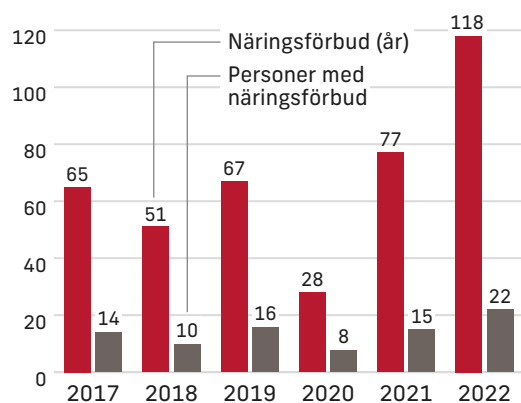
3.8.6 Lagföringen för ekonomisk brottslighet fortsätter att öka

Under 2022 meddelades 22 tingsrättsdomar med fällande dom för ekonomisk brottslighet, att jämföra med 15 för 2021. Redan 2021 bedömdes lagföringen för ekonomisk brottslighet vara högre än genomsnittligt. De brottstyper som dominerar i årets lagföringar var olika typer av bokföringsbrott samt penningtvättsbrott. Därefter följer skattebrott.²⁶

Rekordstort antal näringsförbud

Den relativt höga lagföringen för ekonomisk brottslighet under året återspeglade sig också i antalet beslutade näringsförbud²⁷ och den sammanlagda tid som förbuden gäller (se figur 8). Detta utifrån en ganska jämn lägre nivå tidigare under redovisningsperioden. Utfallets nivå kan kopplas samman med förekomsten av domar med den typ av brottslighet – skattebrott och bokföringsbrott – som ofta förekommer i domar med beslut om näringsförbud.

Figur 8. Antalet personer med tingsrättsbeslut om näringsförbud 2017–2022 samt sammanlagt antal år som besluten gäller

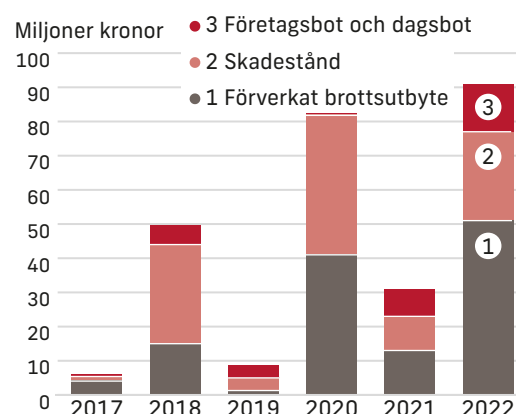
Många bolag har dömts till företagsbot de två senaste åren

Beslut om företagsbot var ett ytterligare utfall som indikerar att ekonomisk brottslighet i företag var vanligt under året. Beloppet som beslutats som företagsbot utgör en klar merpart av det som i figur 9 redovisas som Företagsbot och dagsbot. Beslut om företagsbot förekom i 5 tingsrättsdomar under 2022 och i 7 under 2021.

I förhållande till tidigare år var beloppet för företagsbot stort både 2021 och 2022 – drygt 7 respektive nästan 14 miljoner kronor.

I förhållande till tidigare år var beloppet för företagsbot stort både 2021 och 2022 – drygt 7 respektive nästan 14 miljoner kronor. Under 2020 rapporterades inget sådant utfall. Att beloppet var så pass högt 2022 förklaras främst av att det i en enskild dom om grovt penningtvättsbrott genom finansiellt institut beslutades om 10 miljoner kronor i företagsbot. Domen var en del av den omfattande nationella insatsen som leddes av Noa.

Figur 9. Utfall (i miljoner kronor) i fråga om företagsbot och dagsbot, skadestånd och förverkat brottsutbyte beslutade i tingsrätt 2017–2022

26 I många fall avses grova brott för samtliga brottstyper som omnämns i detta avsnitt.

27 Här ingår inte de eventuella näringsförbud som utdöms i förvaltningsdomstol.

3.9 Värdet av förverkat brottsutbyte det högsta någonsin

Värdet av förverkat brottsutbyte utifrån beslut i tingsrätt var 51 miljoner kronor, vilket var ett högre belopp än något tidigare år. Beloppet under 2020 var också högt, 41 miljoner kronor.

Antalet tingsrättsdomar med beslut om förverkat brottsutbyte (17) under 2022 var lika många som 2021, men beloppen var betydligt högre 2022. I första hand förklaras det av ett enskilt utfall om drygt 38 miljoner kronor från domen om grovt penningtvättsbrott genom finansiellt institut. Ett annat stort belopp – 6,4 miljoner kronor – kom från den nationella insatsen under ledning av polisregion Mitt och ett tredje på 2,4 miljoner kronor kom från en av de nationella insatserna under ledning av polisregion Syd. Dessa tre utfall stod för drygt 47 miljoner kronor (över 90 procent) av årets utfall. Alla tre insatser hade huvudinriktningen strategiska personer.

3.9.1 Relativt höga belopp även efter hovrättsdom

För tingsrättsdomarna under 2022 fastställdes huvuddelen av beloppet även av hovrätt. Det innebär att årets utfall inte bara är det högsta utifrån tingsrättsdomarna, utan också det högsta beloppet sedan satsningen inleddes efter det att efterföljande hovrättsdomar meddelades – om än något lägre belopp.

Det högsta beloppet för beslut om förverkat brottsutbyte²⁸ i tingsrätt under 2020 bestod till största delen, 35 miljoner kronor, av beslut i den så kallade Casinodomen²⁹ utifrån regionalt operativt arbete i region Mitt. Ett värdeförverkande om 28 miljoner kronor i tingsrättsdomen beslutades dock inte i den efterföljande hovrättsdomen. Även under 2021 reducerades det sammanlagda beloppet påtagligt efter hovrättens domar.

I den efterföljande hovrättsdomen höjdes det beslutade skadeståndsbeloppet till drygt 70 miljoner kronor, vilket var det högsta skadeståndsbelopp som beslutats för en enskild åtalad i någon dom utifrån satsningen.

Just besluten om värdeförverkanden respektive utvidgat förverkande har ganska ofta varit mycket olika i tingsrätt och hovrätt. I de flesta fall har tingsrättens beslut om beloppet ändrats nedåt eller ogillats av hovrätten, men det finns också exempel på det omvända.

Sammantaget under redovisningsperioden har det i tingsrätten utdömts 126 miljoner kronor i förverkat brottsutbyte.

3.9.2 Mycket högt skadestånd utdömdes av hovrätten

Utdömda skadestånd förekom i förhållandevis många domar under 2021 (18) och 2022 (17). I och med att det i två domar utdömdes enskilt höga skadeståndsbelopp var det ett högre utfall under 2022. Det gäller dels en dom utifrån regionalt operativt arbete i region Väst, dels i en dom utifrån den stora nationella insatsen under ledning av Noa.

Domen utifrån regionalt operativt arbete i region Väst avsåg omfattande investeringsbedrägerier. Åtalet gällde en person som dömdes till fängelse i 2 år och 6 månader och utvisning för grovt bedrägeri. I tingsrätten beslutades om skadestånd som uppgick till drygt 15 miljoner kronor, som skulle betalas till de företag som den åtalade bedragit. I den efterföljande hovrättsdomen höjdes det beslutade skadeståndsbeloppet till drygt 70 miljoner kronor, vilket var det högsta skadeståndsbelopp som beslutats för en enskild åtalad i någon dom utifrån satsningen.

Det beslutade skadeståndet i tingsrättsdomen utifrån den nationella insatsen under ledning av Noa avsåg svarta hyreskontrakt och utdömdes i samband med brott mot jordabalken. Skadeståndsbeloppet uppgick till drygt 7 miljoner kronor. Två av de åtalade dömdes till fängelse i sammanlagt 3 år och 3 månader. Ingen hovrättsdom har ännu redovisats utifrån denna dom.

Att den genomsnittliga åldern var relativt hög under året bedöms bero på en hög andel fällande domar för ekonomisk brottslighet och på de många fällande domarna för kvalificerad och grov brottslighet där relativt många av de åtalade var i åldern 26–35 år.

28 I rapporten avser detta begrepp alla de olika typer av förverkanden som kan ske enligt lagstiftning i fråga om förverkande av utbyte av brott eller brottslig verksamhet. Utöver förverkat brottsutbyte ingår tillgångar som tagits i förvar enligt lagen (1974:1065) om visst stöldgods m.m.

29 Se *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2020*, s. 23 och 28 f. Polismyndigheten 2021, dnr A623.293/2020.

En stor del av skadestånden avsåg kränkning och personskada i samband med meddelade fällande domar för olika typer av brott mot person. Dessa belopp var dock betydligt lägre än de högsta beloppen som avser skadestånd mot bakgrund av förmögenhetsskada.

Under 2022 beslutades drygt 26 miljoner kronor i skadestånd utifrån tingsrättsdomar. Sammantaget under redovisningsperioden har det i tingsrätten utdömts 111 miljoner kronor i skadestånd, av vilka den så kallade Casino-domen stått för 41 miljoner kronor (skadeståndsbeloppet sänktes dock till drygt 20 miljoner kronor i hovrätten).

3.10 Ålder och kön för de åtalade

Av de som åtalades under 2022 var den genomsnittliga åldern 35 år, vilket är något högre än den brukar vara. Den genomsnittliga åldern säger dock inte så mycket. Det var ungefär lika många som var i åldrarna 20–25, 26–30 respektive 31–35 år. För övriga delen av redovisningsperioden totalt var det istället klart flest i åldern 21–25 år, för att sedan bli allt färre med ökade åldersintervaller (se vidare bilaga 10). Att den genomsnittliga åldern var relativt hög under året bedöms bero på en hög andel fällande domar för ekonomisk brottslighet och på de många fällande domarna för kvalificerad och grov brottslighet där relativt många av de åtalade var i åldern 26–35 år.

En stor majoritet av de åtalade var män, men under 2021 och 2022 var andelen kvinnor 15 respektive 13 procent vilket var något högre andelar än genomsnittet för redovisningsperioden. Den genomsnittliga utdömda påföljden var betydligt lägre för kvinnor. Se bilaga 10 för en grafisk illustration av de åtalades ålder och kön under redovisningsperioden.

3.11 Två hovrättsdomar som medförde reduktion av utdömd fängelsestid

Som beskrivits i flera av de tidigare redovisningarna innebär meddelade domar i hovrätten att den utdömda fängelsestiden normalt reducerats med cirka 10 procent jämfört med utfallet av tingsrättsdomarna. För de meddelade hovrättsdomarna 2022 ligger reduktionen ungefär på samma nivå. Se bilaga 11 för en tabell över effekterna av hovrättsdomar i fråga om utdömda fängelseår.

För 2022 medförde 13 hovrättsdomar en reduktion av den utdömda fängelsestiden i tingsrätt, vilket kan jämföras med 7 som innebar en ökning och 13 som gav oförändrat utfall. Den totalt utdömda fängelsestiden

efter hovrättsdomarna under 2022 var 339 år, till skillnad från 367 år i de föregående tingsrättsdomarna. Det innebär en reduktion av tiden med 28 år, eller 8 procent. Under 2021 var reduktionen enbart några procent. Den stora reduktionen under 2020 (16 procent) berodde i stort sett enbart på reduktionen i Casino-domen³⁰, där det samlade utfallet efter åtföljande hovrättsdom³¹ var en reduktion med 34 år.

År 2022 var det i stort sett två hovrättsdomar som stod för hela differensen mellan utfallet i tingsrätt och hovrätt i fråga om utdömd fängelsestid.

3.11.1 Stor reduktion avser dom utifrån den stora nationella insatsen i region Mitt

Under 2022 var det en hovrättsdom utifrån den nationella insatsen under ledning av polisregion Mitt som innebar den största reduktionen av utdömd fängelsestid. I tingsrättsdomen, som meddelades i mitten av 2021, åtalades 60 personer, varav 18 dömdes till fängelse i sammanlagt 62 år och 9 månader. Det beslutades även om 2,1 miljoner kronor avseende förverkande av brottsutbyte och drygt 200 000 kronor i skadestånd.

I den efterföljande hovrättsdomen var 19 tilltalade. Samtliga utom en hade dömts till fängelse i tingsrätten. Alla utom en dömdes till fängelse även i hovrätten. I ett fall ogillades tingsrättens dom som uppgick till 5 år och 6 månader. I övrigt reducerades fängelsestiden för de flesta, vilket medförde att fängelsestiden som utdömts av tingsrätten för de tilltalade minskade från 44 till 29 år i hovrätten. Dessutom minskade det beslutade förverkade brottsutbytet från 2,1 miljoner kronor till enbart 86 000 kronor. Den sammanlagda fängelsestiden för samtliga som åtalades i tingsrätten minskade från 62 år och 9 månader till 47 år och 8 månader efter hovrättens dom.

3.11.2 Viss reduktion avser domen som omfattat grovt penningtvättsbrott genom finansiellt institut

En hovrättsdom utifrån den omfattande tingsrättsdomen avseende grovt penningtvättsbrott med mera meddelades under 2022. Domen innebar en sammanlagd reduktion av den fängelsestid som utdömts i tingsrätten. Den sammanlagda fängelsestiden i tingsrättens dom uppgick till 61 år och 5 månader. I den domen beslutades även om det största beloppet i fråga om förverkande av brottsutbyte, drygt 38 miljoner kronor, samt 10 miljoner kronor i företagsbot. I båda fallen är detta de största beloppen för någon dom som förekommit i satsningen. Tingsrättsdomen som meddelades i början av 2022 omfattade 12 åtalade.

30 Uppsala tingsrätt, dom den 24 januari 2020, mål nr B 6683–17.

31 Svea hovrätt, dom den 17 december 2020, mål nr B 1187–20.

I den efterföljande hovrättsdomen tilltalades 11 personer. Den som inte behandlades i hovrätten var dömd till 5 månaders fängelse i tingsrätten. Efter hovrättsdomen minskade därmed den sammanlagda fängelsetiden som utdömdes i tingsrätten för de som även behandlades i hovrätten, från 59 år till 55 år och 1 månad. Reduktionen blev därmed inte så stor sett i relativa tal, men på grund av domens omfattning ändå ganska stor sett till antalet år. I stort sett bedöms ändå domen i hovrätten ha fastställt tingsrättens påföljder.

De drygt 38 miljoner kronorna som i tingsrätten beslutades såsom förverkat brottsutbyte reducerades till drygt 33 miljoner kronor i hovrättsdomen. Beslutet om 10 miljoner kronor i företagsbot stod fast i hovrättsdomen.

3.12 Stora beslag av cannabis

En relativt hög nivå för beslag av narkotika höll i sig under 2022, se figur 10. Under 2022 avsåg en större andel av den beslagtagna narkotikan cannabis och mindre andelar kokain och amfetamin. Beslagtagna narkotikaklassade tabletter var förhållandevis få, det lägsta antalet på många år. Vad detta beror på är mycket svårt att slå fast – förekomsten av dessa tabletter bedöms dock inte ha minskat. Narkotikabeslagen i insatserna från och med 2020 har varit de största hittills, både sett till kvantitet och till bredden av beslag för de olika typerna av narkotika. Tveklöst har detta bidragit till den höga lagföringen 2020–2022. Beslagnivån för cannabis var den högsta för redovisningsperioden.

Totalt under redovisningsperioden har beslag av mer än 2 ton cannabis redovisats (drygt 770 kilo under 2022), drygt 460 kilo amfetamin (nästan 70 kilo under 2022) och 90 liter amfetaminolja under 2021, nästan 120 kilo kokain (23 under 2022) och cirka 1,2 miljoner narkotika- eller dopningsklassade tabletter (cirka 25 000 under 2022). Under 2020 beslagtogs även 13 kilo heroin, en typ av narkotika som i övrigt varit sällsynt bland beslagen i satsningen.

Under 2022 redovisades beslag av narkotika i 9 nationella insatser och 16 regionala insatser eller underrättelseärenden. Vad som kan sägas vara omfattande beslag³² redovisades i 5 nationella insatser och 6 regionala insatser eller underrättelseärenden, och de största beslagen utifrån regionalt operativt arbete redovisades i region Väst i insatser med inriktningen utsatta områden.

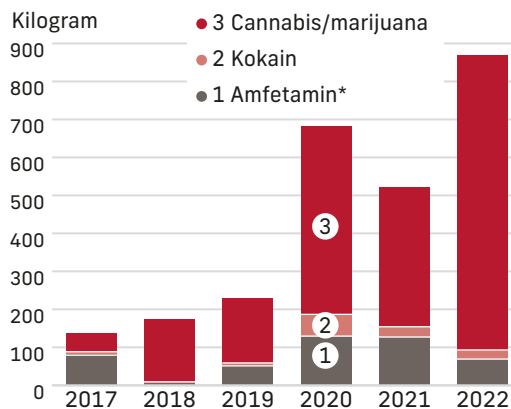
Påföljdsvärdet, ofta benämnt straffvärdet, per vikt-enhet för cannabis är betydligt lägre än för amfetamin, och ännu lägre jämfört med kokain. Påföljdsvärdet för

Under redovisningsperioden rapporterades beslag av 40 automatvapen, 37 gevär, 156 pistoler eller revolverar och 17 handgranater eller granatvapen. Dessutom beslagtogs sprängmedel i form av över 200 kilo dynamit, annan utrustning för sprängmedel och minst 29 kilo sprängdeg.

heroin ligger ungefär mitt emellan det för kokain och amfetamin. Över hälften av den beslagtagna cannabisen 2020 och nästan hälften under 2022 avser beslag utomlands. Att dessa beslag räknas med i statistiken beror på att de uppfyller de kriterier som finns i uppföljningen av utfall utomlands. Detta komplicerar emellertid uppföljningen av domar till följd av beslagen.

Figur 10. Beslag av de tre huvudtyperna av narkotika åren 2017–2022.

* Till detta kommer beslag av 90 liter amfetaminolja under 2021.

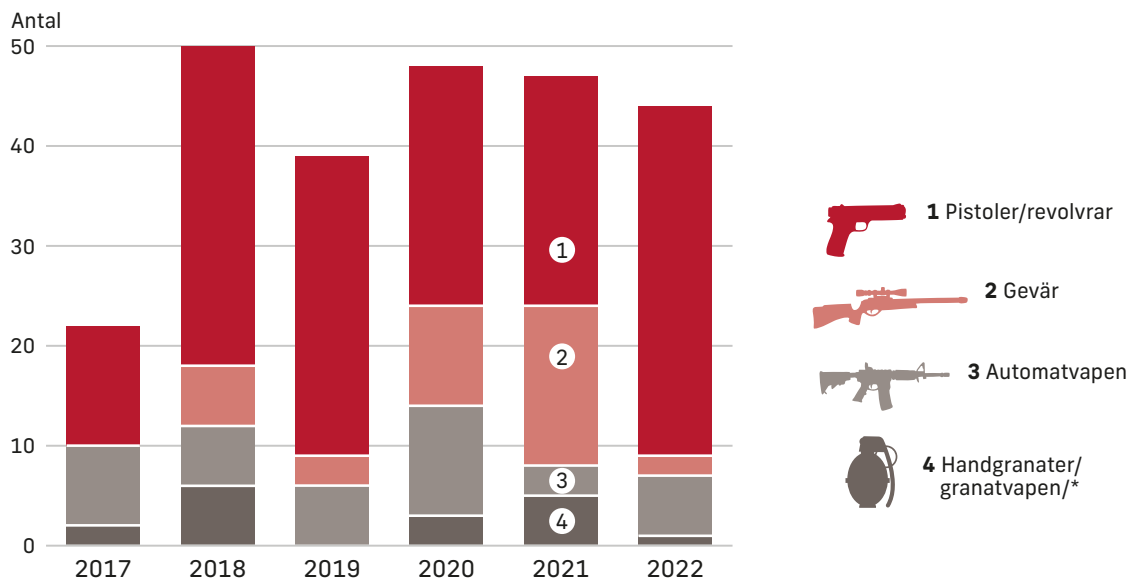

3.13 Många pistoler i beslag

Sedan 2018 har beslagen av antal vapen (inklusive handgranater och granatvapen) legat på en ganska jämn nivå, runt 40–50. Under 2022 var antalet 44. Sett över de olika kategorierna av vapen beslagtogs relativt många (35) pistoler eller revolverar, vilket var flest för redovisningsperioden. Utöver detta beslagtogs bland annat 6 automatvapen. I de nationella insatserna under

32 I stort sett liktydigt med att brottet rubriceras som grovt eller synnerligen grovt vapenbrott.

Figur 11. Beslag av vapen åren 2017–2022, uppdelat på fyra kategorier

ledning av polisregion Syd togs dessutom 29 kilo sprängdeg och 1 handgranat i beslag under året. Även under 2020 rapporterades beslag av explosiva varor, då i form av dynamit och sprängdeg.

Under redovisningsperioden rapporterades beslag av 40 automatvapen, 37 gevär, 156 pistoler eller revolvrar och 17 handgranater eller granatvapen. Dessutom beslagtogs sprängmedel i form av över 200 kilo dynamit, annan utrustning för sprängmedel och minst 29 kilo sprängdeg.

Beslag av vapen under 2021 redovisades i 2 nationella insatser och 11 regionala insatser eller ärenden.

3.14 Ingen ökning av beloppet för beslagtagna kontanter och andra tillgångar

Årets utfall för beslag av kontanter och värderade tillgångar uppgick till cirka 27 miljoner kronor. Trots att det kan anses vara en ganska stor summa var det ett lägre belopp än de två närmast föregående åren. Under 2021 var utfallet för beslagtagna kontanter eller andra monetärt värderade beslag drygt 40 miljoner kronor. Under 2020 var utfallet cirka 60 miljoner kronor. Det högsta rapporterade beloppet beslagtogs i samband med ett tillslag vid ett finansiellt institut som bland annat bedrev växlingsverksamhet och gjordes inom ramen för årets största nationella insats under ledning av Noa. Vid tillslaget i mitten av 2020 beslagtogs valuta till ett värde av över 20 miljoner kronor. Detta ledde sedermera fram till den dom som stod för de högsta utfallen under 2022. Beslagen har betydelse för penningtvätt, men även sett till förverkande av brottsutbyte. Även

under 2022 gjordes ett stort beslag om 18,5 miljoner kronor inom regionalt operativt arbete i region Stockholm, med inriktningen strategiska personer.

Sammanlagt beslagtogs värden för nästan 130 miljoner kronor 2020–2022, vilket är ett klart högre belopp än tidigare år under redovisningsperioden. Dock är det osäkert om det går att jämföra med tiden före 2019 eftersom beslagtagna kontanter och värderade beslag då redovisades under övriga beslag i uppföljningen.

De flesta beslag gällde kontanter i svensk eller utländsk valuta, men det förekom även beslag av till exempel klockor och halsband.

3.15 Exempel på andra utfall

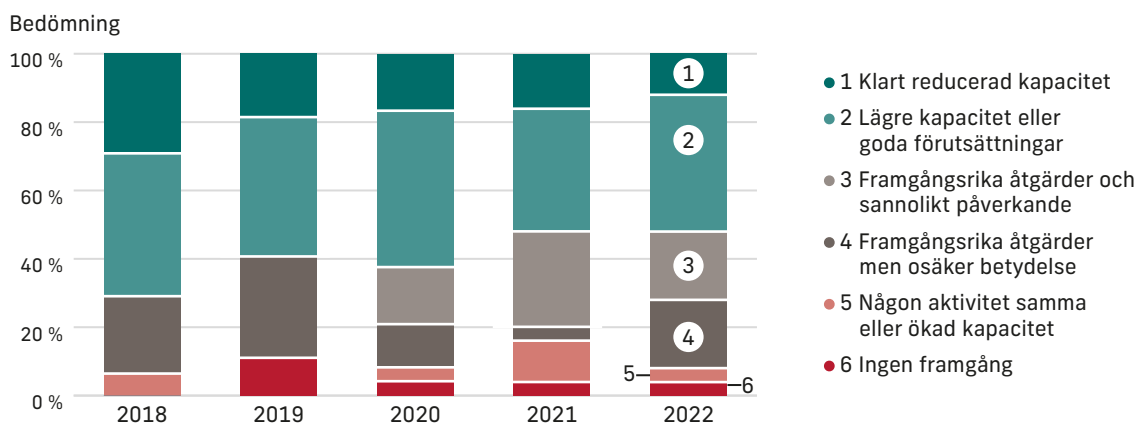
Det finns en rad aktiviteter och åtgärder som inte har följts upp systematiskt och därför inte återrapporteras mer än till viss del.

Nätverksmyndigheternas operativa verksamhet ledde och bidrog till olika typer av utfall som av myndigheter och regionala samverkansråd framhölls vara viktiga i arbetet. Detta var mest tydligt avseende nätverksmyndigheterna Inspektionen för vård och omsorg, Finansinspektionen och Arbetsmiljöverket. Dessutom spelade länsstyrelserna och kommunerna en avgörande roll i vissa insatser och ärenden i det regionala operativa arbetet.

3.16 Fler stränga påföljder för de strategiska personerna

De strategiska personerna som den myndighetsgemensamma satsningen riktar sitt arbete mot är

Figur 12. Bedömning av arbetet mot de strategiska personerna och deras nätverk 2018–2022

identifierade utifrån fastställda kapacitetsparametrar. Hot mot följande funktioner bedöms som samhällsfarligt, särskilt om flera funktioner angrips:

- Den ekonomiska sfären: Den fria konkurrensen som bygger på att alla aktörer håller sig till gällande lagar och regler.
- Det demokratiska statsskickets grundläggande processer. Det politiska beslutsfattandet, verkställandet av politiska beslut (rättsprocessen och annan myndighetsutövning) och att den fria debatten kan ske utan otillåten påverkan.
- Den fysiska säkerheten. Statens uppdrag att säkerställa att enskilda individer inte utsätts för fysiska angrepp.

Under 2022 pågick 11 nationella insatser (inklusive de som var under bevakning³³), 25 regionala insatser och 29 underrättelseärenden med den primära inriktningen strategiska personer. Det innebär att en påtaglig andel, åtminstone för nationella insatser och underrättelseärenden, hade den primära inriktningen strategiska personer.

För att fånga både det arbete som myndigheterna bedrivit mot den strategiska personen och hur detta har påverkat personens möjligheter att begå brott, följs arbetet upp årligen. De handläggare som arbetat närmast personen får besvara en enkät. Bedömningen, på en sexgradig skala, innehöll frågor om den strategiska personen påverkats i brottsreducerande riktning av det arbete som bedrivits, oavsett om åtgärden varit direkt kopplad till den strategiska personen eller till dennes nätverk. Aktuell undersökningsperiod var november 2021 till och med november 2022.

3.16.1 Utfall av bedömningen

Resultatet av bedömningen för 2022 liknar den för 2021. Bedömningskategorierna var från och med 2020 något fler än åren innan vilket framgår av figur 12.

Andelen där kapaciteten hos de strategiska personerna och deras nätverk anses reducerad i olika grad (de två gröna fälten i figur 12) var något lägre än åren innan. De röda fälten speglar att inga eller få åtgärder vidtagits samt att kapaciteten var oklar, oförändrad eller till och med hade ökat. Andelen av de strategiska personerna inom de röda fälten var något större än tidigare år. Utfallet kan tolkas som att arbetet under 2021 och 2022 var mindre framgångsrikt än tidigare. En sådan tolkning är dock inte självklar. Trots att bedömningsskalan blivit mer nyanserad, återstår flera nyanser av bedömningen att reda ut. Låg grad av framgång och få åtgärder behöver inte betyda att kapaciteten för en strategisk person ökade. Det kan även handla om att det redan tidigare år genomförts framgångsrika åtgärder, men att det inte skett mycket under innevarande år, eller att de strategiska personerna var så pass nya att det ännu inte kunnat bedrivas någon mer omfattande operativ verksamhet och att kunskapen om dem av det skälet än så länge är begränsad.

Under 2021 och 2022 dömdes flera tongivande strategiska personer till mycket lång fängelsevistelse. Flera ytterligare personer kan komma att dömas till långa påföljder under 2023 i de rättsprocesser som pågår.

En ytterligare aspekt som påverkade bedömningen under 2021 och 2022 var att relativt många av personerna vistades utomlands hela eller stora delar av året. De flesta av dessa personer är också utvandrade från Sverige. Detta var uppenbart försvårande både vad

33 Det vill säga enbart i avvaktan på slutligt domstolsbeslut.

avser kunskapen om personernas kapacitet och möjligheten att reducera den. Behovet av internationell samverkan har därmed ökat.

Att påtagligt reducera, eller eliminera, en strategisk persons kapacitet inom organiserad brottslighet är ofta en lång och komplicerad process som kräver uthållighet. Uppföljningen över tid visar också att det är mycket sannolikt att en strategisk person återkommer som aktiv inom organiserad brottslighet efter en tids inkapacitering genom fängelsestraff eller av någon annan anledning minskad kapacitet.

Det kan vara intressant att ungefär hälften av de strategiska personerna som förekom vid bedömningen 2018 även var med i bedömningen under 2022. Det betyder att den andra hälften, av olika skäl, inte längre bedöms vara lämpliga som strategiska personer i satsningen.

3.16.2 Många domar avser arbete med inriktningen strategiska personer och deras nätverk

En stor del av domarna, främst utifrån nationella insatser, har meddelats utifrån operativ verksamhet enligt huvudinriktningen strategiska personer. Domarna bidrog till en stor del av det totala utfallet i brottmålsprocessen. De personer som dömts i dessa domar har haft en mycket varierande koppling till den strategiska personen. Ibland har domen avsett den strategiska personen själv, ibland personer i den så kallade inre kretsen. I vissa fall har domen avsett personer som bedömts vara i nätverket. I dessa fall är det ibland tveksamt hur och om en fällande dom alls påverkat den strategiska personens möjlighet att begå brott. Utfallet inom förvaltningsprocessen har också en stor del som avser operativ verksamhet med denna inriktning. Principen för dessa utfall, vad avser vilka som var föremål för utfallet och hur de påverkade en strategisk person, är liknande dem som beskrevs för brottmålsprocessen.

3.17 En stor del av utfallet för regionalt operativt arbete avser utsatta områden

För första gången har det operativa utfallet kunnat ses i ljuset av vilken huvudinriktning som insatsen eller underrättelseärendet hade. Gränserna mellan arbete baserat på de olika inriktningarna är dock ofta ganska flytande. Ett arbete enligt den huvudsakliga inriktningen strategiska personer kan till exempel ha betydelse för arbetet för utsatta områden. De flesta strategiska personer har någon koppling till utsatta områden eller problem i dessa områden. Beslutet om vilken huvudinriktning som arbetet har är mest frågan om vad som anses vara huvudmålet med insatsen. I tabell 1 redovisas utfallet av några mått med huvudinriktningen utsatta områden i förvaltningsprocessen

utifrån regionalt operativt arbete. Bedömningen är att det främst är i de nationella insatserna med inriktningen strategiska personer som det finns en tydlig överlappning med huvudinriktningen utsatta områden, varför den statistiken är svårare att avgränsa efter inriktning.

De insatser och underrättelseärenden som haft operativa utfall under 2022 med huvudinriktningen utsatta områden har stått för en stor del av utfallet, särskilt när det gäller regionalt operativt arbete.

Tabell 1. Operativt utfall i förvaltningsprocessen utifrån regionalt operativt arbete i regionala insatser eller underrättelseärenden med den primära inriktningen utsatta områden

	Regionalt operativt arbete		
	Totalt Antal/Mnkr	Utsatta områden Antal/Mnkr	Andel (%)
Skatteverket – antal bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring	682	448	66
Skatteverket – beslutad skattehöjning inkl. skattetillegg, mnkr	105	26	25
Skatteverket – betalningssäkring, mnkr	1,6	0,21	13
Kronofogdemyndigheten – värde av utmäta tillgångar, mnkr	30	6,4	21
Försäkringskassan – ställda återkravsbelopp, mnkr	53	22	42
Försäkringskassan – förhindrade felaktiga utbetalningar (besparingsbelopp), mnkr	50	32	63
Arbetsförmedlingen – ställda återkravsbelopp, mnkr	11	4,7	42
Arbetsförmedlingen – förhindrade felaktiga utbetalningar (besparingsbelopp), mnkr	9,0	4,7	52

Utfallet i tabell 1 visar att en påtaglig andel av utfallet för de flesta av måtten avser regionalt operativt arbete med huvudinriktningen utsatta områden. Det gäller främst bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring, besparingsbelopp och återkrav för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

4. Operativ verksamhet

I detta kapitel redogörs för den operativa verksamheten inom satsningen. Den operativa verksamheten handlar om vad arbetet riktade sig mot, hur det utfördes och vilka som gjorde vad. Utgångspunkten för beskrivningarna är den verksamhet som låg till grund för de operativa utfallen och den information som regelbundet redovisades om verksamheten i underrättelseärenden och operativa insatser.

4.1 Informationsdelning är en del av den operativa verksamheten

Myndigheterna, inklusive nätverksmyndigheterna, har i det operativa arbetet till stor del deltagit genom att dela information till andra myndigheter. Arbetsförmedlingen, Kriminalvården, Migrationsverket, Säkerhetspolisen och Tullverket framhöll särskilt att de varit aktiva på detta sätt. Informationsdelningen har bidragit till att andra myndigheter kunde uppnå framgång i sitt arbete.

4.2 Fält för operativ verksamhet samma som föregående år

Det som beskrevs i föregående års redovisning gav en god övergripande bild av den operativa verksamhetens olika fält för bekämpningen av organiserad brottslighet i satsningen.³⁴ Verksamheten i satsningen är oftast av långsiktig karaktär, med uthållighet som en framgångsfaktor i arbetet, vilket gör att i stort sett samma fält var aktuella 2021 som 2022. Dessa fält är:

- handel med droger
- användande av våld och brukande eller innehav av vapen
- illegalt utnyttjande av ekonomiska bidrag och stöd
- regelöverträdelse och brott mot skattsystemet
- penningtvätt
- systematiska och omfattande bedrägerier mot privatpersoner och företag

- arbetslivskriminalitet och brott i eller genom näringsverksamhet.

Samtliga av dessa övergripande fält gav under 2022 upphov till aktiviteter och åtgärder från myndigheterna i form av underrättelseverksamhet, spaning, brottsanmälningar, förundersökningar, åtal och domar samt återbetalningsskyldigheter, sanktionsavgifter, utmätningar och indragna tillstånd. Det har också handlat om ändrad folkbokföring och många andra administrativa åtgärder.

4.3 Oförändrat antal insatser och underrättelseärenden

Under 2022 beslutades respektive avslutades tre nationella insatser av operativa rådet. Sammanlagt pågick 25 nationella insatser under året, varav 6 under så kallad bevakning, det vill säga de inväntade slutligt beslut i rättsprocessen. Antalet nationella insatser som följdes upp under året, inklusive de som hade avslutats av operativa rådet, var 32.

Antalet regionala insatser som pågick under året uppgick till drygt 150 och antalet underrättelseärenden var drygt 100 – ungefär som de två närmast föregående åren. Det var också fortsatt stora skillnader mellan regionernas antal.

4.4 Myndigheternas deltagande i underrättelseärenden och operativa insatser

Nedan redogörs för hur de samverkande myndigheternas deltagit i den operativa verksamheten i satsningen 2022, främst baserat på tillgänglig statistik. Syftet är att ge en generell förståelse för hur och i vilken omfattning myndigheterna deltagit. Samtliga av de tillgängliga måtten på detta omfattas av vissa felkällor (se avsnitt 2.3.1).

³⁴ Se *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2021*, s. 33 ff. Polismyndigheten 2022, dnr A644.668/2021.

4.4.1 Kriminalvården och Kronofogdemyndigheten

Kriminalvården och Kronofogdemyndigheten hade det bredaste deltagandet i nationella insatser under 2022. De kommer sist i brottmålsprocessen respektive förvaltningsprocessen och deltog därför i ett stort antal operativa insatser. Alla som häktades eller dömdes till någon typ av kriminalvård hade på ett eller annat sätt att göra med Kriminalvården. Alla som hade skulder hade på ett eller annat sätt att göra med Kronofogdemyndighetens arbete.

Kronofogdemyndigheten var aktiv i över 80 procent av alla nationella insatser med redovisad arbetstid. Motsvarande andel för Kriminalvården var cirka 70 procent. Kronofogdemyndigheten redovisade någon typ av operativt utfall av arbetet i 73 regionala insatser eller underrättelseärenden. Kriminalvården redovisade aktivitet i 24 av de regionala insatserna eller underrättelseärendena.

4.4.2 Polismyndigheten, Skatteverket, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten

Polismyndigheten, Skatteverket, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten utgör kärnan i den brottsbekämpande och brottsutredande verksamheten i satsningen. De är också myndigheterna som lade mest resurser i arbetet under 2022. Både för Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten ökade den redovisade arbetstiden i nationella insatser (se bilaga 9), och det fanns inte något som indikerar att de blev mindre aktiva i det regionala operativa arbetet. Åklagarmyndigheten har en särskild roll eftersom de enbart är en åklagarmyndighet, till skillnad mot Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket som deltar i flera verksamhetsgrenar. Åklagarmyndighetens redovisade arbetstid i nationella insatser var något lägre än 2021, men ändå på en relativt hög nivå.

Polismyndigheten redovisade arbetstid i cirka 60 procent av de nationella insatserna, pågående och avslutade, som omfattade redovisad arbetstid under 2022. Skatteverket, Åklagarmyndigheten och

Polispersonal stod för cirka 80 procent av all arbetstid som rapporterades i de nationella insatserna. Huvuddelen avsåg aktionsgruppspersonalen.

Ekobrottsmyndigheten redovisade tid i ungefär hälften av de nationella insatserna. Att dessa andelar, och även de som presenteras nedan, inte är högre beror på att i ganska många av de nationella insatserna var det enbart Kronofogdemyndigheten eller Kriminalvården som fortfarande redovisade arbetstid. Dessa båda myndigheter redovisar ofta fortsatt arbetstid i insatser långt efter det andra myndigheter avslutat sitt arbete.

Polispersonal stod för cirka 80 procent av all arbetstid som rapporterades i de nationella insatserna. Huvuddelen avsåg aktionsgruppspersonalen.

Inom den regionala verksamheten var det svårare att bedöma omfattningen av deltagandet eftersom det inte gjordes någon uppföljning av arbetstiden. Klart är dock att alla fyra myndigheter var aktiva i många insatser och underrättelseärenden. Polismyndigheten var den klart vanligaste initiativtagaren till de underrättelseärenden som pågick under året. Även Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten var bland dem som i störst utsträckning var initiativtagande. De var också vanliga bland dem som generellt var aktiva i underrättelseärendena. Skatteverket, Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten var de vanligaste ledningsaktörerna och aktiva i regionala insatser. Åklagarmyndighetens särskilda roll i arbetet innebär att de inte deltog i arbetet på samma sätt som övriga myndigheter.

Av de rapporterade tingsrättsdomarna i satsningen under 2022 fördes talan i domstol av åklagare från Ekobrottsmyndigheten i cirka 20 procent av fallen. I resterande fall fördes talan av åklagare från Åklagarmyndigheten.

4.4.3 Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har båda i uppdrag att förhindra felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrott och bedrägerier. Försäkringskassan hanterar en större mängd utbetalningar än Arbetsförmedlingen varför utfallet för återkrav och besparingsbelopp är högre för Försäkringskassan. Försäkringskassan var aktiv i ungefär 45 procent av alla nationella insatser med redovisad arbetstid och Arbetsförmedlingen i cirka 35 procent.

Den redovisade arbetstiden i nationella insatser under 2022 var ganska begränsad för dessa myndigheter, vilket inte är ovanligt. För båda gäller att de var

Någon typ av operativt utfall för Försäkringskassan redovisades i 50 regionala insatser eller underrättelseärenden. Motsvarande antal för Arbetsförmedlingen var 41.

mer aktiva i det regionala operativa arbetet, särskilt Arbetsförmedlingen. Någon typ av operativt utfall för Försäkringskassan redovisades i 50 regionala insatser eller underrättelseärenden. Motsvarande antal för Arbetsförmedlingen var 41. Försäkringskassan var också en ganska vanlig initiativtagare till – och aktiv i – underrättelseärenden. Även Arbetsförmedlingen var ganska vanlig som rapporterad aktiv myndighet i underrättelseärendena. Samma bild över deltagandet är giltig för regionala insatser.

4.4.4 Migrationsverket

Migrationsverket var också betydligt mer vanlig som rapporterad aktiv i regionalt operativt arbete än i nationella insatser. Någon typ av operativt utfall

redovisades i 4 nationella insatser och i 35 regionala insatser eller underrättelseärenden.

Den redovisade arbetstiden i nationella insatser var inte omfattande, men ändå den högsta under redovisningsperioden. Migrationsverket redovisade tid i 6 nationella insatser, och mer påtagligt i 4 av dessa. Migrationsverket var initiativtagare i några underrättelseärenden och var aktiv i några ytterligare. Myndigheten var ledningsaktör i 4 regionala insatser, men var aktiv i över 20.

4.4.5 Tullverket

Tullverkets nuvarande uppdrag gör att myndigheten inte har samma breda deltagande i arbetet som hittills nämnda myndigheter. Dock kan ett deltagande i det operativa arbetet emellanåt ske med stor resursinsats, vilket bidrar till ett ganska ojämnt deltagande i arbetet över tid. I nationella insatser var Tullverkets deltagande till stor del avgränsat till en insats, samma som i huvudsak varit föremål för deras arbete de senaste åren. I det regionala operativa arbetet var myndigheten en ganska vanlig initiativtagare till underrättelseärenden och aktiv i några ytterligare ärenden. Tullverket var inte ledningsaktör i någon regional insats men var däremot aktivt i 9 sådana insatser.

4.4.6 Kustbevakningen och Säkerhetspolisen

Kustbevakningens och Säkerhetspolisens deltagande i satsningens underrättelseärenden och operativa insatser var det mest avgränsade. De deltog i relativt få underrättelseärenden och insatser inom den operativa verksamheten. Det fanns ingen redovisad arbetstid i nationella insatser för någon av dem. Emellertid deltog Säkerhetspolisen inom ramen för arbetet mot penningtvätt genom finansiella institut. Säkerhetspolisen anges som initiativtagare i 1 underrättelseärende och som aktiv i 5 ärenden. Myndigheten anges även som ledningsaktör i 1 regional insats och som aktiv i 3 insatser. Kustbevakningen var aktiv i 4 regionala insatser.

4.5 Brottskategorier som varit föremål för aktiviteter och åtgärder

I det följande beskrivs den operativa verksamheten utifrån perspektivet vilka brottskategorier och brotts typer som var föremål för aktiviteter och åtgärder under 2022. För detta ändamål används statistik från tingsrättsdomar, rapporterade brottstyper som ingått i underrättelseärenden och regionala insatser³⁵, samt i någon mån den dokumenterade rapportering av verksamheten som skett inför operativa rådets möten.

4.5.1 Ekonomisk brottslighet

Brottskategorin ekonomisk brottslighet delas in i tre huvudkategorier:

- skatte- och bokföringsbrott
- penningtvättsbrott (inklusive näringspenningtvätt)
- övriga brott.

Under 2022 rapporterades cirka 40 procent av alla pågående underrättelseärenden, och drygt 60 procent av alla regionala insatser, vara rapporterade med den primära brottstypen ekonomisk brottslighet mot vilken arbetet riktade sig. Penningtvättsbrott var vanligast som primär brottstyp, medan skattebrott var vanligast som någon av de tre möjliga brottstyperna som kunde rapporteras som en brottstyp som underrättelseärendet var inriktat mot.

För regionala insatser gällde att skattebrott var den klart vanligaste brottstypen, både som primär brottstyp och totalt av de tre möjliga brottstyperna som kunde anges för arbetet i regionala insatser. Även penningtvättsbrott var vanliga både som primär brottstyp och totalt. Både för underrättelseärenden och regionala insatser var det mindre vanligt med bokföringsbrott, även om de inte var sällsynta.

Minst ett beaktande, av de tre möjliga alternativen, angavs i 82 underrättelseärenden. Hälften avsåg penningtvätt. För regionala insatser var det drygt en fjärdedel av de regionala insatserna, med minst ett beaktande angivet, som hade detta beaktande.³⁶

Fällande dom för någon typ av ekonomisk brottslighet förekom i 22 tingsrättsdomar (nästan 40 procent av domarna). Vanligast var penningtvättsbrott, följt av bokföringsbrott. För de grova brotten var det något vanligare med fällande domar med bokföringsbrott (10) än domar med penningtvättsbrott (7). Fällande domar med skattebrott respektive grova skattebrott förekom i ganska få (4 respektive 2) av domarna under 2022.

Antalet rubricerade brott (en gång per brottstyp och dömd) i domarna med grov penningtvätt var fler

Fällande dom för någon typ av ekonomisk brottslighet förekom i 22 tingsrättsdomar (nästan 40 procent av domarna).

än för grovt bokföringsbrott. Framst genom de många fällande domarna för grovt penningtvättsbrott i den omfattande domen med grov penningtvätt genom finansiellt institut.

En anledning till att många regionala insatser riktade sig mot skattebrott bedöms vara att en stor mängd regionala insatser med Skatteverket som ledningsaktör eller med skattebrott som primär brottstyp redovisades från de regioner som rapporterade särskilt många regionala insatser. Mest gäller det region Mitt där hälften av de många regionala insatserna var under primär ledning av Skatteverket och med många av skattebrotten som primär brottstyp. Medelgenomströmningstiden varit relativt kort för dessa insatser. Vid de tre storstadsregionerna förekom inte någon regional insats under primär ledning av Skatteverket och bara ett fåtal med skattebrott som primär brottstyp. Detta gör det svårt att jämföra omfattningen. Säkert är dock att skattebrott och penningtvättsbrott är två av de vanligaste ingångarna till underrättelseärenden och regionala insatser.

Eftersom skattebrott, åtminstone under 2022, var ovanligt i lagföringen kan det antas att åtgärder såsom höjning av skatt inklusive skattetillegg var klart vanligare än åtal och dom för skattebrott. Årets utfall visade också på förhållandevis högt utfall för detta mått (se avsnitt 3.2) och för antalet skattebeslut (avsnitt 3.3). Dessutom var antalet brottsanmälningar från skattebrottsenheten många under året (avsnitt 3.3) vilket kan indikera en högre lagföring framöver. Emellertid är det sannolikt att en andel av dessa anmälningar inte spårades tillbaka, eller kommer att spåras tillbaka, till operativ verksamhet inom satsningen, och därmed inte rapporterades som lagföring i de fall som det blev utkomsten av arbetet. Sannolikheten för denna underrapportering bedöms mindre för de grova brotten.

4.5.2 Bedrägeri- och bidragsbrott

Kategorin bedrägeri- och bidragsbrott delas upp i bedrägeribrott respektive bidragsbrott. Inte sällan har de båda brottstyperna dock förekommit tillsammans i det brottsbekämpande arbetet.

35 Se bilaga 7 tabell 25 och bilaga 8 tabell 30 för en övergripande redovisning av de angivna brottstyperna i regionala insatser respektive underrättelseärenden.

36 Om begreppet beaktande är oklart, se avsnitt 2.4.3.

Under 2022 var cirka en femtedel av alla under året pågående underrättelseärenden respektive regionala insatser rapporterade med någon typ av bedrägeribrott eller bidragsbrott som primär brottstyp mot vilken arbetet riktade sig. Bidragsbrott var vanligare för underrättelseärenden och regionala insatser. I samband med främst bidragsbrott, men även bedrägeribrott, kan det vara intressant att nästan hälften av underrättelseärendena med angivet beaktande avsåg väldfärdsbrottslighet. För regionala insatser var motsvande andel över 70 procent.

Under 2022 var det relativt ovanligt med bedrägeribrott och bidragsbrott i den rapporterade lagföringen. Endast i 1 dom utifrån nationella insatser var bedrägeribrott (grovt) med i lagföringen. Bidragsbrott förekom i 3 domar utifrån regionalt operativt arbete – ingen av dem med grovt brott. För de grova bedrägeri- eller bidragsbrotten och så kallade härvorna görs bedömningen att 2022 var ett år där bedrägeri- och bidragsbrott var sällsynt i lagföringen. Däremot är det sannolikt att det förekom domar med mindre grova brott som inte rapporterades utifrån regionalt operativt arbete. Just denna typ av brottslighet, om den inte är grov, kan bli anmäld och sedermera leda till åtal och dom utan att respektive region kan hålla reda på dem som utfall inom satsningen. Här finns alltså en påtaglig risk för underrapportering.

Underrättelseärenden och regionala insatser som avsåg välfärdsbrott och bidragsbrott var vanliga i satsningen under 2022. Även bedrägeribrott var ganska vanliga i underrättelseärendena och insatserna. Emellertid var årets lagföring inom satsningen inte hög för dessa brott, åtminstone när det gällde grova brott. Däremot visar de förhållandevis höga återkravsbeloppen samt de många ärendena för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen att aktiviteter och åtgärder i hög grad var riktade mot denna typ av

brottslighet och utnyttjande. En faktor som bromsade lagföringen var sannolikt den stora ärendebelastningen för denna typ av brott som Polismyndighetens utredningsverksamhet hade under 2022. Bland de öppna ärendena (ofta benämnt ärenden i balans) vid Polismyndigheten var många ett bedrägeribrotts- eller ett bidragsbrottsärende. Dessa ärenden har ofta varit öppna under en lång tid.³⁷ Det finns sannolikt många orsaker till det. En kan vara att det behövs en ökad förmåga när det gäller att förstå de anmälningar som görs av till exempel Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan. Även dimensioneringen av utredningsresurserna vid Polismyndigheten kan vara en faktor.

4.5.3 Narkotika- och dopningsbrott

Brottskategorin narkotika- och dopningsbrott delas upp i narkotikabrott respektive dopningsbrott. I allt väsentligt gällde den operativa verksamheten under 2022 narkotikabrott.

Narkotikabrott med fällande dom fanns med i 36 av totalt 57 tingsrättsdomar, det vill säga drygt 60 procent av alla domar under 2022.

Under året var cirka en fjärdedel av alla under året pågående underrättelseärenden rapporterade med någon typ av narkotikabrott som primär brottskategori. För de regionala insatserna hade bara ett fåtal (4) insatser detta som primär brottstyp. Därutöver förekom narkotikabrott som brottstyp i 35 underrättelseärenden och 15 regionala insatser.

37 Källa: Polisens system för verksamhetsuppföljning (Vup), 2022-01-10.

I domar med fällande dom var någon typ av narkotikabrott den vanligaste brottstypen av samtliga brottstyper. Fällande dom för narkotikabrott fanns med i 36 av totalt 57 tingsrättsdomar, det vill säga drygt 60 procent av alla domar under 2022. Ungefär hälften av domarna som gällde narkotikabrott avsåg grov eller synnerligen grov brottslighet. Domarna rapporterades främst utifrån nationella insatser, men även utifrån regionalt operativt arbete.

Narkotikabrottsligheten var ett skäl till aktivitet i en stor del av underrättelseärendena och i de nationella insatserna. Däremot var narkotikabrottsligheten inte särskilt vanlig som primärt fokus för regionala insatser. Sannolikt genomfördes den operativa verksamheten som avser narkotikabrottslighet med en relativt stor resurs, från främst Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Särskilt de aktiviteter som syftade till att spana mot, utreda, åtala och lagföra för grov brottslighet. Den grova narkotikabrottsligheten har alltid stått för det största antalet utdömda fängelseår i satsningen, så också 2022.

4.5.4 Vålds- och vapenbrott

Domar med våldsbrott följs i satsningen upp inom den vidare brottskategorin Brott mot person m.m. och till vapenbrott räknas även de brottstyper som avser sprängningar eller sprängmedel. Det innebär en indelning i följande två huvudkategorier:

- brott mot person, inklusive våldsbrott
- vapenbrott, inklusive allmänfarlig ödeläggelse eller brott mot lagen (2010:1011) om brandfarliga eller explosiva varor.

Sammantaget var det bara ett fåtal (3) underrättelseärenden som i första hand inriktades mot någon av brottstyperna som ingår i de båda brottskategorierna. Däremot förekom någon brottstyp, inom kategorierna i detta avsnitt, av de tre möjliga som kunde anges, i betydligt fler underrättelseärenden. För regionala insatser var någon av brottstyperna inom brottskategorierna primär brottstyp i fler (7) och betydligt fler sett till någon av de tre möjliga brottstyperna som kunde anges för regionala insatser.

Brott mot person m.m. förekom i 17 domar, jämnt fördelat mellan domar utifrån nationella insatser och regionalt operativt arbete. I 2 domar förekom brottsrubriceringar som omfattade dödligt våld med fällande dom.

Fällande dom för någon typ av vapenbrott, inklusive de som avser sprängningar eller sprängmedel, fanns i 16 domar – de flesta (11) utifrån nationella insatser. I 9 domar avsågs grovt brott. I 3 av domarna utifrån nationella insatser avsågs brott genom sprängningar eller explosiva varor. I två av domarna var Polismyn-

digheten ett mål respektive ett tilltänkt mål för sprängningarna.

Vålds- och vapenbrott är ett verktyg för organiserad brottslighet, men syftet med ett sådant brott kan i det enskilda fallet vara svårt att bedöma. Enligt satsningens definition av organiserad brottslighet ska ekonomisk vinning vara en central del av brottsligheten. I de fall vålds- och vapenbrotten syftar till utökade möjligheter att begå ekonomiskt vinstgivande brott som planerats i samråd mellan ett antal aktörer, då är det en del av den organiserade brottsligheten. I annat fall är det mer osäkert.

4.5.5 Människosmuggling, människohandel, människoexploatering och utpressning

Bland de resterande brottskategorierna i den operativa verksamheten märks främst människosmuggling, människohandel eller människoexploatering respektive utpressning.

I 3 av domarna utifrån nationella insatser avsågs brott genom sprängningar eller explosiva varor. I två av domarna var Polismyndigheten ett mål respektive ett tilltänkt mål för sprängningarna.

Särskilt i underrättelseärenden, men även i operativa insatser, har det i flera fall förekommit misstanke om människosmuggling, människohandel eller människoexploatering. Till största del är den operativa verksamheten i satsningen relaterad till arbetslivskriminalitet och den människoexploatering respektive människohandel som misstänktes förekomma inom arbetslivskriminalitet. Än så länge finns dock ingen operativ verksamhet som lett fram till fällande dom inom satsningen för någon av dessa brottstyper.

Utpressning förekom som rubricerat brott med fällande dom i 4 tingsrättsdomar under 2022. I 2 av underrättelseärendena och några fler regionala insatser var brottstypen utpressning i fokus.

4.6 Internationell verksamhet ökar i betydelse

Någon form av internationella kontakter rapporterades i 13 nationella insatser och i 20 regionala insatser eller underrättelseärenden. I 7 av de nationella insatserna respektive 7 av de regionala insatserna eller under-

rättelseärendena rapporterades internationell operativ samverkan.

I likhet med de närmast föregående åren var det Spanien som var det vanligaste landet för kontakter och samverkan. Även Danmark och Nederländerna var vanliga länder i sammanhanget. Det överensstämmer också med det som rapporterats tidigare år. Ett land som blev mycket vanligare under 2022 var Turkiet. Frankrike, Norge, Tyskland och något av de tre baltiska länderna var också förhållandevis vanliga länder.

Under en del av året pågick en JIT³⁸ i den stora insatsen under ledning³⁹ av Noa. I den insatsen utfärdades europeiska arresteringsordrar⁴⁰ till olika länder. En arresteringsorder utfärdades även i en nationell insats under ledning av polisregion Nord. Det ledde till att personer i båda insatserna utlämnades. Framst avsåg arresteringsordrarna Spanien, men även andra länder. Dessutom överlämnades en person till Norge efter en utfärdad nordisk arresteringsorder i en nationell insats under ledning av polisregion Väst. I den stora nationella insatsen i region Mitt utfärdades europeiska utredningsordrar⁴¹ till Frankrike.

Digitaliseringen är en faktor som tydligt bidragit till att den internationella verksamheten blivit allt viktigare för att uppnå framgång i brottsbekämpningen. De digitala bevisen kan finnas utomlands och egentligen var som helst i världen. Dessutom var det enkelt för de kriminella aktörerna att via olika digitala lösningar föra ut brottsvinster ur Sverige, till exempel genom virtuella valutor. Bevisningen genom dekrypterade chattar visar också på betydelsen av internationell samverkan.

Digitaliseringen är en faktor som tydligt bidragit till att den internationella verksamheten blivit allt viktigare för att uppnå framgång i brottsbekämpningen. De digitala bevisen kan finnas utomlands, egentligen var som helst i världen.

Internationell samverkan var inte bara betydelsefull inom brottmålsprocessen. Även inom förvaltningsprocessen var samverkan betydelsefull, till exempel för Kronofogdemyndigheten.

4.7 Ökad verksamhet mot företag i brottslig verksamhet och mot kriminell ekonomi

Det operativa utfallet 2022 tyder i flera avseenden på att företag och näringsverksamhet under senare år i högre grad än tidigare under redovisningsperioden varit föremål för operativ verksamhet. En felkälla är att den operativa verksamheten ibland pågått lång tid innan utfallet kommer. Därmed är det svårt att generellt säga när initiativen till arbetet togs och när brottsligheten respektive de brottsbekämpande åtgärderna som föregått utfallet skedde.

Normalt kommer de högsta beloppen som utfaller i förvaltningsprocessen från brottslighet och regelöverträdelse i eller igenom företag och näringsverksamhet, så också under 2022. De flesta av de nationella insatser som beslutats i slutet av 2021 eller under 2022 har så här långt omfattat mycket påtagliga utfall kopplade till brott och regelöverträdelse i och genom olika företag. Utfallet gällande bekämpningen av ekonomisk brottslighet visar också på ett högt utfall – påföljder i domar, företagsbot, förverkande av brottsutbyte och näringsförbud – allt kopplat till företag i brottslig verksamhet och kriminell ekonomi.

Den kriminella ekonomin⁴² består av en mängd olika upplägg och investeringar med syfte att illegalt få ekonomisk vinning. I denna kontext finns även vinst från investeringar i och illegal distribution av narkotika och vapen.

Företag i brottslig verksamhet och utnyttjande av bidrag och stöd från välfärdssystemet framhölls i den senaste myndighetsgemensamma lägesbilden som de mest angelägna och lämpliga områdena för brottsbekämpning inom satsningen.⁴³ Narkotikabrott, våldsbrott och vapenbrott var dock vanligare i lagföringen under 2022, samma som tidigare år, och var de brottstyper som ledde till de skarpaste påföljderna. Bedömningen är ändå att det områden som framhölls i lägesbilden varit föremål för omfattande arbete inom

38 Joint Investigation Team innebär att en gemensam utredningsgrupp inrättats för en bestämd tid, och bygger på ett avtal mellan två eller flera EU-medlemsstater eller behöriga myndigheter, för ett specifikt ändamål. Icke EU-medlemsstater får delta i en gemensam utredningsgrupp om alla andra parter samtycker.

39 De åtgärder som berörs i detta avsnitt är beslutade av åklagare. Polisregionernas ledningsansvar är främst ett samordningsansvar i insatsen. 40 Om personen ska efterlysas internationellt utfärdar åklagaren en så kallad europeisk arresteringsorder (EAW).

Källa: <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/internationellt-efterlysta/> (2023-02-21).

41 European Investigation Order: En europeisk utredningsorder är ett beslut som fattats av en rättslig myndighet i en EU-stat för att kunna genomföra utredningsåtgärder i en annan medlemsstat i syfte att hämta in bevisning.

Källa: <https://www.aklagare.se/om-oss/aklagarverksamheten/internationell-aklagarverksamhet/europeisk-utredningsorder/> (2023-02-21).

42 Med kriminell ekonomi avses i detta sammanhang det ekosystem av brottsvinster som genereras, hanteras och till delar återinvesteras i fortsatt brottslig verksamhet. Även legala medel som används för investering i brottslig verksamhet omfattas.

43 Myndighetsgemensam lägesbild. Organiserad brottslighet 2021, s. 28. Polismyndigheten 2021, dnr A562.287/2021.

satsningen 2022, vilket lett till goda resultat. Det återstår att se hur utvecklingen blir kommande år.

De företag och den näringsverksamhet som ingick den brottsbekämpande verksamheten i satsningen var av olika typ. Den typ av verksamhet, bolag eller branscher som stod ut var assistansbolag (personlig assistans), städbolag, finansiell verksamhet, företag inom bygg och anläggning, skolverksamhet, bilhandel och restaurangverksamhet.

4.8 Fortsatt ökad verksamhet mot penningtvätt genom finansiella institut

Flera av de högsta operativa utfallen under 2022, både inom brottmålsprocessen och förvaltningsprocessen, avsåg brottsbekämpande arbete med koppling till eller genom finansiella institut, eller annan finansiell verksamhet. Verksamheten bestod bland annat av penningväxling.

Detta har också tidigare varit föremål för operativ verksamhet inom satsningen, och lett till bland annat en fällande dom, i tingsrätten 2019 respektive hovrätten 2020, främst för grovt penningtvättsbrott.

I dessa domar utdömdes påföljder i form av fängelse samt beslut om företagsbot och näringsförbud. Under 2022 meddelades särskilt en dom med mycket kraftiga påföljder för brottsligheten (se avsnitt 3.11.2). Brotts typerna med fällande dom var främst grovt penningtvättsbrott, men även grovt narkotikabrott – främst genom att de dömda erlagt vederlag⁴⁴ för narkotika.

Den operativa verksamhet som föregick domen har bland annat lett till stora penningbeslag och står för en stor del av utfallet både 2022 och tidigare år. En ytterligare nationell insats, under ledning av polisregion Syd, har sedan den inleddes i början av 2021 varit inriktad mot ett finansiellt institut. Arbetet i den insatsen har medfört höga monetära värden för penningbeslag, utmäta tillgångar och höjning av skatt inklusive skattetillägg. I denna insats väntar en rättegång om skattebrott.

En viktig åtgärd var också att dra in tillståndet för, eller avregistrera verksamheten när den inte befanns uppfylla kraven för att bedriva finansiellt institut eller annan finansiell verksamhet, vilket föll på Finansinspektionen.

Den återkommande problembilden, främst i form av penningtvättsbrott, men också annan brottslighet, som har kunnat slås fast kring vissa typer av finansiell verksamhet har också lett fram till en bredare strategisk och brottsförebyggande ansats (se vidare 5.3.1).

4.9 Ökad verksamhet kopplad till arbetslivskriminalitet

Den framtagna definitionen av arbetslivskriminalitet⁴⁵ innebär att en stor del av den operativa verksamheten i satsningen potentiellt omfattade denna typ av brottslighet under 2022 och även tidigare. I och med regeringsuppdraget mot arbetslivskriminalitet uppmärksammades detta mer, och synergier mellan

⁴⁴ Juridisk term som innebär att den åtalade dömdes för att ha förmedlat ersättning för narkotika.

⁴⁵ *Arbetslivskriminalitet – en definition, en inledande bedömning av omfattningen, lärdomar från Norge*, s. 55. Delbetänkande av Delegationen mot arbetslivskriminalitet. SOU 2022:36.

de båda regeringsuppdragen började bli tydligare. Bland annat framhölls det från regionerna att det verktyg som arbetsplatsinspektioner utgör sannolikt varit underutnyttjat i tidigare bekämpning av den organiserade brottsligheten. Arbetsplatsinspektioner blev under året en mer etablerad del även av den operativa verksamheten i satsningen (se även avsnitt 5.4.2).

Arbetsplatsinspektioner blev under året en mer etablerad del även av den operativa verksamheten i satsningen.

4.10 Ekonomiska bidrag och stöd som utnyttjas illegalt

Följande områden för stöd och bidrag bedöms vara de vanligast förekommande i den operativa verksamheten 2022:

- personlig assistans och hemtjänst (Försäkringskassan och kommun)
- andra typer av stöd och bidrag som utbetalas av Försäkringskassan
- stöd och bidrag från Arbetsförmedlingen
- stöd till skol- och förskoleverksamhet (kommun)
- stöd till föreningsverksamhet (kommun)
- lönegaranti (Länsstyrelsen).

När det gäller fällande domar för brott i relation till ovan uppräknade bidrag och stöd handlade de under 2022 om stöd till skolverksamhet, till personlig assistans respektive ytterligare bidrag från Försäkringskassan. Det var betydligt vanligare med administrativa åtgärder i samband med denna typ av brottslighet och regelöverträdelser (se avsnitt 4.5.2). En specifik åtgärd som var vanlig gällde indragna tillstånd för att bedriva verksamhet (se nästkommande avsnitt).

4.11 Vanligare med nekade, indragna eller ifrågasatta tillstånd

En typ av operativ verksamhet som inte ingår i den kvantitativa uppföljningen av utfallet var tillståndsgivning och indraget tillstånd. Dessa åtgärder var bland de vanligaste i det operativa arbetet i satsningen, och bedöms ha blivit allt vanligare. Utifrån en genomgång av den inrapporterade informationen om arbetet i satsningen bedöms indragna eller ifrågasatta till-

stånd vara den mest frekvent förekommande åtgärden i fråga om:

- uppehållstillstånd (Migrationsverket)
- arbetstillstånd (Migrationsverket)
- serveringstillstånd (Länsstyrelsen)
- tillstånd att bedriva skolverksamhet (Skolinspektionen)
- tillstånd att bedriva personlig assistans (Inspektionen för vård och omsorg)
- tillstånd att bedriva hemtjänst (Inspektionen för vård och omsorg)
- tillstånd att bedriva finansiell verksamhet (Finansinspektionen)
- tillståndet att bedriva värdepappersbolag (Finansinspektionen)
- tillstånd att bedriva HVB⁴⁶ (Inspektionen för vård och omsorg).

Både medlemmarna i satsningen och nätverksmyndigheterna var aktiva med att försvåra, avbryta och förhindra olika typer av brottsupplägg genom att dra in olika typer av tillstånd för personer respektive tillstånd att bedriva en viss verksamhet som bedömdes ske på ett olagligt eller regelvidrigt sätt. Även avregistrering av verksamhet var en åtgärd i detta sammanhang.

Indraget uppehållstillstånd och arbetstillstånd var de vanligaste tillstånden som drogs in under 2022 i satsningen. Båda dessa typer av tillstånd var riktade mot enskilda individer, även om det indirekt även kunde ha stor betydelse för till exempel näringsverksamhet.

Serveringstillstånd var också ett tillstånd som drogs in relativt ofta. Detta tillstånd var tillsammans med de övriga uppräknade tillstånden riktade mot bolag och näringsverksamhet, det vill säga mot aktörerna som ledde dessa verksamheter. För Finansinspektionen kan det även handla om att avregistrera verksamhet för finansiella institut som enbart bedriver växlingsverksamhet.

4.12 Operativ verksamhet mot strategiska personer och deras nätverk

De beslutade strategiska personerna och deras nätverk är en del av de personer som var föremål för operativ verksamhet inom satsningen. Ibland är den operativa verksamheten mot huvudpersonerna som utövar en viss brottslighet avgränsad till dem. Oftast var dock fokus för arbetet kriminell aktivitet inom ett nätverk av personer kopplad till den strategiska personen.

Under året, liksom tidigare, bedrevs mycket operativ verksamhet i insatser och underrättelseärenden med inriktningen strategiska personer och deras nätverk.

46 Hem för vård eller boende.

Karaktären på de strategiska personerna varierar mycket. Cirka en fjärdedel av dem hade koppling till den kriminella mc-miljön, ungefär lika många kopplades till utsatta områden genom att de hade inflytande över brottsligheten i dessa områden. I några ytterligare fall fanns tydlig territoriell koppling, men inte till utsatta områden. För ungefär hälften av personerna fanns anledning att anta att brottslighet pågick utomlands, främst för att personerna var utvandrade från Sverige, men också för att de vistades tillfälligt i andra länder. En mindre andel av de strategiska personerna ingick i släkt- och familjenätverk. Emellertid var det vanligare att strategiska personer enbart hade bara någon ytterligare familjemedlem i sitt nätverk.

En utveckling som kan ses var att arbetet fortsatte med kraft, trots att den strategiska personen kunde antas vara inkapaciterad från att vara tongivande för organiserad brottslighet. Anledningen till att arbetet ändå fortsatte var främst att när den strategiska personen var inkapaciterad fanns goda förutsättningar att begränsa brottsligheten för den strategiska personens nätverk. Även operativ verksamhet mot konkurrerande personer och nätverk var föremål för ökad aktivitet i samband med att strategiska personer och deras nätverk försvagades.

4.13 Operativ verksamhet i utsatta områden

Operativ verksamhet som avsåg utsatta områden gällde inte bara de särskilt utsatta områdena eller de utsatta områdena enligt Polismyndighetens rapporter, utan även riskområden var föremål för särskilda insatser inom inriktningen utsatta områden under 2022.

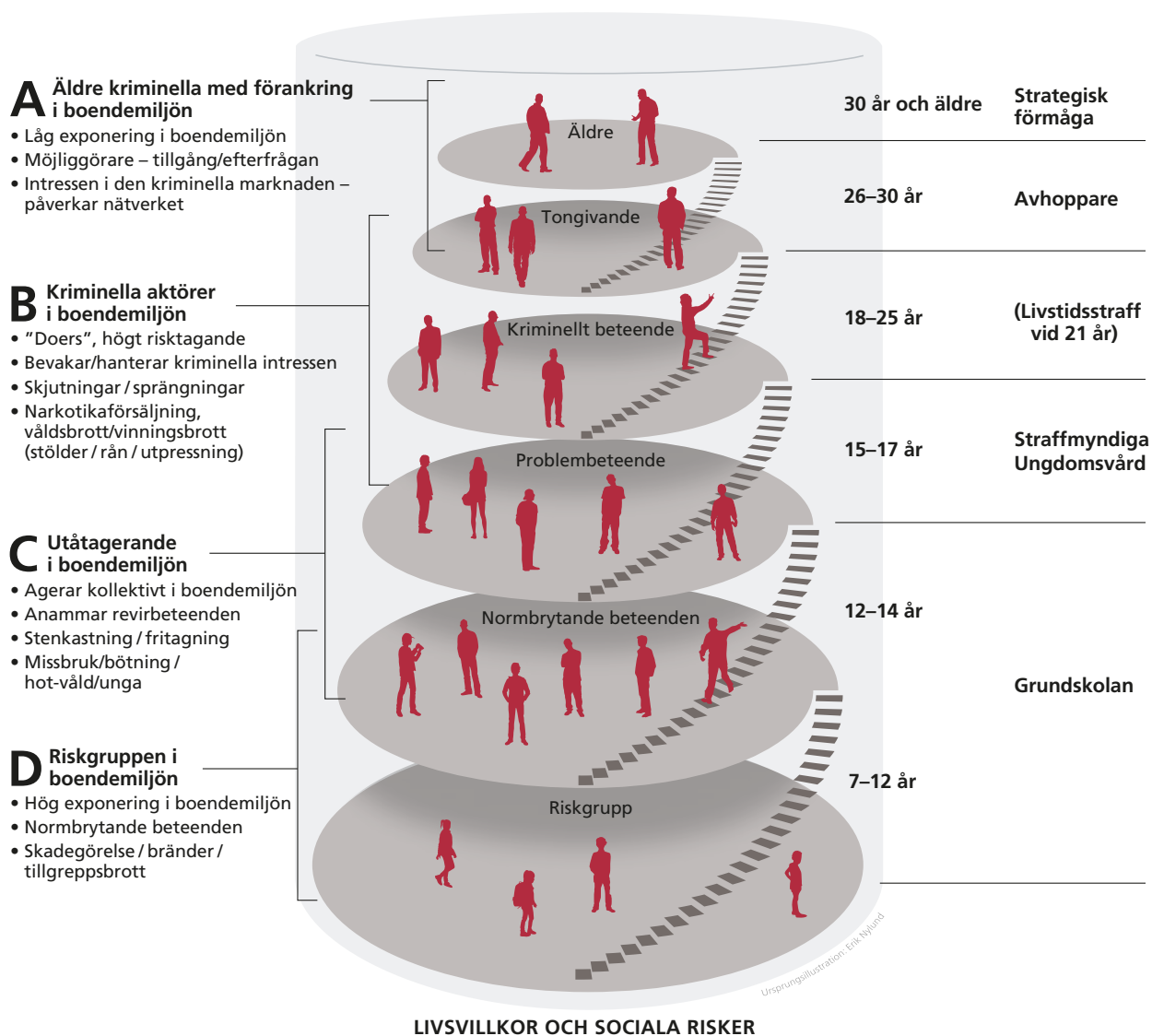
Det operativa utfallet med huvudinriktningen utsatta områden visar att det finns skillnader mellan regionerna avseende vilken verksamhet som bedöms ingå i satsningen. Till exempel redovisade region Väst flera fällande domar för grov narkotikabrottslighet, grova vapenbrott och grovt våld i det regionala

operativa arbetet i satsningen, både 2021 och 2022. Detta har genererat nästan 160 utdömda fängelseår i tingsrätt för de båda åren, vilket alltså bidragit till den stora ökningen totalt sett. Även i region Mitt har det förekommit domar för dessa typer av brott i relativt stor utsträckning. Att mer eller mindre inkludera Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens arbete mot grov narkotikabrottslighet och grovt våld är något som skiljer regionerna åt i det myndighetsgemensamma regionala operativa arbetet. Det ska tilläggas att främst region Väst även hade höga utfall i förvaltningsprocessen för operativt arbete med huvudinriktningen utsatta områden.

Det operativa utfallet med huvudinriktningen utsatta områden visar att det finns skillnader mellan regionerna avseende vilken verksamhet som bedöms ingå i satsningen.

Inom operativ verksamhet för Polismyndigheten finns cylindermodellen (se bild). I flera regioner, kanske särskilt i region Väst, utgjorde denna modell grunden för det myndighetsgemensamma operativa arbetet. Arbetet riktade sig mot personer som förekom i cylindern. Att ha en relativt generell syn på vilken verksamhet som ska utföras och mot vilka som den ska utföras gemensamt inom satsningen öppnar för många myndigheter att bidra.

Även inom förvaltningsprocessen finns stora skillnader mellan regionerna. I region Syd har det till exempel under lång tid rapporterats höga utfall av återkrav från Försäkringskassan utifrån det regionala operativa arbetet. I flera andra regioner har detta varit mindre vanligt förekommande. Även för utfall kopplade till Arbetsförmedlingen och Skatteverket märks tydliga regionala skillnader.

4.14 Kriminalvården

Kriminalvården är en viktig myndighet i arbetet för att på bästa sätt förhindra de kriminella aktörernas fortsatta brottslighet efter eller i samband med att de varit aktuella för Kriminalvården. De övergripande åtgärder som Kriminalvården vidtog under 2022 har beskrivits i ett flertal av föregående års redovisningar.⁴⁷ Under året utvecklades möjligheten att arbeta underrättelsemässigt med frivårdsklienter⁴⁸. Kriminalvårdens möjlighet att bidra med information i satsningen ökade, då den i ökad utsträckning följde klienter genom hela kriminalvårdsprocessen till den efterföljande övervakningen. Kriminalvårdens rapporterade aktiviteter och åtgärder var vanligast i underrättelseärenden eller insatser med huvudinriktningen utsatta områden eller strategiska personer.

4.15 Uppföljning av tre nationella insatser

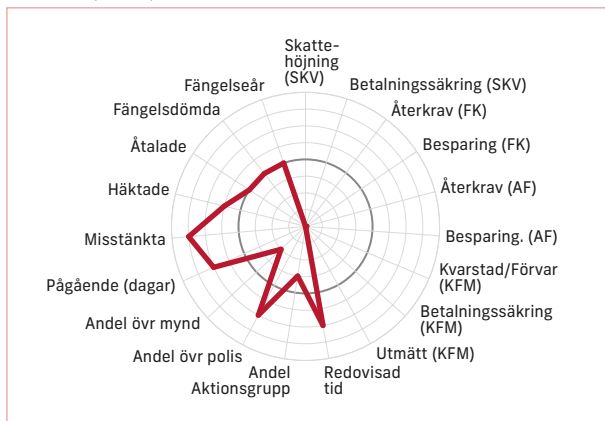
Under 2022 följdes tre avslutade insatser upp. Övergripande visualiserar insatserna i ett så kallat spindeldiagram, se figur 13. Diagrammet har en skala från 0 till 8 steg för variablerna som ingår. Ju närmare ytterkanten i diagrammet som utfallet presenteras, desto högre är utfallet i förhållande till andra insatser och vice versa. Diagrammet skapar en utfallsprofil för insatserna. Värdet i mitten är markerat med fetstil och representerar ett genomsnittsvärde i förhållande till andra nationella insatser.

⁴⁷ Se bland annat *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2019*, s. 40 f. Polismyndigheten 2020, dnr A521.440/2019.

⁴⁸ Frivården övervakar klienter som är villkorligt frigivna, har skyddstillsyn, ungdomsövervakning, samhällstjänst eller övervakas med hjälp av fotboja. Källa: <https://www.kriminalvarden.se/fangelse-frivard-och-hakte/frivard/>, 2023-02-22.

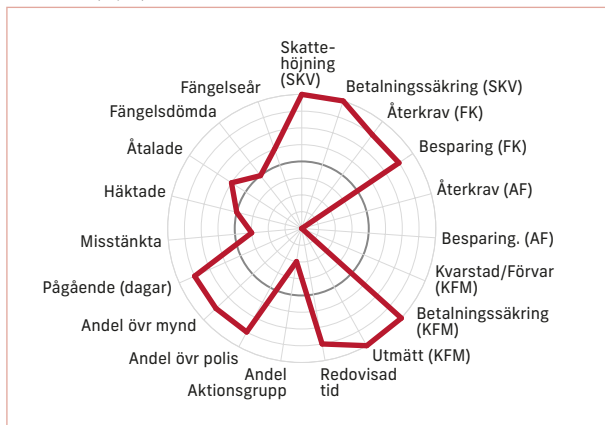
Figur 13. Figurer som visar utfallsprofiler över tre uppföljda insatser 2022.

Insats 1 (Nord), avslutad 2022-08-24

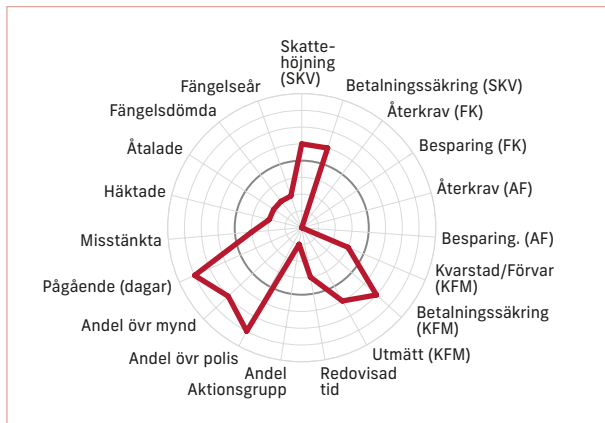
Mål: I huvudsak uppfyllt (Särskilda skäl)

Insats 2 (Syd), avslutad 2022-09-21

Mål: I huvudsak uppfyllt (Särskilda skäl)

Insats 3 (Öst), avslutad 2022-10-19

Mål: I huvudsak uppfyllt (Strategiska personer och nätverk)

Som man kan utläsa av de tre insatsernas utfallsprofiler så skiljer de sig åt avsevärt. Insats 1 har en klar dragning åt utfall i brottmålsprocessen, med förhållandevis många misstänkta, häktade och genomsnittligt antal åtalade och fängelsedömda. Insats 2 har istället

förhållandevis mycket höga utfall i förvaltningsprocessen, särskilt för höjning av skatt inklusive skattetillägg, betalningssäkring och säkrade tillgångar i mål om betalningssäkring samt för utmäta tillgångar. Även återkrav och besparingsbelopp för Försäkringskassan innebar relativt höga belopp. Insats 3 var en förhållandevis liten insats sett till redovisad arbetstid, och den ledde till visst resultat i brottmålsprocessen samt till utfall för Skatteverket och Kronofogdemyndigheten i förvaltningsprocessen. Sammantaget visar utfallsprofilerna att det brottskämpande arbetets karaktär för operativ verksamhet i satsningen varierade mycket.

Insats 1 är en typ av insats som till klart övervägande del var riktad mot narkotika-, vapen- och våldsbrottslighet. Dessutom förekom ganska mycket trafikbrott, vilket är typiskt för insatser med ett brett fokus mot varierande typer av brottslighet, främst narkotikabrott och brott mot person. Det var till mycket stor del polispersonal som arbetade i insatsen. Av de resterande myndigheterna var det främst Åklagarmyndigheten och Kriminalvården som redovisade arbetad tid. Arbetets ändamål var att förhindra en eskalering av brottsproblematiken i främst Umeå. Det fanns kopplingar till den kriminella mc-miljön. Resultatet blev 8 fällande domar i tingsrätt, främst för narkotikabrott (inklusive grova och synnerligen grova), samt beslag av narkotika och vapen.

Insats 2 utgjordes till ungefär lika delar av redovisad arbetstid för polispersonal respektive övriga myndigheter i satsningen, främst Ekobrottsmyndigheten, Tullverket och Skatteverket. Insatsen var en av dem med flest deltagande myndigheter som genomförts i satsningen, både sett till redovisad arbetstid och operativa utfall. Denna insats kan tydligt delas in i olika delar och faser: (1) arbetet som i första hand avsåg narkotikabrottslighet, främst smuggling, (2) arbetet med en bostadsrättsförening och grov ekonomisk brottslighet i samband med denna, och (3) annan upptäckt brottslighet i form av så kallat assistansbedrägeri.

De tre insatserna bedöms som framgångsrika, med i huvudsak uppfyllda målsättningar.

Insats 3 hade ett helt annat fokus än de två första. Den strategiska personen och dennes misstänkt brottsliga verksamhet genom företag var den främsta utgångspunkten för den operativa verksamheten. Det var också det som låg till grund för det operativa utfallet i denna insats.

De tre insatserna bedöms som framgångsrika, med i huvudsak uppfyllda målsättningar.

5. Strategi- och innovationsarbete i samverkansforumen

Arbetet som sker under året vid de olika samverkansforumen lägger grunden för arbetet i satsningen. De beslut som fattas där, både avseende den strategiska och den operativa verksamheten, styr det arbete som sedan bedrivs inom satsningen. I det här kapitlet beskrivs det arbete som är av strategisk karaktär eller faller utanför den uppföljning som sker av utfallet och den operativa verksamheten. I bilaga 2 och bilaga 3 framgår olika forums ansvarsområden, fokus och plats i organisationen.

Liksom tidigare år uttryckte flera myndigheter att satsningen bidrog till att öka kunskapen om organiserad brottslighet och därigenom möjligheten att utveckla verksamheten vid den egna myndigheten för att motverka sådan brottslighet. Utvecklingen hos den enskilda myndigheten uttrycktes som viktiga effekter och samhällsnyttor som kan härledas till satsningen. Precis som 2021 skedde ett mer systematiskt arbete med att utveckla satsningen i fråga om hur jobbet ska ske tillsammans och med vad det ska jobbas. Den delen kommer att beröras på flera ställen i detta kapitel.

5.1 Samverkansrådet

Samverkansrådet sammanträdde två gånger under året. Båda dessa tillfällen präglades av diskussioner dels om det allvarliga omvärldsläget med Ukraina i fokus, dels hur egeninitierade och av regeringen beslutade samverkansuppdrag bedrevs parallellt. Flera av de samverkande myndigheterna deltog i dessa parallella uppdrag. Budskapet från tidigare år var att en god samordning mellan uppdragen fortsatt kvarstår för ett lyckat arbete. Framtiden för satsningen och hur den kan vidareutvecklas diskuterades. Ett fokus i diskussionerna var att öka myndigheternas samlade förmåga även i det brottsförebyggande arbetet och i högre grad arbeta mot att minska sårbarheter i samhället. Till exempel genom att påtala brister i regelverk och genom att rikta fokus mot brottsfenomen.

Under året fastställde samverkansrådet följande:

- En uppdaterad myndighetsgemensam inriktning. En justering genomfördes som innebär att formuleringen "Identifierade hot och sårbarheter i aktuell myndighetsgemensam lägesbild ska utgöra grund för prioritering" läggs till under rubriken Uppdrag och mål. Skälet är att tydliggöra betydelsen av att aktuell lägesbild beaktas i det gemensamma underrättelsearbetet och när insatser planeras och beslutas. Vidare ändras begreppet "särskilda skäl" under rubriken Inriktning till "aktörs- eller fenomenbaserad organiserad brottslighet". Anledningen till förändringen är att begreppet "särskilda skäl" ansetts för otydligt och något begränsande.
- Rekommendationerna i den myndighetsgemensamma lägesbilden 2021. Dessa avser att
 - prioritera vinstdrivande brottslighet inom den legala samhällssfären
 - ta fram en myndighetsgemensam strategi för arbetet med utsatta områden
 - öka satsningens analytiska förmåga.

För flera av de samverkande myndigheterna är MGL ett strategiskt underlag för brottsbekämpande verksamhet.

5.1.1 Den myndighetsgemensamma lägesbilden – ett viktigt strategiskt underlag

Rekommendationerna i gällande version av den myndighetsgemensamma lägesbilden (MGL) fastställdes av samverkansrådet och rekommendationerna fördes vidare i olika arbetsgrupper. Under året avslutades en aktivitet och fem aktiviteter pågick. Aktiviteterna bidrog med underlag i andra rapporter, underrättelseärenden, insatser, kunskapsspridning och kompetensgenomlysning. Vidare påverkade MGL även i stort vilka underrättelseärenden och insatser som det

arbetades med under året. I strategiska forum pågick diskussioner om vad den utökade betydelsen av MGL innebar och det pågående arbetet påverkade arbetet med kommande MGL.

För flera av de samverkande myndigheterna är MGL ett strategiskt underlag för brottsbekämpande verksamhet, även i sådant arbete som inte direkt berör samverkansforum i satsningen. Skatteverket använde till exempel MGL som ett underlag för att i sin verksamhet göra en insats för att motverka brottslighet i företag genom tidiga kontroller av registreringar av företagskatt, moms och arbetsgivare. En vidare utveckling av arbetet med MGL kommer att ske under 2023. Vid Kronofogdemyndigheten användes MGL som underlag för hur myndigheten kan motverka att företag används som brottsverktyg. Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten använde MGL som ett komplement till sina egna lägesbilder som påverkar styrningen av myndigheterna på operativ och strategisk nivå.

5.2 Operativa rådet

Operativa rådet sammanträdde tolv gånger under året. Arbetet präglades av diskussioner om den förflyttning rådet vill ha med mer brottsförebyggande arbete, mot brottsfenomen, där fler myndigheter och andra aktörer involveras. Ett utvecklingsfokus med innovativa metoder bör prägla arbetet. Samtliga myndigheter anser att detta är ett viktig nytt fokus i den verksamhet som bedrivs i satsningen. Flera myndigheter uttrycker också att det ökat relevansen för att fler delar av den egna verksamheten blir inblandande i brottsbekämpningen, medan vissa också nämner utmaningar i hur verksamheten som stödjer förflyttningen i satsningen ska se ut framöver. Ett uttryck för den innovativa ansatsen ligger i att rådet själva initierat två egna initiativ på områdena oseriösa

vårdföretag respektive avfallsproblematik under året, utöver det redan pågående arbetet vid kommunerna samt ett arbete med riskanalyser. I det följande utvecklas några av de områden där operativa rådet lagt sitt fokus under året.

Flera myndigheter uttrycker också att det ökat relevansen för att fler delar av den egna verksamheten blir inblandande i brottsbekämpningen.

5.2.1 Ökad och breddad innovativ förmåga i brottsbekämpningen

För att komma till rätta med komplexa brottsfenomen behöver satsningen innovativa lösningar som syftar till att minska förutsättningarna för allvarlig och organiserad brottslighet. Under 2019 startade ett innovationsprojekt där de samverkande myndigheterna deltog för att på ett mer systematiskt sätt utveckla förmågan till innovation i satsningen. Tillsammans skapades en metod för innovativt arbete med namnet beredningsmodellen. Sammanfattningsvis ger modellen stöd till arbetsgrupper att avgöra vilket fokus ett brottsbekämpande projekt kan ha kopplat till satsningens inriktning, om projektet bör ha ett repressivt och/eller brottsförebyggande inslag, hur brottslighet kan angripas samt vilka aktörer som kan bidra och hur. Det går att läsa mer om modellen i rapporten för projektet.⁴⁹ Projektet avslutades i slutet av 2021 och rekommendationerna från projektet fastställdes av rådet i början av 2022.

⁴⁹ Mer information om bakgrunden till projektet finns i *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2020*, kapitel 8. Polismyndigheten 2021, dnr A623.293/2020. Samt i rapporten *Innovation mot organiserad brottslighet – ett förändrings- och forskningsprojekt inom ramen för Myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet med finansiering från Vinnova*. Kungliga tekniska Högskolan och Implement consulting group. Slutrapport, 2022-02-02.

I innovationsprojektet rekommenderades satsningen att:

- identifiera var och hur individers och gruppers kritiska förmågor för innovation i samverkan kan stärkas
- fullfölja regionala pilottest
- utveckla Beredningsmodellen för en nationell uppskalning genom att sprida modellen till nationellt underrättelsecentrum och samtliga regionala samverkansråd och underrättelsecenter.

Sekretariatet för myndighetssamverkan (sekretariatet) fick i uppdrag att åtgärda samtliga rekommendationer. Rollen för utvecklingsgruppen, som sekretariatet leder, stärktes genom att en stående punkt för strategiska utvecklingsfrågor infördes på operativa rådets agenda och genom att representanter från gruppen deltog på mötet. Vidare genomförde representanter från sekretariatet workshoppar vid underrättelsecentren i regionerna Bergslagen och Väst utifrån material framtaget i innovationsprojektet. Syftet var att sprida beredningsmodellen och ambitionen om mer fokus på brottsförebyggande och fenomenbaserat arbete. Arbetet kommer fortsätta under 2023. Utifrån rekommendationerna från innovationsprojektet och den myndighetsgemensamma lägesbilden rekommenderade operativa rådet samverkansrådet att förstärka den myndighetsgemensamma lägesbildens roll i arbetet i satsningen vilket ledde till en förändring i inriktningen. Förutsättningarna att stärka lägesbilden och innovationsförmågan diskuterades under året. Till exempel hur lägesbilden kan översättas till operativ verksamhet i högre grad. Vidare beslutade man om två strategiska initiativ utöver det initiativ man redan beslutat i det förstärkta arbetet i kommuner och regioner.

Fokus på vårdbolag och avfall som brottsverktyg

Utvecklingsgruppen fick i uppdrag att utifrån den myndighetsgemensamma lägesbilden, med fokus på ett brottsförebyggande och brottsfenomenbaserat urval, dels att bedriva verksamhet mot att vårdbolag används som brottsverktyg, dels att förstärka arbetet mot avfallshantering som också används som brottsverktyg. Båda uppdragen var kända som områden där organiserad brottslighet verkar. Uppdragen var i en utforskande fas under året men med tydligt fokus på hur systemen kring dessa brottsverktyg ser ut och hur tidigt förutsättningarna för brott kan stoppas. Till exempel kartlade man vilka fel eller brott som begås i vilket skede för att finna motåtgärder kopplat till tidiga kontroller. Detta gjorde att fler brottsförebyggande verktyg som de samverkande myndigheterna kan använda uppmärksammades. Fler möjligheter till nya samarbeten med nätverksmyndigheterna, med ytterligare myndigheter samt med kommuner respektive regioner som också kan bidra i det brottsförebyggande arbetet identifierades också under året.

Fortsatt fördjupat samarbete med kommuner och regioner

Som en del i innovationsarbetet samt för att förstärka kopplingen mellan satsningen, kommuner och regioner startades 2021 ett projekt som drivs av utvecklingsgruppen tillsammans med Helsingborg, Huddinge, Linköping, Uppsala, Södertälje och Örebro kommun. Målet är att ta sig an de kunskapsluckor som finns om hur välfärdsbrottslighet fungerar på kommunal och regional nivå. Erfarenheterna från de inledande åren då myndigheterna och kommunerna genomförde ett antal aktiviteter är överlag positiva.

Kommunerna har bland annat fått ta del av förmågehöjande aktiviteter som till exempel avsåg risker vid upphandling och korruption och otillbörlig påverkan. Även om många aktiviteter genomfördes under året, pågår och återstår flera av de planerade aktiviteterna. Den gemensamma bedömningen är att metoderna och aktiviteterna behöver fortsätta utvecklas innan de sprids till fler kommuner.

Projektet visade vidare att det vore värdefullt att även ansluta regioner till projektet. Tillsammans med initiativet mot vårdbolag ovan påbörjades samarbeten med Region Stockholm, Region Uppsala och Västra Götalandsregionen under året. Regionerna valdes för att de har en omfattande ekonomi som utsätts för välfärdsbrottslighet och ekonomisk brottslighet, där vård är den största verksamheten.

Utveckling av riskanalyser av välfärdsbrottslighet

Under 2019 initierades ett projekt med innovativt anslag som syftade till att gemensamt upptäcka felaktig folkbokföring, välfärdsbrottslighet och andra brottsfenomen kopplade till organiserad brottslighet. Felen ska upptäckas genom riskanalyser, baserade på uppgifter om personer och företag som redan är kända av berörda myndigheter. Under året fortsatte arbetet att utvecklas och genererade ökad kunskap om specifika brottsfenomen. Det har även gett underlag för operativt utfall vid flera myndigheter. Bland annat genomfördes myndighetsgemensamma tillsynsbesök och administrativa åtgärder.

En särskild utkomst av arbetet var att pågående felaktiga utbetalningar av pensioner i utlandet avbröts när rättelser i folkbokföringen genomfördes.

En särskild utkomst av arbetet var att pågående felaktiga utbetalningar av pensioner i utlandet avbröts när rättelser i folkbokföringen genomfördes. Arbetet i projektet medförde att Pensionsmyndigheten förstärkte sina resurser och förmågor inom området. Arbetet gav även underlag inför operativa myndighetsgemensamma tillsynsbesök inom det angränsande regeringsuppdraget om arbetslivskriminalitet.

5.2.2 Mer resurser till aktionsgrupperna

Det har i flera år funnits önskemål från de samverkande myndigheterna och internt vid Polismyndigheten att aktionsgrupperna bör utökas med fler medarbetare och ytterligare förmågor. Bedömningen är att aktionsgrupperna ger en uthållig förmåga att bekämpa brott tillsammans med de samverkande myndigheterna. De komplicerade brottsutredningarna som bedrivs i aktionsgruppsverksamheten kräver unik kompetens inom spaning och förståelse för en vid brottskatalog. Under året beslutade rikspolischefen att utöka antalet medarbetare i aktionsgrupperna med 50 procent. Utökningen från 200 till 300 medarbetare påbörjades under året med bland annat en inventering av vilka förmågor som krävs och var utökningen bör ske. Viss rekrytering påbörjades också under året och kommer fortsätta under 2023 och 2024.

5.3 Nationellt underrättelsecentrum

Nationellt underrättelsecentrum arbetade under året med flera strategiska uppdrag. Styrgruppen sammanträdde regelbundet. Under 2022 arbetade centret aktivt med att röra sig i riktning mot en mera aktiv medvetenhet kring brottsförebyggande arbete: att jobba systematiskt, tidigt och med förebyggande fokus som en naturlig del av verksamheten.

...De nuvarande operativa ärenden som drivs är av en annan kaliber än tidigare med större fokus på administrativa resultat, tidig kontroll och annat än bara lagföring."

– Nationellt underrättelsecentrum

Några tongivande uppdrag under året vid nationellt underrättelsecentrum:

- Vidareutveckling av utbildnings-, metod- och kunskapsforum för det myndighetsgemensamma underrättelsearbetet. Bland annat genomfördes utbildningsinsatser vid flera tillfällen för medarbetare vid de regionala underrättelsecentren samt för annan personal inom satsningen.
- Framtagande av den myndighetsgemensamma lägesbilden 2023 och uppföljning av den myndighetsgemensamma lägesbilden 2021.
- Hög och bred aktivitet i ett flertal underrättelseärenden som rör samhällshotande brottslighet med nationell karaktär, bland annat modus med företag som brottsverktyg.
- Stöd gentemot de regionala underrättelsecentrumen med bland annat inhämtning och analysförmåga.

5.3.1 Bred ambition att minska förutsättningarna för penningtvätt

I december 2021 beslutades en till viss del ny typ av nationell insats av operativa rådet, med en lärande ansats. Syftet var att minska möjligheten att tvätta brottsvinster genom växlingskontor, som även kan omfatta annan finansiell verksamhet än penningväxling.⁵⁰ Insatsen leddes av nationellt underrättelsecentrum. Verksamheten etablerades under 2022 och varje regionalt underrättelsecenter fick i uppdrag att skapa sin verksamhet för att stödja målsättningen med insatsen vilket är att reducera möjligheterna för kriminella aktörer att använda finansiella institut, ofta benämnda växlingskontor, som ett led i sin brottsliga verksamhet. Aktiviteter som genomförts under året var bland annat:

- att underrättelseärenden startade vid de regionala underrättelsecentren,
- ett fördjupat samarbete med nätverksmyndigheten Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för växlingskontor
- ett utvecklat samarbete med regeringsuppdraget mot arbetslivskriminalitet som förekommer i växlingsbranschen, samt samarbetet mot penningtvätt och terrorfinansiering⁵¹
- ett seminarium om förundersökningar för att öka kompetensen på området.

”...Åklagare från Ekobrottsmyndigheten genomförde ett seminarium om förundersökningar kopplade till växlingskontor tillsammans med åklagare från riksenheten mot organiserad brottslighet vid Åklagarmyndigheten. Åklagarna tittade på erfarenheter från arbetet med växlingskontor, och vilka framgångsfaktorer som går att identifiera. Myndigheten arbetar nu med hur man ska paketera och föra vidare kunskapen från tillfället.”

– Ekobrottsmyndigheten

5.4 De regionala samverkansråden och de regionala underrättelsecentren

De regionala samverkansråden sammanträdde med regelbundna intervaller under året. Primärt behandlades förslag och beslut om operativa underrättelseärenden och insatser. I region Bergslagen hade samverkansrådet en workshop om Beredningsmodellen vilket ledde till att bedömningen av både underrättelseärenden och insatser nu sker utifrån Beredningsmodellen.

50 Från insatsförslaget: I Sverige hanterar valutaväxlingskontor brottsvinster för hundratals miljoner kronor. Brottsvinsterna som tvättas genom valutaväxlingskontor kommer från olika kriminella verksamheter. Narkotikahandel är en av de primära källorna till de brottsvinster som omsätts, men även valutaväxlingskontor används för att hantera finansiella flöden kopplat till människosmuggling, terrorverksamhet, utnyttjande av svart arbetskraft och sanktionsbrytande brottslighet.

51 Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism är ett samarbete mellan 16 myndigheter på området.

5.4.1 Ett ökat innovationsarbete i de regionala underrättelsecentren

Beredningsmodellen infördes under året vid de regionala underrättelsecentren i region Bergslagen och i region Väst. Båda centren rapporterade att modellen bidragit som verktyg för att i verksamheten värdera underrättelseinformation utifrån fler perspektiv och till att ge bättre förutsättningar att bekämpa brottsfenomen. Från underrättelsecentret i Bergslagen rapporterades att samtliga nya underrättelseärenden, och även många av de sedan tidigare pågående, bedömdes utifrån beredningsmodellen. Det innebar att det i flera underrättelseärenden fanns en målsättning som dels var utforskande, där brottsmodus i högre grad bedömdes både utifrån förutsättningen att försvåra för specifika aktörer inom organiserad brottslighet och dels försvåra möjligheten att använda vissa brottsverktyg. Beredningsmodellen kommer introduceras i flera underrättelsecenter under 2023 som ett stöd i innovationsarbetet. Vissa underrättelsecenter rapporterade att de bedrev verksamhet utifrån en ansats om att motverka brottsfenomen utifrån ett brottsförebyggande perspektiv även om de inte blivit introducerade för beredningsmodellen.

Under 2022 togs ett viktigt steg när konceptet Center mot arbetslivskriminalitet (AKC) infördes. Tanken var att sammanföra de myndigheter som deltar i den myndighetsgemensamma satsningen mot arbetslivskriminalitet på en fysisk plats, på liknande sätt som underrättelsecentren.

5.4.2 Närmare samverkan med satsningen mot arbetslivskriminalitet

Arbetet mot arbetslivskriminalitet är en naturlig del av arbetet i underrättelsecentren och har varit så under många år i olika former⁵². Graden av interaktion mellan regeringsuppdragen varierar mellan och inom underrättelsecentren och även i vilken grad gemensamma arbeten genomfördes. Under 2022 togs ett viktigt steg när konceptet Center mot arbetslivskriminalitet (AKC) infördes. Tanken var att sammanföra de myndigheter som deltar i den myndighetsgemensamma satsningen mot arbetslivskriminalitet på en fysisk

plats, på liknande sätt som underrättelsecentren. Vidare samlokaliseras AKC fysiskt med de regionala underrättelsecentren för att skapa synergier, dela erfarenheter och till viss del information. Sammantaget skapade det förutsättningar att motverka brottsligheten mer effektivt i det myndighetsgemensamma arbetet. Under året infördes AKC som pilotuppdrag vid underrättelsecentren i Nord och Väst och det pågick ett utvecklingsarbete för att få arbetet att fungera på bästa sätt. Ett särskilt samarbete i AKC skedde i polisregion och underrättelsecenter Nord för att utveckla arbetet i och med den gröna industrisatsningen som sker i norra Sverige. Samarbetet planeras att skalas upp kommande år. Under 2023 planeras AKC att samlokaliseras vid resterande underrättelsecenter, och förberedelser för detta pågick under 2022. Se avsnitt 4.10 för mer om arbetslivskriminalitet i satsningen.

5.5 Expertnätverken

I expertnätverken pågår arbete som primärt är till stöd för det brottsbekämpande arbetet, men där även särskilda projekt primärt sker efter beslut i operativa rådet, läs mer i bilaga 3. Läs mer om utvecklingsgruppens verksamhet i avsnitt 5.2.1. Nedan följer en kort redogörelse för årets verksamhet i resterande grupper.

Juridiska expertnätverket

Det juridiska expertnätverket träffades fyra gånger under året, varav en gång tillsammans med nätverksmyndigheterna. Naturvårdsverket deltog på ett möte på grund av att det fanns en viljeförklaring i att bli en nätverksmyndighet inom satsningen. Under mötena diskuterades nuläget utifrån olika uppdrag, initiativ och annat som pågick utifrån lagstiftningsområdet.

Kommunikationsgruppen

Under 2022 arbetade kommunikationsgruppen med en kommunikationsinsats när den årliga återrapporteringen presenterades för regeringen.

Säkerhetschefsnätverket

Under 2022 arbetade de myndigheter som representeras i säkerhetschefsnätverket med att omhänderta leveranserna från 2021 års medarbetarskyddsprojekt. Materialet anpassades och implementerades utifrån respektive myndighets behov och förutsättningar.

Händelserna i omvärlden, främst kriget i Ukraina innebar att nätverket fokuserade på erfarenhetsutbyte i frågor som rör kontinuitetsplanering och krishantering. Säkerhetschefsnätverket kallade tidigt till ett extrainsatt möte med anledning av händelseutveck-

⁵² Se *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2018*, s. 38–40. Polismyndigheten 2019, dnr A548.578/2018 och *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2021*, s. 48. Polismyndigheten 2022, dnr A644.668/2021.

lingen i Ukraina. De säkerhetschefer som ansvarade för krisberedskap och totalförsvarsfrågor kunde använda nätverket för diskussioner kring den strukturen för krisberedskap och civilt försvar som infördes under året.

Erfarenhetsutbyte och diskussioner skedde avseende säkerhetskylagstiftningen, de skärpta kraven på säkerhetskylagstiftningen och säkerhetschefers organisatoriska placering på myndigheterna.

Skatteverkets säkerhetschef tog under året ett initiativ och bjöd in de samverkande myndigheterna till ett gemensamt arbete med att ta fram lägesbilder.

Skatteverkets säkerhetschef tog under året ett initiativ och bjöd in de samverkande myndigheterna till ett gemensamt arbete med att ta fram lägesbilder. Syftet är att ha en uppdaterad säkerhetslägesbild utifrån hot, risker och sårbarheter mot våra myndigheter. Delta-gående myndigheter utvecklade forumet i syfte att förbättra både den egna och den gemensamma läges-bilden. Målsättningen var att öka respektive myndighets förmåga att skydda den egna verksamheten. Gruppen träffades ungefär en gång i månaden och har haft dialog om bedömningar och metod.

Målsättningen var att öka respektive myndighets förmåga att skydda den egna verksamheten.

Erfarenhetsutbyte och diskussioner skedde också om rekrytering och bakgrundskontroller vid anställning till tjänster som inte är inplacerade i säkerhetsklass. Detta planerar nätverket att arbeta vidare med under 2023.

5.6 Nätverket för utökad myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet

Nätverket för utökad myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet sammanträdde två gånger under året. Under mötena diskuterade man såväl strategiska som operativa utmaningar och möjligheter. Mötena med och mellan nätverksmyndigheterna spelade en viktig roll som motor i den fortsatta utvecklingen

att ytterligare öka den brottsförebyggande operativa samverkansförmågan hos myndigheterna. Vid flera av de regionala underrättelsecentren finns representation från en eller flera nätverksmyndigheter där man bidragit i det operativa arbetet. Inspektionen för vård och omsorg och Pensionsmyndigheten rapporterade att man utökade sin representation under 2022. Flera nätverksmyndigheter uttryckte också sitt engagemang i initiativet MUR som leds av Försäkringskassan och som ligger nära satsningen i delar som avser att minska sårbarheterna för illegalt utnyttjande av välfärdssystemet. Under året anslöts Lantmäteriet som nätverksmyndighet eftersom det skulle gynna satsningen. Till exempel finns kunskap om hur aktörer inom organiserad brottslighet utnyttjar fastigheter och anläggningar för bland annat penningtvätt.

” ...Lantmäteriet har även fått bättre förståelse och helhetssyn inom området genom samverkan med brottsförebyggande myndigheter. Myndigheten har parallellt med satsningen vidareutvecklat sin prioriteringslista för författningsutvecklingsbehov kopplat till punkten rörande elektroniska/digitala överlåtelser, då elektroniska överlåtelser bedöms underlätta såväl det brottsförebyggande som det brottsbeivrande arbetet.”

– Lantmäteriet

Under året fick Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden och Inspektionen för vård och omsorg möjlighet att dela information enligt lagen om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet genom förändring i förordningen (2016:775) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet. Myndigheterna utvecklade processer och delade erfarenheter för att börja utnyttja möjligheterna enligt lagen, vilket bedöms öka informationsflödena framöver.

” ...Lagen ger CSN ökad möjlighet att delta i samverkan för att förebygga, förhindra eller upptäcka grov organiserad brottslig verksamhet.”

– Centrala studiestödsnämnden

Statens institutionsstyrelse beskriver att myndigheten startat ett arbete under året för att stärka sin underrättelseförmåga i olika delar, vilket på sikt kan öka

flödena mellan myndigheten och de andra samverkande myndigheterna.

Under året ökade samarbetet mellan de samverkande myndigheterna och Naturvårdsverket. Utgångspunkten var brottslighet relaterat till avfall, något som länge varit ett område som aktörer inom organiserad brottslighet använt för ekonomisk vinning. Naturvårdsverket deltog med representanter på ett av nätverksmötena samt deltog även aktivt i initiativet mot avfallsbrottslighet som bedrevs parallellt med andra regeringsuppdrag som Naturvårdsverket ledde inom området avfall.

5.7 Samverkansforum nära satsningen

Det pågick under året flera initiativ och regeringsuppdrag och andra överenskommelser i satsningens närhet som också eller delvis hade på fokus att myndighetsgemensamt motverka organiserad brottslighet. Flera myndigheter beskrev att de med stöd av lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet gjorde temporära överenskommelser och bedrev verksamhet mot organiserad brottslighet. Det fanns även annan mer permanent verksamhet som också bedrivs i satsningens närhet som Empact och fler forum som sysslar med välfärdsbrottslighet, se nedan.

Empact är ett av EU:s främsta initiativ mot allvarlig och organiserad brottslighet i Europa och har sedan 2010 varit den viktigaste myndighetsgemensamma samarbetsplattformen och metodologin för brottsbekämpning inom unionen.

5.7.1 Närmare koppling mellan satsningen och Empact

Under året påbörjades ett utökat arbete med att omhänderta de olika synergierna mellan satsningen och Empact (den europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot). Empact är ett av EU:s främsta initiativ mot allvarlig och organiserad brottslighet i Europa och har sedan 2010 varit den viktigaste myndighetsgemensamma samarbetsplattformen och metodologin för brottsbekämpning inom unionen.

Syftet är att medlemsländerna tillsammans med andra europeiska organisationer och tredje part ska planera och genomföra gemensamma brottsförebyggande och brottsbekämpande aktiviteter och opera-

tioner för att motverka allvarliga och organiserade kriminella hot som riktas mot EU-länderna. Samtliga fem brottsbekämpande myndigheter plus Åklagarmyndigheten som ingår i satsningen utgör även stommen i Empact. Samarbetet mellan satsningen och Empact syftar till att möjliggöra en bättre koordinering, mer effektiv resursanvändning, kunskapsutbyte och en jämkning av nationella och europeiska prioriteringar för att förstärka det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbetet.

Genom den nya nationella samverkansstrukturen för Empact kommer det svenska arbetet i högre utsträckning ha förutsättningar att bidra till och ta hjälp av andra nationella initiativ, som exempelvis satsningen. Formerna för samarbetet utvecklades under året genom bland annat en stående punkt på operativa rådets möten. Under året etablerades ett Empact-sekretariat som har i uppdrag att stödja den nybildade myndighetsgemensamma strukturen för Sveriges engagemang i EU:s Empact-arbete. Sekretariatet har under året organisatoriskt placerats vid sekretariatet för myndighetssamverkan vilket skapar ökade förutsättningar för samordning mellan olika myndighetsgemensamma uppdrag. Utvecklingsarbetet kommer fortsätta under 2023.

5.7.2 Bekämpning av välfärdsbrottslighet i tre samverkansforum

Ekonomistyrningsverket (ESV) har i uppdrag att bland annat årligen redovisa förslag på åtgärder som ska säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemet. Detta arbete skedde under året nära satsningens arbete mot välfärdsbrottslighet. I initiativet MUR pågick flera projekt med fokus på att motverka välfärdsbrottslighet som stärkte även arbetet i satsningen och i ESVs uppdrag. Det skedde viss koordinering mellan dessa samverkansforum och det fanns också viss överlappning. Ett konkret sätt att samordna arbetet var att låta samma medarbetare från vissa av de samverkande myndigheterna, nätverksmyndigheterna, delta i samtliga tre samverkansforum. Försäkringskassan rapporterade bland annat att de kunnat ta erfarenhet från en tidigare insats för att stärka tandvårdsbidraget med sig in i MUR.

Bilaga 1.

Regeringsuppdragen

Under hösten 2007 tog regeringen beslut om en nationell satsning mot den grova organiserade brottsligheten. Justitiedepartementet gav ett antal experter i uppdrag att lämna förslag till åtgärder för en effektivare och mer uthållig bekämpning av denna brottslighet. Med stöd av experternas förslag⁵³ utformade regeringen ett beslut för hur arbetet skulle gå vidare. I juli 2008 fick Rikspolisstyrelsen i uppdrag att säkerställa en effektiv och uthållig verksamhet för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten.⁵⁴ Slutredovisningen av uppdraget överlämnades till regeringen i juni 2009.⁵⁵

I uppdraget ingick att:

- vidta åtgärder för att säkerställa en effektiv och uthållig bekämpning av den grova organiserade brottsligheten
 - inrätta särskilda aktionsgrupper vid åtta polismyndigheter och Rikskriminalpolisen
 - etablera permanenta myndighetsgemensamma regionala underrättelsecenter på åtta platser i landet
 - fortsätta att utveckla ett myndighetsgemensamt nationellt underrättelsecentrum
 - säkerställa en bred myndighetsrepresentation i operativa rådet där representanterna har befogenhet att fatta bindande beslut för den myndighet de företräder
 - myndigheterna i övrigt skulle överväga och vidta åtgärder som bidrar till att genomföra uppdraget
- årligen redovisa resultaten av den särskilda satsningen för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten (myndigheterna kom även överens om att samtliga myndigheter skulle bidra i arbetet med redovisningen och ställa sig bakom den även om Rikspolisstyrelsen formellt var den som hade uppdraget att skriva den).

I december 2015 beslutade regeringen att utvidga den nationella satsningen mot organiserad brottslighet.⁵⁶ Uppdraget delredovisades i oktober 2016⁵⁷ och slutredovisades i oktober 2017.⁵⁸

I uppdraget ingick att:

- utveckla innehåll och organisation inom den myndighetsgemensamma satsningen på nationell och regional nivå för att möta de organisatoriska förutsättningar som råder inom Polismyndigheten efter ombildningen
- inkludera fler brottsområden för att på så sätt kunna motverka fler typer av organiserad brottslighet som bedöms vara allvarlig eller omfattande
- utveckla organisationen inom nuvarande myndighetssamverkan till att även omfatta samverkan på lokal nivå mellan relevanta myndigheter inom satsningen – ett särskilt fokus ska läggas på problematiken i utsatta områden
- säkerställa en effektiv och långsiktig samordning mellan den myndighetsgemensamma samverkan mot organiserad brottslighet och det lokala brottsförebyggande arbetet.

53 Nationell mobilisering mot den grova organiserade brottsligheten – överväganden och förslag. Regeringspromemoria. 2008. Ds 2008:38.

54 Uppdrag till Rikspolisstyrelsen och andra berörda myndigheter att vidta åtgärder för att säkerställa en effektiv och uthållig bekämpning av den grova organiserade brottsligheten. Regeringsbeslut I:7 2008, Ju2008/5776/PO.

55 Överenskommelse om vissa åtgärder för att säkerställa en effektiv och uthållig bekämpning av den grova organiserade brottsligheten. Rikspolisstyrelsen 2009, POA 400-4599/08.

56 Uppdrag till Polismyndigheten och andra berörda myndigheter att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet, Regeringsbeslut 11:2 2015, Ju2015/09350/PO.

57 Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2016 – Delredovisning av regeringsuppdrag avseende att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Polismyndigheten 2016.

58 Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017 – Slutredovisning av regeringsuppdrag (Ju2015/09350/PO) att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Polismyndigheten 2017.

Bilaga 2.

Den myndighetsgemensamma inriktningen

Uppdrag och mål

De samverkande myndigheterna ska gemensamt bekämpa den organiserade brottsligheten genom brottsförebyggande åtgärder, administrativa åtgärder, exekutiva åtgärder, lagföring och återtagande av brottsvinster. Fokus ska ligga på bekämpning av allvarlig och samhällshotande organiserad brottslighet och mot organiserad brottslighet i lokalsamhället med särskilt fokus på utsatta områden. Identifierade hot och sårbarheter i aktuell myndighetsgemensam lägesbild ska utgöra grund för prioritering. Myndigheterna ska säkerställa att det finns resurser för åtgärder inom den myndighetsgemensamma satsningen. Arbetet ska präglas av effektivitet och uthållighet i syfte att långsiktigt uppnå ett mer rättssäkert och tryggare samhälle. Internationell samverkan ska vara ett naturligt inslag i arbetet.

Inriktning

Underrättelseverksamheten ska ha en gemensam inriktning mot de strategiska personer och deras nätverk, vilka efter en bedömning anses utgöra ett samhällshot genom sin kapacitet att kombinera:

- näringsverksamhet som en del i den brottsliga verksamheten,
- otillåten eller otillbörlig påverkan samt
- våld och hot samt påverkan på allmänhetens säkerhet och trygghet.

Satsningen kan även inriktas mot aktörs- eller fenomenbaserad organiserad brottslighet av allvarlig eller omfattande karaktär, när myndighetssamverkan bedöms förbättra brottsbekämpningen.

Satsningen ska dessutom inriktas mot organiserad brottslighet i geografiska områden, med en sådan problematik att de myndighetsgemensamt bedöms som utsatta områden.

Beaktanden

I det myndighetsgemensamma arbetet ska möjligheterna till att:

- stödja samhällets samlade åtgärder att motverka våldsbejakande extremism och bekämpa terrorism,
- bekämpa penningtvätt och
- förebygga, förhindra samt upptäcka brott mot välfärdsystemet särskilt beaktas.

Inriktningen beslutad av Samverkansrådet den 29 mars 2022.

Bilaga till *Den myndighetsgemensam inriktning för satsningen mot organiserad brottslighet*.

Ansvarsfördelning

I den myndighetsgemensamma satsningen ingår Arbetsförmedlingen, Ekobrottsmyndighet, Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

Satsningen leds av Samverkansrådet, verkar genom Operativa rådet, Nationellt underrättelsecentrum (Nuc) samt dess styrgrupp, sju Regionala samverkansråd och sju regionala underrättelsecenter (Ruc).

Operativa rådet ansvarar för helhetsbilden av den operativa verksamheten och ska besluta om prioriteringar av strategiska personer och utsatta områden. Operativa rådet är beredningsorgan och kontaktpunkt i strategiska frågor för Samverkansrådet samt beställare av strategiska rapporter. Därutöver ska Operativa rådet besluta om myndighetsgemensamma insatser och i vilka insatser och uppdrag polisens aktionssektioner ska engageras. Operativa rådet ska dessutom löpande följa upp egna beslutade insatser och tillse att den myndighetsgemensamma satsningen följs upp i sin helhet. Till stöd för detta arbete finns *Sekretariatet för Myndighetssamverkan*.

Nuc ansvarar för att ta fram den nationella lägesbilden och beslutsunderlag för prioritering av strategiska personer och utsatta områden. Därutöver ska

Nuc löpande bevaka prioriteringarna samt bereda och ta fram underlag till förslag avseende insatser för beslut i Operativa rådet. Nuc är kontaktpunkt för nationell underrättelsesamverkan och ansvarar för kompetensfrågor inom detta område i den myndighetsgemensamma satsningen. Arbetet i Nuc leds av dess styrgrupp.

Regionala samverkansråden leder verksamheten i Ruc samt beslutar om, leder och följer upp regionala och lokala insatser. Därutöver ska Regionala samverkansrådet avgöra om förslag till insatser ska omhändertas i regionen eller överlämnas för prövning i Operativa rådet. Regionala samverkansrådet är kontaktpunkt för regional och lokal åtgärdssamverkan. Till stöd för detta arbete ska det finnas en *samordningsfunktion* i varje region.

Ruc ansvarar för att löpande bevaka prioriteringarna samt bereda och ta fram underlag till förslag avseende insatser för beslut i Operativa rådet eller i de Regionala samverkansråden. Därutöver ska Ruc förse Nuc med underlagen till den nationella lägesbilden samt för prioritering av strategiska personer och för utsatta områden. Ruc är kontaktpunkt för lokal underrättelsesamverkan och tidigare nämnd samordningsfunktion i regionerna stödjer detta arbete.

Varje myndighet ansvarar för, med hänsyn till den myndighetsgemensamma inriktningens fokus, en löpande hantering av arbetsmiljö- och verksamhets-skyddsfrågor. Vidare ska varje myndighet särskilt beakta risker för och vidta åtgärder mot självcensur genom att värna de anställdas trygghet.

Bilagan beslutad av Samverkansrådet den 6 oktober 2020.

Bilaga 3.

Organisation och verksamhetsprocesser

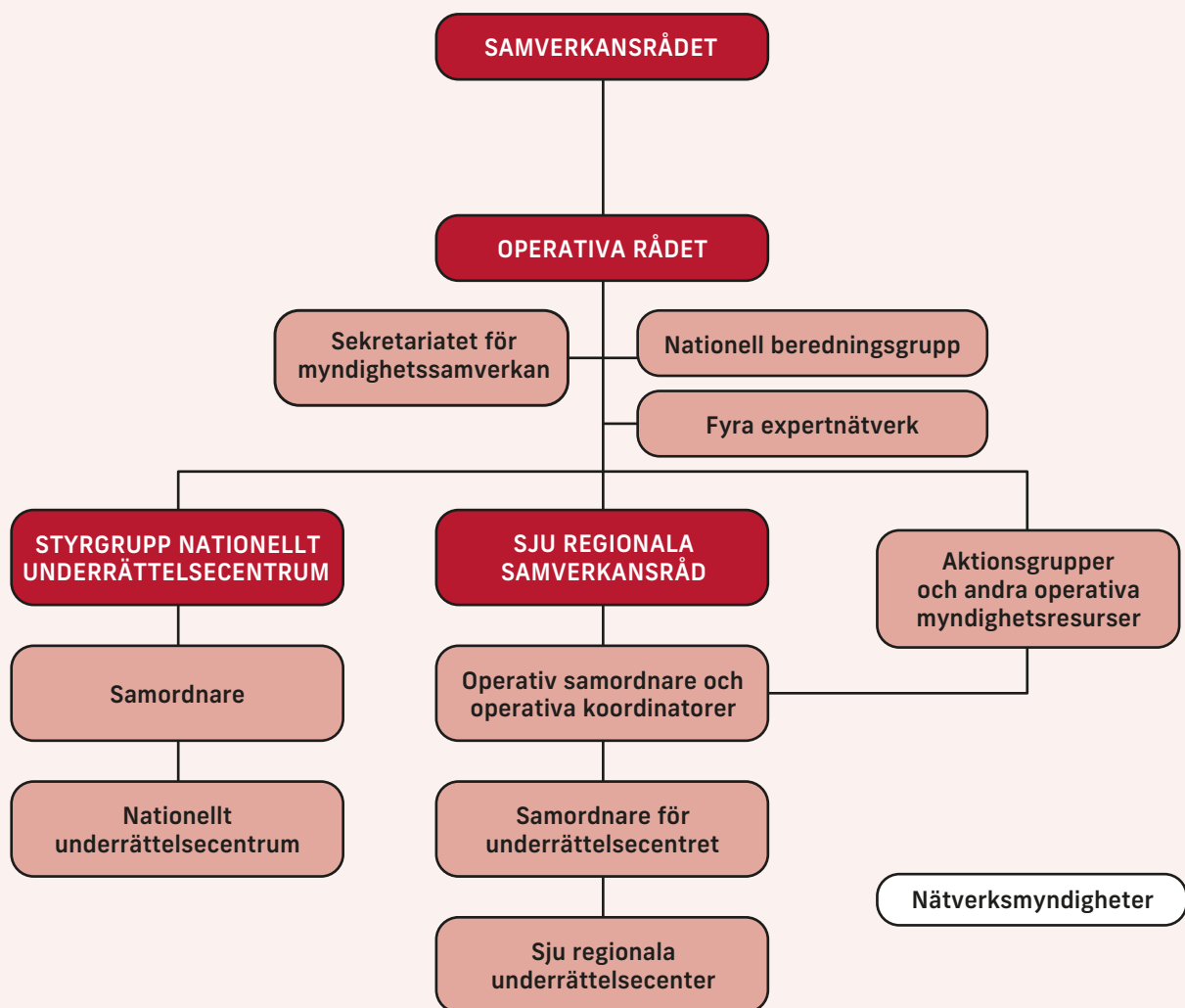
Utöver ansvarsfördelningen i bilaga 2 finns ytterligare funktioner i organisationen. Till stöd för samverkansrådet och operativa rådet finns fyra expertnätverk som består av experter från de samverkande myndigheterna.

- Juridiska expertnätverket ska samverka i rättsliga frågor, bland annat för att främja informationsutbyte mellan myndigheter och hjälpa till att se möjligheterna till sådan samverkan som behövs inom ramen för den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Stöd bör kunna ges i både enskilda ärenden och mer generellt. Uppdrag kan initieras av satsningens beslutsforum. Polismyndigheten leder nätverket genom sekretariatet för myndighetssamverkan.
- Kommunikationsgruppen arbetar med intern kommunikation inom myndigheterna och inom satsningen samt med extern kommunikation utifrån verksamheten i satsningen. Kommunikationsgruppens ordförande deltar vid operativa rådets möten. Polismyndigheten leder gruppen.
- Säkerhetschefsnätverket har ett uppdrag att samverka i de gemensamma frågor som uppkommer inom satsningen om främst informationssäkerhet och verksamhetsskydd. Nätverket arbetar även på uppdrag från operativa rådet i andra säkerhetsfrågor som behöver omhändertas inom satsningen. Utöver de samverkande myndigheterna deltar Domstolsverket i forumet. Migrationsverket ledde nätverket under 2022.
- Utvecklingsgruppen utgör en plattform för ett kontinuerligt strategiskt utvecklingsarbete för satsningen. Utvecklingsgruppen leds av Polismyndigheten genom sekretariatet för myndighetssamverkan.

Utöver de 12 ordinarie myndigheterna finns nätverksmyndigheterna som består av Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Finansinspektionen, Inspektionen för vård och omsorg, Lantmäteriet, Pensionsmyndigheten, Statens institutionsstyrelse, Transportstyrelsen och Länsstyrelsen i Stockholms län. Länsstyrelsen i Stockholm fungerar som nationell kontaktpunkt för landets 21 länsstyrelser. Nätverksmyndigheterna ingår inte i de nationella beslutsforum som finns i satsningen. Vissa nätverksmyndigheter deltar i regionala samverkansråd och i de regionala underrättelsecentren. Utgångspunkten är att nätverksmyndigheterna bidrar frivilligt, på eget initiativ eller på förfrågan från satsningen alternativt från de samverkande myndigheterna.

Verksamhetsprocesser

Myndigheterna representerar ett antal verksamhetsprocesser varav många löper mellan myndigheterna. I den här redovisningen används verksamhetsprocesser för att sära på i huvudsak två olika processer – brottmålsprocessen och förvaltningsprocessen. I brottmålsprocessen arbetar man i huvudsak med lagföring, och här deltar alla brottsbekämpande myndigheter i rättskedjan. Förvaltningsprocessen består primärt av de myndigheter som bidrar med administrativa och exekutiva åtgärder. Ibland representerar myndigheterna tydligt en av processerna men ibland deltar de i två. Skatteverket har till exempel ett tydligt delat uppdrag i satsningen med en brottsbekämpande processdel som arbetar med skattebrott, och en förvaltningsprocessdel som arbetar med beskattning och folkbokföring.

Figur 14. Strukturen för den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet.

Bilaga 4.

Kvantitativa resultatmått och kvalitativa källor

Resultat- och utfallsmått fångar olika dimensioner av det operativa arbetet och avser främst:

- arbetad tid (endast nationella insatser)
- utfall i brottmålsprocessen
- utfall av förvaltningsbeslut och administrativa åtgärder⁵⁹.

Dessutom finns ett flertal mått på internationell samverkan.

Huvudmått för bedömningen av utfallet i brottmålsprocessen är (ur tingsrättsdomar):

- Åtalade i tingsrätt – antal.
- Dömda i tingsrätt – antal.
- Brottsstyper med fällande dom i tingsrätt – typ och antal.
- Fängelsedömda i tingsrätt – antal (kön, ålder).
- Utdömd fängelsestid i tingsrätt – år och månader.
- Utdömd fängelsestid i hovrätt – år och månader.

Redovisat av kontaktpersoner för uppföljning:

- Beslag av narkotika – vikt och typ.
- Beslag av vapen – antal och typ.
- Annat beslag (kontanter med mera) – antal, typ, belopp.

Ur tingsrättsdomar:

- Utdömda skadestånd i tingsrätt – belopp.
- Utdömda förverkande av brottsutbyte – belopp*.
- Utdömda företagsbot och dagsbot.
- Utdömda näringsförbud – tid och antal personer.

* Här ingår även tillgångar som tagits i förvar enligt lagen (1974:1065) om visst stöldgods med mera.

Huvudmått⁶⁰, förvaltningsprocessen (redovisat av kontaktpersoner för uppföljning):

Skatteverket

- Beslutade skattehöjningar (inklusive skattetillägg) – belopp.
- Beslutade betalningssäkringar – belopp och antal.
- Antal skattebeslut efter utredning skrivbord och revision – antal.
- Antal brottsanmälningar, från skattebrottsenheten, inom ramen för samverkan – antal.
- Antal bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring – antal.

Försäkringskassan

- Stoppade utbetalningar (inklusive besparingsbelopp) – belopp och antal.
- Beslutade återkrav – belopp och antal.

Arbetsförmedlingen

- Stoppade utbetalningar (inklusive besparingsbelopp) – belopp och antal.
- Beslutade återkrav – belopp och antal.

Kronofogdemyndigheten

- Säkrade tillgångar i mål om kvarstad och förvar – belopp och typ av tillgångar⁶¹.
- Säkrade tillgångar i mål om betalningssäkring – belopp och typ av tillgångar.
- Utmätta tillgångar – belopp och typ av tillgångar.

59 Se *Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2012*, s. 6. Rikspolisstyrelsen 2013, dnr A002.178/2013.

60 Detta är de mått som i huvudsak utgör underlag för bedömningen av det operativa utfallet. Dock tillkommer även ett antal ytterligare mått som underlag för bedömning och analys, så kallade stödmått eller analysmått.

61 Detta utfall har också en direkt koppling till brottmålsprocessen.

Kvalitativa källor

- Enkäter till:
 - Myndigheterna.
 - Regionala samverkansråden, nationella underrättelsecentrumet och aktionsgrupperna.
 - Nätverksmyndigheterna.
 - Samverkansforum (Juridiska expertnätverket, Kommunikationsgruppen, Säkerhetschefs-nätverket, Utvecklingsgruppen).

Frågeställningar i enkäter till myndigheterna, regionala samverkansråden, nationellt underrättelsecentrum och aktionsgrupperna

1. Kommentrar till er operativa verksamhet och utfallet i satsningen under 2022 – utmaningar och framgångar.
2. Under 2022 har vi arbetat vidare med innovationsarbetet i satsningen för att utveckla arbetet mot brottsfenomen och det brottsförebyggande (uppströms) arbetet, bland annat via Beredningsmodellen. Här kan ni kommentera det arbetet.
3. Effekter av satsningen ni identifierat kopplat till er verksamhet eller i samhället i stort, främst under verksamhetsåret 2022. Här vill vi gärna att ni konkret exemplifierar effekter av arbetet.
4. Det finns olika samverkansuppdrag och särskilda LUS projekt som berör och överlappar OB-satsningens verksamhet (Se kapitel 6 i den årliga återrapporteringen 2021 för exempel). Nedan kan ni kommentera utmaningar och framgångar, primärt för 2022.
5. Övrigt ni vill lyfta fram om verksamhetsåret 2022.

Frågeställningar i enkäter till nätverksmyndigheterna

1. Kommentrar till er operativa verksamhet och åtgärder ni vidtagit inom ramen för operativa insatser under 2022.
2. Kommentrar till annan verksamhet ni bedrivit inom ramen för satsningen eller i nära anslutning till satsningen under 2022.
3. Övrigt ni vill lyfta fram om verksamhetsåret 2022, inklusive effekterna på arbetet i satsningen av coronaviruset och covid-19.

Frågeställningar i enkäter till samverkansforum i satsningen

1. Kommentrar till er verksamhet och de åtgärder ni vidtagit under 2022.
 2. Övrigt ni vill lyfta fram om verksamhetsåret 2022, inklusive effekterna på arbetet i satsningen av coronaviruset och covid-19.
- Enkäter till regionala samverkansråd.
 - Arbetet med de strategiska personerna.

Frågeställningar i enkäter till de regionala samverkansråden

1. Vem den strategiska personen är (övergripande om nätverk, kontakter, koppling till utsatt område och roll i brottsligheten etc.)?
2. Vilka eventuella åtgärder och aktiviteter (typ och omfattning) som har utförts med syftet att minska den strategiska personens kapacitet?
3. Hur kapaciteten för den strategiska personen ser ut i nuläget?
4. Ett framåtblickande perspektiv, dvs. hur ni ser på möjligheterna att framöver uppnå framgång i arbetet?
5. Hur har förutsättningarna för arbetet bidragit till utfallet?

Bilaga 5.

Operativt utfall

För överskådlighetens skull har samtliga värden som närmast kan avrundas till eller överstiger 10 miljoner kronor avrundats till hela miljontal. Värden som understiger 10 miljoner avrundas med en decimal. Antalsredovisningar avrundas i vissa tabeller enligt liknade princip.

Vissa historiska värden har förändrats sedan återrapportering för 2021, vilket kommenteras i tabellerna.

Inför denna redovisning gjordes en särskild kvalitetskontroll av historiska värden, vilket gav upphov till vissa korrigeringar av tidigare års värden – främst i tabell 2.

Nytt för i år är att det tillförts fyra tabeller som avser utfall av Skatteverkets arbete i satsningen. Detta eftersom det behövs en bredare bild av arbetet utifrån myndighetens samtliga verksamhetsgrenar.

Tabell 2. Utfall i mnkr redovisat av Skatteverket 2017–2022 utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Nationella insatser		Regionalt		Totalt	
	Höjning av skatt	Betalnings-säkringar	Höjning av skatt	Betalnings-säkringar	Höjning av skatt	Betalnings-säkringar
2017	69	21	13*	3,6	85*	25
2018	93	13*	52	6,0	145	19*
2019	104	24*	71*	17	175*	40*
2020	46	6,9	55*	2,8	101*	10
2021	29	58	71	3,0	99	61
2022	79	3,6	105	1,6	184	5,2
Totalt	420	126	367	33	790	160

* Ändringar jämför med föregående redovisning efter kvalitetssäkring: 13 ändrat från 20 i föregående redovisning (Höjning av skatt), 24 ändrat från 23, 13 ändrat från 16 (Betalningssäkringar), 71 ändrat från 73 och 55 ändrat från 54. Totalvärdena har ändrats i enlighet med dessa förändringar.

Tabell 3. Utfall i antal redovisat av Skatteverket 2019–2022 utifrån de nationella insatserna respektive regionala insatser (Regionalt)

	Brottsanmälningar inom ramen för samverkan		
	Nationella insatser	Regionalt	Totalt
2019*	12	35	47
2020*	13	60	73
2021	87	111	198
2022	128	155	283
Totalt	240	352	601

* Sannolikt viss underrapportering.

Tabell 4. Utfall i antal redovisat av Skatteverket 2017–2022 utifrån de nationella insatserna respektive 2019–2022 för regionala insatser (Regionalt)

	Skattebeslut efter utredning skrivbord och revision		
	Nationella insatser	Regionalt	Totalt
2017*	43		43
2018*	42		42
2019	47	127	174
2020	36	103	139
2021	69	166	235
2022	102	168	270
Totalt	339	564	903

* Följdes endast upp för nationella insatser.

Tabell 5. Utfall i antal och tkr redovisat av Skatteverket 2019–2022 utifrån de nationella insatserna respektive regionala insatser (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Nationella insatser		Regionalt		Totalt	
	Beslut om kontrollavgift kassaregister och personalliggare	Kontrollavgift, tkr	Beslut om kontrollavgift kassaregister och personalliggare	Kontrollavgift, tkr	Beslut om kontrollavgift kassaregister och personalliggare	Kontrollavgift, tkr
2019	5	65	89	995	94	1 060
2020	1	2,5	55	731	56	734
2021	1	2,5	57	768	58	771
2022	2	38	70	993	72	1 030
Totalt	9	108	271	3 487	280	3 594

Tabell 6. Redovisade avseende folkbokföring utifrån de nationella insatserna respektive regionala insatser (Regionalt).
Ett mått sedan 2019, övriga tre mått tillkom 2022

	Nationella insatser				Regionalt				Totalt			
	Bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring	Ärenden som resulterat i avslag på ansökan om/borttag av skyddade personuppgifter	Ärenden som resulterat i ändring av relationer/personuppgifter	Ärenden som resulterat i avslag på anmälan om invandring	Bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring	Ärenden som resulterat i avslag på ansökan om/borttag av skyddade personuppgifter	Ärenden som resulterat i ändring av relationer/personuppgifter	Ärenden som resulterat i avslag på anmälan om invandring	Bosättningskontroller som resulterat i beslut om ändrad folkbokföring	Ärenden som resulterat i avslag på ansökan om/borttag av skyddade personuppgifter	Ärenden som resulterat i ändring av relationer/personuppgifter	Ärenden som resulterat i avslag på anmälan om invandring
2019*	141				223				364			
2020	11				571				582			
2021	148				644				792			
2022	40	3	0	1	682	33	4	0	722	36	4	1
Totalt	340	3	0	1	2 120	33	4	0	2 460	36	4	1

* Sannolikt viss underrapportering.

Tabell 7. Utfall i mnkr 2017–2022 redovisat av Försäkringskassan utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Nationella insatser		Regionalt		Totalt	
	Återkravsbelopp	Skadestånd*	Återkravsbelopp	Skadestånd*	Återkravsbelopp	Skadestånd*
2017	1,3	0	4,3	0	6,4	0
2018	3,8	0,02	10	12	13	12
2019	13	0	10	0	23	0
2020	9,5	0	81	0	90	0
2021	5,5	0	57	0	62	0
2022	31	0	53	0	83	0
Totalt	64	0,02	214	12	277	12

* Utfallet för skadestånd avser beslut i tingsrätt. I det redovisade beloppet för skadestånd ingår inte den ränta på beloppet som tillkommer genom beslut i domen, vilket innebär att det faktiska skadeståndet är högre än vad som anges i tabellen. Skadestånd avser utdömt belopp i tingsrätt, vilket är en skillnad mot Försäkringskassans egen uppföljning där yrkat skadeståndsbelopp används som uppföljningsmått.

Tabell 8. Av Försäkringskassan redovisat belopp till följd av förhindrade felaktiga utbetalningar (Besparingsbelopp) i mnkr 2017–2022 till följd av administrativa åtgärder utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Besparingsbelopp*		
	Nationella insatser	Regionalt	Totalt
2017	2,0	24	26
2018	14	85	100
2019	6,1	20	26
2020	4,0	45	49
2021	6,1	43	49
2022	11	50	61
Totalt	45	268	312

* Beräkning utifrån förhindrade felaktiga utbetalningar.

Tabell 9. Utfall i mnkr redovisat av Arbetsförmedlingen 2017–2022 utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Nationella insatser		Regionalt		Totalt	
	Återkravsbelopp**	Skadestånd*	Återkravsbelopp**	Skadestånd*	Återkravsbelopp**	Skadestånd*
2017	0,1	0	0,9	0	1,0	0,0
2018**	0,2	0,2	1,1	0	1,3	0,2
2019	1,6	0,4	9,3	0	11	0,4
2020	0,5	0	3,6	0,7	4,1	0,7
2021	1,1	1,2	7,0	0,0	8,2	1,2
2022	0,2		11		11	0,0
Totalt	3,7	1,8	33	0,7	37	2,6

* Utfallet för skadestånd avser beslut i tingsrätt. I det redovisade beloppet för skadestånd ingår inte den ränta på beloppet som tillkommer genom beslut i domen, vilket innebär att det faktiska skadeståndet är högre än vad som anges i tabellen.

** På grund av att ett ärendehanteringssystem inte fungerat som avsett omfattar statistiken för återkrav enbart det första halvåret 2018.

Tabell 10. Av Arbetsförmedlingen redovisat belopp till följd av förhindrade felaktiga utbetalningar (Besparingsbelopp) i mnkr 2017–2022 till följd av administrativa åtgärder utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Besparingsbelopp*		
	Nationella insatser	Regionalt	Totalt
2017**	0,0	0,7	0,7
2018	0,5	5,1***	5,5***
2019	0,8	6,9	7,8
2020	1,5	11	12
2021	0,9	4,7	5,5
2022	1,0	9,0	10
Totalt	4,7	37	42

* Sedan 2018 har rutinerna för att beräkna detta standardiserats.

** Underrapportering enligt uppgift från Arbetsförmedlingen.

*** 5,1 ändrat från 5,5 i föregående redovisning. Totalvärdet har ändrats i enlighet med detta.

Tabell 11. Utfall i mnkr 2017–2022 redovisat av Kronofogdemyndigheten för säkrade tillgångar utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Säkrade tillgångar					
	Nationella insatser		Regionalt		Totalt	
	Kvarstad/förvar	Betalningssäkring	Kvarstad/förvar	Betalningssäkring	Kvarstad/förvar	Betalningssäkring
2017	19	20	0,3	2,5	19	23
2018	2,8	5,8	0	0,6	2,8	6,4
2019	5,6	3,0	4,6	5,5	10	8,5
2020	8,2	14	1,2	0,8	9,4	15
2021	15	6,5	16	0,3*	31	6,8*
2022	2,0	2,8	25	5,9	27	8,8
Totalt	53	52	47	16	100	68

* 0,3 ändrat från 2,4 i föregående redovisning. Totalvärdet har ändrats i enlighet med detta.

Tabell 12. Utfall i mnkr 2017–2022 redovisat av Kronofogdemyndigheten för utmäta tillgångar utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Utmätta tillgångar		
	Nationella insatser	Regionalt	Totalt
2017	7,3	46	53
2018	36	12	48
2019	22	22	44
2020	11	23	35
2021	7,7	32	40
2022	44	29	73
Totalt	128	165	293

* Sedan 2018 har rutinerna för att beräkna detta standardiserats.

** Underrapportering enligt uppgift från Arbetsförmedlingen.

*** 5,1 ändrat från 5,5 i föregående redovisning. Totalvärdet har ändrats i enlighet med detta.

Tabell 13. Utfall i mnkr redovisat av Arbetsförmedlingen 2017–2022 utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma*

	Nationella insatser			Regionalt			Totalt		
	Åtalade	Fängelse-dömda	Fängelse-år**	Åtalade	Fängelse-dömda	Fängelse-år**	Åtalade	Fängelse-dömda	Fängelse-år**
2017	111	69	137	52	15	24	163	84	163
2018	177	99	238	71	34	84	248	133	323
2019	78	45	104	68	39	75	142	84	177
2020	96	61	212	186	84	137	282	145	349
2021	147	84	284	108	48	166	255	132	450
2022	123	81	310	77	49	163	200	130	473
Totalt	732	439	1 284	565	270	650	1 290	708	1 933

* En genomgång av tidigare års utfall har lett till flera förändringar i form av ett ökat utfall. Anledningen är att sent inkomna domar inte räknats med. Det rör sig om ett fåtal domar och dessa har inte förändrat utvecklingstendensen i stort.

** Förverkad tidigare utdömd villkorlig frigivningen samt samhällstjänst som missköts och omvandlats till fängelse ingår inte. Det betyder att den faktiskt utdömda fängelse tiden är längre än det som anges i tabellen.

Tabell 14. Redovisade beslag av narkotika i kilogram 2017–2022 utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Nationella insatser			Regionalt			Totalt		
	Amfetamin	Kokain	Cannabis/marijuana*	Amfetamin	Kokain	Cannabis/marijuana*	Amfetamin	Kokain	Cannabis/marijuana*
2017	81	5,6	51	0	0	0	81	5,6	51
2018	1,9	2,7	150	2,5	0,1	18	4,4	2,8	168
2019*	48	2,5	157	4,9	1,3	16	53	3,8	173
2020	49	49	470	80	7,1	26	129	57	496
2021	124	12	282	3,0**	15	85	127	27	367
2022	20	10	671	49	14	105	69	24	776
Totalt	324	82	1 781	139	37	251	463	120	2 032

* I redovisningen av nationella insatser rapporterades ytterligare 11 kilo amfetamin och 22 kilo cannabis i insatsen mot dödligt våld. Dessa beslag har inte inkluderats eftersom det bedöms osäkert om detta arbete bedrivits inom satsningen och huruvida dessa beslag kommer att följas i eventuell vidare rättslig process. I stort kan sägas att det sannolikt funnits flera beslag i denna insats som kunnat kopplas till satsningen, men som inte följts upp.

** Till detta kommer beslag av 78 liter amfetaminolja.

Tabell 15. Redovisade (avrundade cirkavärden) beslag av narkotikaklassade tabletter 2017–2022 utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Tabletter		
	Nationella insatser	Regionalt	Totalt
2017	180 000	30 000	210 000
2018	50 000	8 000	58 000
2019	180 000*	24 000	204 000
2020	450 000	115 000	565 000
2021	40 000	75 000	115 000
2022	4 600	20 000	25 000
Totalt	900 000	270 000	1 200 000

* En mindre mängd beslagtagna tabletter har exkluderats för insatsen mot dödligt våld i enlighet med det som beskrevs under tabell 9.

Tabell 16. Redovisade beslag av narkotika i kilogram 2017–2022 utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Nationella insatser				Regionalt				Totalt			
	Auto- mat- vapen	Gevär	Pistoler/ revolvrar	Hand- gra- nater/ granat- vapen*	Auto- mat- vapen	Gevär	Pistoler/ revolvrar	Hand- gra- nater/ granat- vapen*	Auto- mat- vapen	Gevär	Pistoler/ revolvrar	Hand- gra- nater/ granat- vapen*
2017	8	0	12	2	0	0	0	0	8	0	12	2
2018	6	6	25	6	0	0	8	0	6	6	33	6
2019*	2	2	19	0	4	1	11	0	6	3	30	5
2020	7	4	9	2	4	6	15	1	11	10	24	3
2021	2	11	5	5	1	5	18	0	3	16	23	5
2022	2	0	10	1	4	2	25	0	6	2	35	1
Totalt	27	23	79	16	13	14	77	1	40	37	156	17

* Till detta kommer beslag av explosiva varor eller hjälpmedel i samband med användandet av sådana i form av 60 gram sprängdeg och 4 meter pentylstubin under 2018, 120 kilo dynamit, 109 kilo sprängladdning Fordy, 13 kg Pentex Booster sprängladdning samt 7 x 125 gram dynamit under 2020 och 29 kilo sprängdeg, 100 tändhattar under 2022.

** 1 automatvapen och 1 pistol har exkluderats avseende insatsen mot dödligt våld i enlighet med det som beskrevs under tabell 9.

*** I föregående redovisning blev totalvärdena för perioden 2016–2021 fel eftersom de inte inkluderade värdena för 2021.

Tabell 17. Utfall i mnkr (avrundade cirkavärden) från tingsrättsdomar 2017–2022 som avser tillgångsinriktad brottsbekämpning utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt). Avrundningsfel kan förekomma

	Nationella insatser			Regionalt			Totalt		
	Förverkat brotts- utbyte m.m.*	Skadestånd m.m.**	Företags- bot och dagsbot	Förverkat brotts- utbyte m.m.*	Skadestånd m.m.**	Företags- bot och dagsbot	Förverkat brotts- utbyte m.m.*	Skadestånd m.m.**	Företags- bot och dagsbot
2017	3,8	1,2	0,7	0,3	0,1	0	4,1	1,3	0,7
2018	15	1,0	0,6	0,03	28	5,1	15	29	5,7
2019	0,7	0,7	3,1	0,6	3,0	0,5	1,3	3,7	3,5
2020	5,2	19	0,1	36	22	0,3	41	41	0,4
2021	12	2,7	5,4	0,7	7,5	2,5	13	10	7,9
2022	50	10	13	1,7	16	1,4	51	26	14
Totalt	86	35	23	40	76	10	126	111	18

* Utöver förverkat brottsutbyte ingår tillgångar som tagits i förvar enligt lagen (1974:1065) om visst stöldgods med mera.

** I det redovisade beloppet för skadestånd ingår inte den ränta på beloppet som tillkommer genom beslut i domen, vilket innebär att det faktiska skadeståndet är högre än vad som anges i tabellen.

Tabell 18. Utfall i mnkr från tingsrättsdomar 2017–2022 som avser näringsförbud utifrån de nationella insatserna respektive regionalt operativt arbete (Regionalt)

	Nationella insatser		Regionalt		Totalt	
	Näringsförbud (år)	Personer med näringsförbud	Näringsförbud (år)	Personer med näringsförbud	Näringsförbud (år)	Personer med näringsförbud
2017	39	8	26	6	65	14
2018	43	8	8	2	51	10
2019	37	7	30	9	67	16
2020	16	4	12	4	28	8
2021	41	7	36	8	77	15
2022	53	9	65	13	118	22
Totalt	219	41	177	42	396	83

* Statistiken omfattar följaktligen inte de näringsförbud som eventuellt utdömts i förvaltningsdomstol.

Bilaga 6.

Nationella insatser

Tabell 19. Antalet nationella insatser åren 2017–2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totalt
Beslutade	6	8	6	5	4	3	32
Avslutade	4	5	10	4	4	3	27
Pågående från tidigare år	20	22	25	23	23	22	
Pågående under året	26	30	31	26	26	25*	
Med redovisad arbetstid under året	31	38	36	34	36	31	

* Av dessa var 6 under bevakning, det vill säga att det vid årets utgång inväntas ett slutligt avgörande i domstol.

Tabell 20. Antal beslutade och pågående nationella insatser per primär inriktning 2018–2022*

	2018		2019		2020		2021		2022	
	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående
Strategisk person	4	15	2	13	3	14	0	12	2	13
Särskilda skäl	2	14	3	16	2	12	4	14	1	12
Utsatt område	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0
Totalt	8	31	5	31	5	26	4	26	0	25

* I många av de nationella insatserna har flera inriktningar angetts vid beredningen av och beslutet om insatsen. Statistiken baseras i dessa fall på en bedömning av vilken av inriktningarna som varit den huvudsakliga.

Tabell 21. Redovisade resurstimmar (avrundade cirkavärden) för operativt arbete i nationella insatser åren 2016–2021 uppdelat per myndighet (sorterat i fallande ordning efter antalet 2022). Avrundningsfel kan förekomma

	Antal						Andel %					
	2017	2018	2019*	2020	2021	2022	2017	2018	2019*	2020	2021	2022
Totalt	405 000	350 000	345 000	390 000	425 000	415 000	100	100	100	100	100	100
Polis- myndigheten	320 000	280 000	280 000	335 000	350 000	335 000	79	80	81	86	82	81
Aktionsgrupp	250 000	235 000	250 000	275 000	265 000	260 000	62	68	72	70	63	62
Linjepersonal	70 000	45 000	30 000	60 000	85 000	75 000	17	12	9	16	20	18
Summa andra myndigheter	85 000	70 000	65 000	55 000	75 000	80 000	21	20	19	14	18	19
Skatteverket	29 300	23 500	22 400	11 700	16 400	28 000	7,0	6,8	6,5	3,0	3,9	6,7
Åklagar- myndigheten	14 300	9 600***	12 200	13 600	26 400	20 900	3,5	2,8	3,5	3,5	6,2	5,0
Kriminal- vården	3 100	5 100***	5 000	7 800	12 000	11 800	0,8	1,5	1,4	2,0	2,8	2,8
Ekobrotts- myndigheten	25 900	21 200	18 500	7 000	3 700	10 200	6,3	6,1	5,4	1,8	0,9	2,5
Tullverket	8 500	5 400	3 400	11 700	13 000	5 100	2,1	1,6	1,0	3,0	3,1	1,2
Kronofogde- myndigheten	1 250	1 200	1 300	1 360	1 450	1 750	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4
Försäkrings- kassan	2 100	1 600	1 300	590	1 710	1 200	0,5	0,5	0,4	0,2	0,4	0,3
Arbets- förmed- lingen*****	310	390	590	345	235	270	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,07
Migrations- verket	25	10	130	120	130	260	0,01	0	0,04	0,03	0,03	0,06
Säkerhets- polisen	1 100	1 100	380	120	25	0	0,3	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0
Kust- bevakningen	15	0	0****	30	0	0	0	0	0	0,01	0,00	0,00

* I det totala antalet redovisade timmar ingår tiden som redovisades för insatsen mot dödligt våld. Tiden ger en skev bild av den insatsen och dess eftersom enbart tre myndigheter redovisat i den för hela perioden som den pågick. De myndigheter som främst redovisade tid i denna insats var Åklagarmyndigheten (867 timmar), Skatteverket (518 timmar), Kriminalvården (164 timmar) och Kronofogdemyndigheten (130 timmar).

** Konstaterad underrapporterad tid relaterad till en tidigare insats som ledde till rättegång och dom i ett stort mål om grovt narkotikabrott under 2016.

*** Sannolikt finns en betydande underrapportering utifrån att de lagförda och fängelsedömda i flera insatser omfattat processer där Åklagarmyndigheten respektive Kriminalvården inte varit införstådda med att de, och personer som ingick, omfattade arbete i satsningen.

**** Det arbetades med flygspaning i en av de nationella insatserna. Dock redovisades inte den arbetade tiden, varför det inte kan återges någon specifik tid.

***** Arbetsförmedlingen har en begränsad uppföljning av personal som arbetat operativt i nationella insatser, vilket bidrar till att bara en delmängd av tiden som avser operativ verksamhet i bred mening rapporterats.

Bilaga 7.

Regionala operativa insatser

I denna redovisning omfattar antalet regionala insatser respektive underrättelseärenden enbart åren 2018–2022.

Tabell 22. Fördelning av antal regionala insatser 2020–2022

	2020	2021	2022	Totalt
Beslutade	54	54	27	248
Pågående	146	154	153	
Avslutade	43	36	63	201

Tabell 23. Antal beslutade och pågående regionala insatser per primär inriktning 2020–2022

	2020		2021		2022	
	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående
Strategisk person	16	34	9	26	7	25
Särskilda skäl	31	72	40	92	17	95
Utsatt område	7	40	5	36	3	33
Totalt	54	146	54	154	27	153

Tabell 24. Antal beslutade och pågående regionala insatser per angivet beaktande 2020–2022

	2020		2021		2022	
	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående
Penningtvätt	18	49	17	49	2	44
Terrorism	0	8	1	9	0	7
Välfärdssystem	25	67	36	96	20	101
Totalt	59	167	54	154	22	152
<i>Bortfall (insatser)</i>	16	43	4	23	6	25

* 18 ändrat från 13 i föregående redovisning, 25 ändrat från 19 och 59 ändrat från 48.

** 49 ändrat från 44 i föregående redovisning, 67 från 61, 167 från 154 och 43 från 41.

Tabell 25. Angivna brottstyper totalt (1:a, 2:a och 3:e hand) i beslutade och pågående regionala insatser 2020–2022

	2020		2021		2022	
	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående
Skattebrott*	19	64	23	71	14	68
Bokföringsbrott*	2	21	4	19	5	22
Penningtvättsbrott*	12	31	14	36	3	36
Övriga ekobrott*	3	6	1	4	1	5
Bedrägerier (ej bidragsbrott)**	8	19	12	16	3	15
Bidragsbrott**	8	25	6	34	1	32
Narkotikabrott	5	16	3	15	1	15
Vapenbrott	3	8	0	5	0	6
Brott mot person	2	7	2	8	0	8
Annat brott	12	25	11	37	3	33
Totalt	74	222	76	245	31	240
<i>Bortfall (insatser)</i>	11	23	5	17	4	17

* Samtliga dessa avser ekonomisk brottslighet.

** I uppföljningen av lagföringen ingår båda dessa i samma brottskategori.

Tabell 26. Ledare för, respektive aktiv i, regional insats* vid de regionala samverkansråden 2018–2022 (myndigheterna sorterade i fallande ordning efter ledning i pågående regional insats 2022)

	2020				2021				2022			
	Beslutade		Pågående		Beslutade		Pågående		Beslutade		Pågående	
	Ledning	Aktiv	Ledning	Aktiv	Ledning	Aktiv	Ledning	Aktiv	Ledning	Aktiv	Ledning	Aktiv
Skatteverket	25	27	53	84	24	11	62	87	13	10	62	89
Polisen (exklusive Säpo)	15	21	42	52	20	9	54	55	7	8	59	63
Ekobrottsmyndigheten	10	10	37	42	8	4	38	43	7	3	42	45
Försäkringskassan	5	5	16	23	7	3	18	27	2	1	18	30
Åklagarmyndigheten**	7	7	10	27	1	1	6	21	2	4	8	29
Kronofogde- myndigheten	2	2	2	8	2	4	6	23	1	4	6	26
Migrationsverket	1	5	2	18	2	0	2	20	1	2	5	24
Arbetsförmedlingen	3	3	11	24	1	0	6	18	0	1	3	16
Tullverket	0	1	2	9	0	0	2	10	0	0	0	10
Säkerhetspolisen	0	0	1	1	1	1	2	4	0	0	1	3
Kriminalvården	0	0	0	6	0	0	0	6	0	0	0	0
Kustbevakningen	0	1	0	2	0	0	0	4	0	0	0	4
Annan myndighet/ aktör	1	5	2	11	0	5	2	21	0	1	1	15
Samtliga myndigheter	4	4	10	12	2	6	12	20	0	2	8	19
Totalt	73	91	188	319	68	44	210	359	33	36	213	373
<i>Bortfall (insatser)</i>	0	7	1	18	0	9	2	22	1	27	3	153

* Aktörerna kan uppgå till tre ledare och tio aktiva. Observera att fler än en ledare eller aktiv kan anges per insats. Det tas för givet att ledning också innebar aktivitet. Emellertid förekom det att en myndighet rapporterades både som ledare och aktiv i en insats.

** För en insats gäller att det finns en skillnad mellan att myndigheter i samråd beslutar om att stödja en insats och för de åklagare som leder förundersökningen. Ökningen av Åklagarmyndighetens deltagande från och med 2021 bedöms till del avse en förbättrad rapportering. Ledning av en insats ska för Åklagarmyndighetens del tolkas som förundersökningsledning. I de insatser där Åklagarmyndigheten angetts som aktiv innebär det sannolikt också i de flesta fall ett förundersökningsledarskap, men där någon annan myndighet angetts som att vara i ledningen av insatsen, genom samordningsansvar eller initiativ till insatsen. I förundersökningshänseende är dock åklagare alltid ledare av arbetet, om det inte är en polisiär förundersökningsledare.

Bilaga 8.

Underrättelseärenden

I denna redovisning omfattar antalet regionala insatser respektive underrättelseärenden enbart åren 2020–2022.

Tabell 27. Antal underrättelseärenden 2020–2022

	2019	2020	2021	Totalt
Beslutade	45	27	26	187
Pågående	105	95	101	
Avslutade	35	23	28	181

Tabell 28. Antal beslutade och pågående underrättelseärenden per primär inriktning 2020–2022

	2020		2021		2022	
	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående
Strategisk person	9	28	8	28	2	29
Särskilda skäl	27	51	18	48	20	53
Utsatt område	9	26	1	19	4	19
Totalt	45	105	27	95	26	101

Tabell 29. Antal beslutade och pågående underrättelseärenden per angivet beaktande 2020–2022

	2020		2021		2022	
	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående
Penningtvätt	16	48	23	57	16	64
Terrorism	2	17	2	15	2	16
Välfärdssystem	23	56	13	52	12	55
Totalt	41	121	38	124	30	135
<i>Bortfall (ärenden)</i>	14	31	3	18	7	19

Tabell 30. Angivna brottstyper totalt (1:a, 2:a och 3:e hand) i beslutade och pågående underrättelseärenden 2020–2022

	2019		2020		2021	
	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående	Beslutade	Pågående
Skattebrott*	15	39	17	41	10	45
Bokföringsbrott*	5	8	7	12	1	10
Penningtvättsbrott*	15	33	13	36	12	36
Övriga ekobrott*	6	9	2	9	2	8
Bedrägerier (ej bidragsbrott)**	6	15	4	15	5	22
Bidragsbrott**	17	26	3	21	1	15
Narkotikabrott	10	34	6	30	8	35
Vapenbrott	3	7	2	14	0	13
Brott mot person	6	20	3	9	1	11
Annat brott	11	29	3	19	10	23
Totalt	94	220	60	206	50	218
<i>Bortfall (ärenden)</i>	4	14	0	10	3	11

* Samtliga dessa avser ekonomisk brottslighet.

** Räknas i uppföljningen av domar som bedrägeri- eller bidragsbrott.

Tabell 31. Initiativtagare till respektive mottagare* av underrättelseärenden vid de myndighetsgemensamma underrättelsecentren 2020–2022 (sorterat i fallande ordning efter initiativtagande myndighet i pågående underrättelseärende 2022)

	2020				2021				2022			
	Beslutade		Pågående		Beslutade		Pågående		Beslutade		Pågående	
	Initiativ	Mottagare	Initiativ	Mottagare	Initiativ	Mottagare	Initiativ	Mottagare	Initiativ	Mottagare	Initiativ	Mottagare
Polisen (exklusive Säpo)	24	10	58	26	18	9	55	24	17	4	65	20
Skatteverket	10	4	15	30	7	8	18	28	5	4	21	31
Ekobrottsmyndigheten	3	4	8	15	7	4	12	16	1	4	17	15
Tullverket	1	0	6	8	2	0	5	6	3	1	7	6
Försäkringskassan	5	1	7	16	1	2	6	12	2	4	6	16
Kronofogde-myndigheten	3	3	0	9	1	2	3	11	2	0	5	13
Migrationsverket	1	1	2	8	1	2	2	9	1	3	3	8
Kustbevakningen	0	0	2	2	1	0	1	0	2	0	3	1
Arbetsförmedlingen	0	2	4	10	0	2	2	9	0	4	2	12
Kriminalvården	0	0	0	0	0	0	0	3	2	1	2	3
Säkerhetspolisen	0	0	3	2	0	2	1	4	0	1	1	5
Annan myndighet/aktör	3	5	3	19	0	5	2	19	0	3	1	9
Samtliga myndigheter	10	4	24	12	4	5	21	24	4	2	15	25
Totalt	60	34	132	157	42	41	128	165	39	31	148	164
<i>Bortfall (antal ärenden)</i>	2	14	12	55	0	8	7	30	2	14	9	38

* Aktörerna kan uppgå till tre initiativtagare och tio mottagare. Observera att fler än en ledare eller aktiv kan anges per insats. Det tas för givet att initiativtagande myndighet även innebar att de ska anses vara mottagande. Emellertid förekom det att en myndighet rapporterades både som initiativtagare och mottagare i en insats.

Bilaga 9.

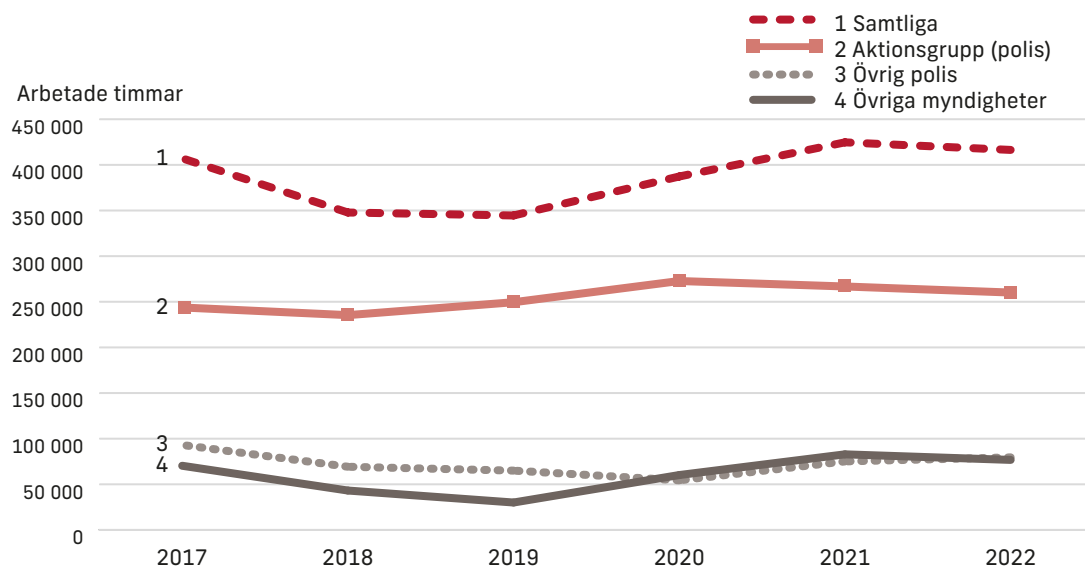
Mer om redovisad arbetstid i nationella insatser

En nationell operativ insats innebär att operativa rådet fattat ett beslut om att utifrån inriktningen och de mål som ställts upp för insatsen avsätta resurser för myndighetsgemensam brottsbekämpande verksamhet. Ledningsansvaret i en insats avser den myndighet som övergripande fått ansvaret för att leda insatsen, vilket i huvudsak innebär ett samordningsansvar. Beslut av operativa rådet att inleda en insats innebär att myndigheternas arbete i insatsen – till skillnad mot regionala insatser – får en nationell prioritet. Jämfört med regionala insatser resurssätts de nationella insatserna i högre grad av personal från polisens aktionsgrupper.

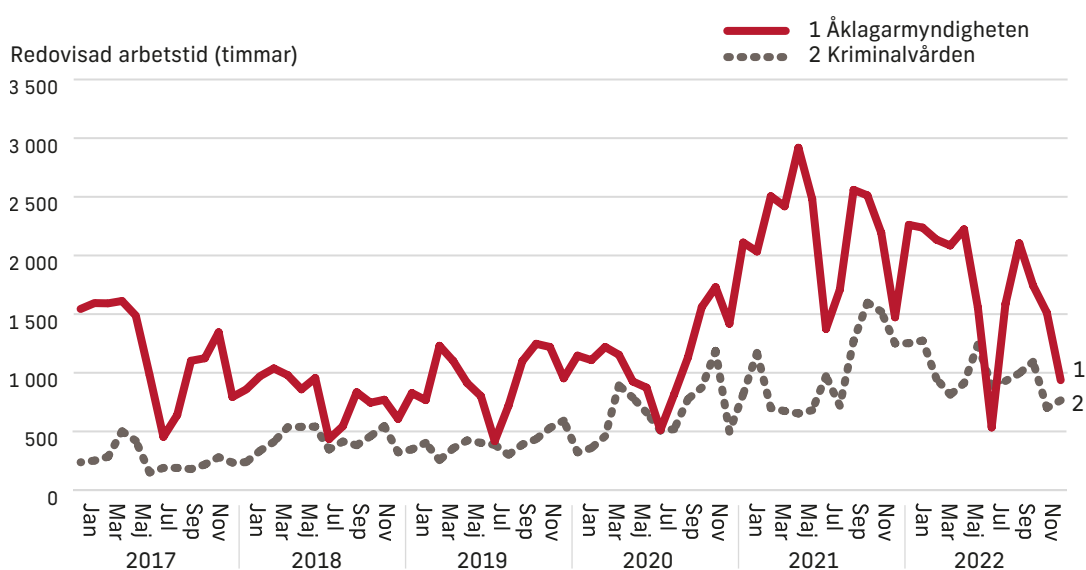
Ungefär samma totala nivå för redovisad arbetstid

Den redovisade arbetstiden i nationella insatser minskade något i förhållande till 2021, men var fortfarande på en relativt hög nivå. Tiden avser främst personal vid aktionsgrupperna. En del av aktionsgruppernas arbete under året bedrevs också i det regionala operativa arbetet. Övrig polispersonal och sammanlagt för övriga myndigheter i satsningen redovisade nästan samma nivå för arbetad tid i nationella insatser.

Figur 15. Utvecklingen av redovisad arbetstid i nationella insatser för samtliga, för aktionsgruppspersonalen och sammanlagt för alla myndigheter exklusive Polismyndigheten 2017–2022

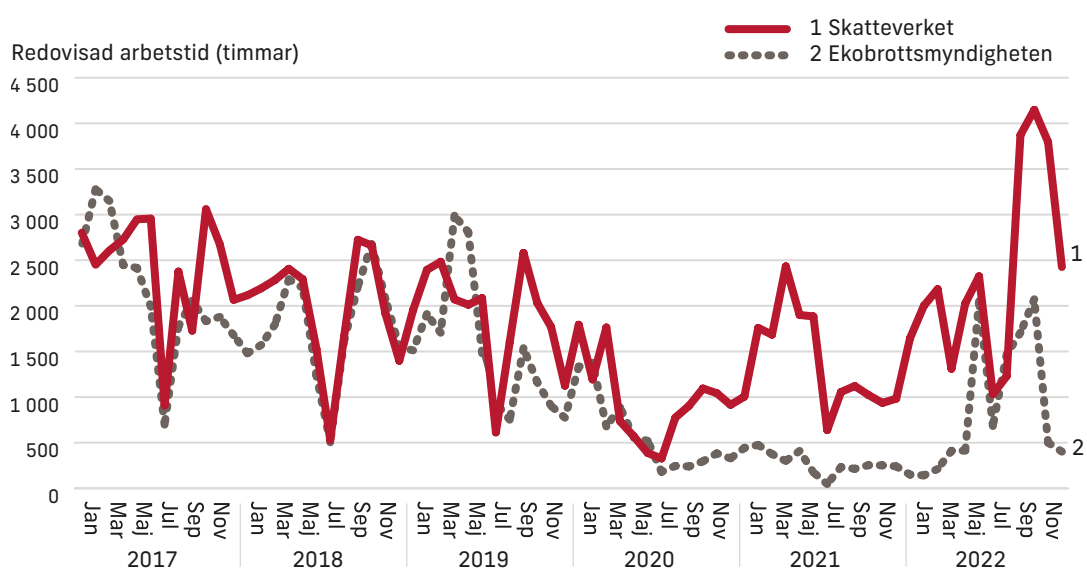
Figur 16. Utvecklingen av den redovisade arbetstiden i nationella insatser per månad åren 2017–2022 för Åklagarmyndigheten respektive Kriminalvården

Både för Åklagarmyndigheten och Kriminalvården syns tydligt att den redovisade arbetstiden i nationella insatser varit på en betydlig högre nivå från slutet av 2020 till och med 2022 än tidigare under redovisnings-

perioden. Det bör finnas ett direkt samband mellan denna utveckling och den höga lagföringen under 2021 och 2022.

Figur 17. Utvecklingen av den redovisade arbetstiden i nationella insatser per månad åren 2017–2022 för Skatteverket respektive Ekobrottsmyndigheten

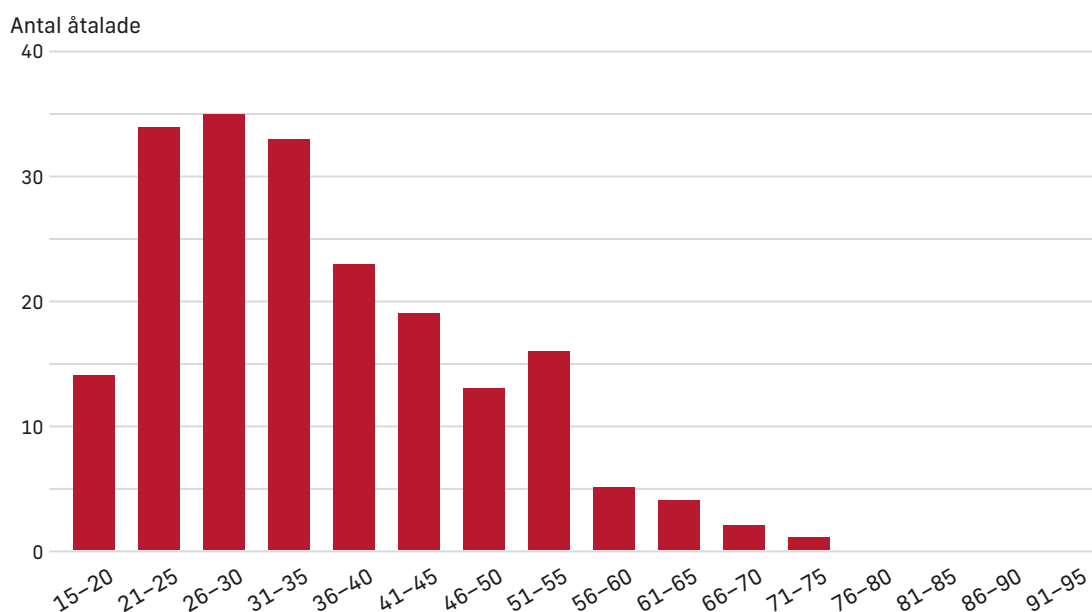
Skatteverkets och Ekobrottsmyndighetens redovisade arbetstid i nationella insatser var under större delen av åren 2020 och 2021 på en förhållandevis låg nivå. Under 2022 förändrades detta och båda myndigheterna

redovisade en ökad arbetstid jämfört med åtminstone de två närmast föregående åren. För Skatteverket var den redovisade arbetstiden 2022 den näst högsta under redovisningsperioden.

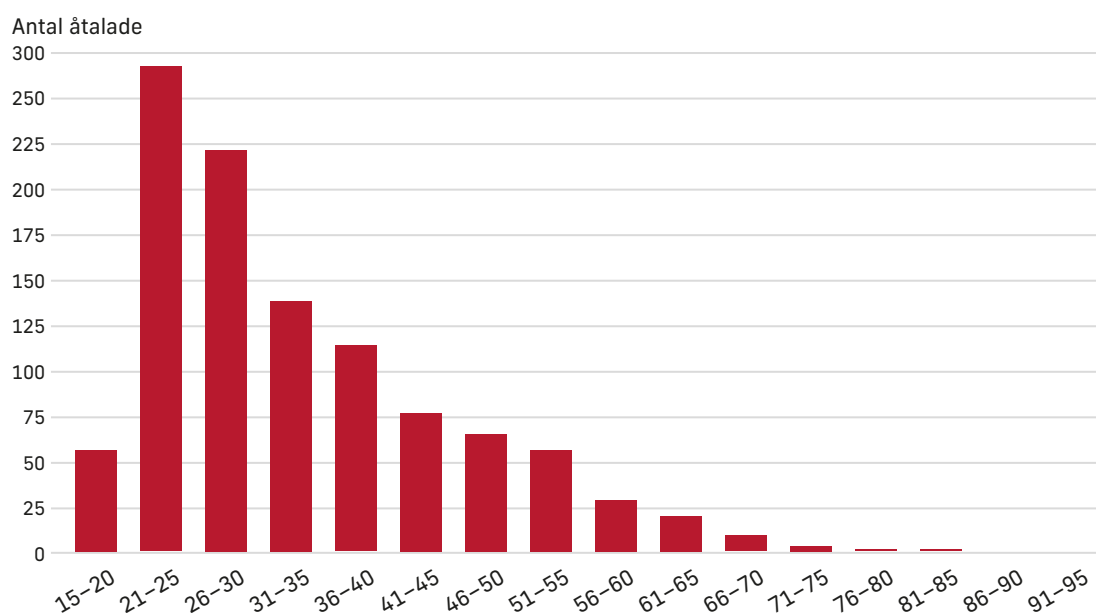
Bilaga 10.

Grafisk presentation av de åtalades kön och ålder

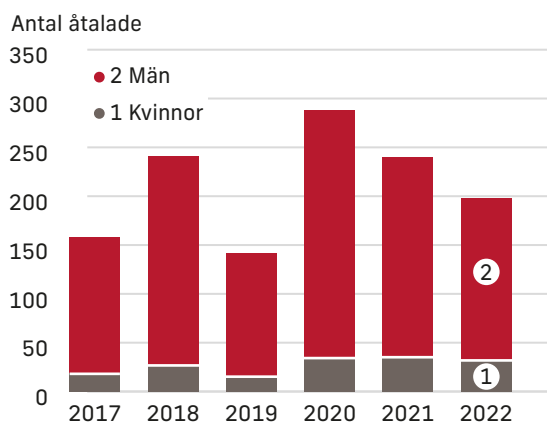
Figur 18. Ålder för de åtalade vid meddelad tingsrättsdom 2022, uppdelat i femårsintervaller

Figur 19. Ålder för de åtalade vid meddelad tingsrättsdom 2017–2021, uppdelat i femårsintervaller

Figur 20. Antalet åtalade, män respektive kvinnor, i tingsrätten 2017–2022

Bilaga 11.

Tabell över effekten av hovrättsdomar (utdömd fängelseid)

Tabell 32. Utdömd fängelseid (år) i tingsrättsdomar respektive efter åtföljande hovrättsdomar samt kvot uttryckt i procent, 2017–2022

	Utdömd fängelseid (år)*		
	Tingsrätt	Efter hovrätt	Kvot efter hovrätt
2017	153	129	84 %
2018	294	263	89 %
2019	168	153	91 %
2020	261	221	85 %
2021	370	363	98 %
2022	367	339	92 %
Totalt 17–22	1 613	1 467	91 %
Totalt 18–22	1 460	1 338	92 %
Totalt 19–22	1 166	1 075	92 %
Totalt 20–22	998	923	92 %

* Baserat på datum för meddelad hovrättsdom, vilket innebär att den föregående tingsrättsdomen kan ha meddelats under tidigare år.

 ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

 Ekobrottsmyndigheten

 Försäkringskassan

 Kriminalvården

 Kronofogden

 KUSTBEVAKNINGEN

 Migrationsverket

 Polisen

 Skatteverket

 Säkerhetspolisen

 Tullverket

 ÅKLAGARMYNDIGHETEN